

Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών

Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών

Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση

Μεταπτυχιακή Διατριβή

Οργάνωση και Λειτουργία Επιμορφωτικών Προγραμμάτων
για Ενήλικους στα ΑΕΙ: Η Περίπτωση του Πανεπιστημίου
Αιγαίου

Ηλιάννα Γωγάκη

Επιβλέπων Καθηγητής
Γεώργιος Ζαρίφης

Μάιος 2016

Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών

Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών

Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση

Μεταπτυχιακή Διατριβή

**Οργάνωση και Λειτουργία Επιμορφωτικών Προγραμμάτων
για Ενήλικους στα ΑΕΙ: Η Περίπτωση του Πανεπιστημίου
Αιγαίου**

Ηλιάννα Γωγάκη

**Επιβλέπων Καθηγητής
Γεώργιος Ζαρίφης**

Η παρούσα μεταπτυχιακή διατριβή υποβλήθηκε προς μερική εκπλήρωση των απαιτήσεων για απόκτηση μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών
Στη Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση
από τη Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών
του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου.

Μάιος 2016

Περίληψη

Η επιμόρφωση αποτελεί βασικό αίτημα των σύγχρονων κοινωνιών, εξ αιτίας των αυξημένων αναγκών προσαρμογής των ανθρώπων στη ραγδαίως μεταβαλλόμενη κοινωνία. Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να διερευνήσει τα επιμορφωτικά προγράμματα που προσφέρονται από την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση (Πανεπιστήμια) και συγκεκριμένα το Πανεπιστήμιο Αιγαίου, αν και κατά πόσο αυτά ανταποκρίνονται στις προσδοκίες των καταρτιζόμενων και πόσο τους βοηθούν να αναπτύξουν συγκεκριμένες δεξιότητες βάσει του περιγράμματός τους. Η έρευνα διεξήχθη κατά την περίοδο Νοεμβρίου – Δεκέμβριου 2015 στη Ρόδο. Ήταν επιτόπια και ως βασική μέθοδος επιλέχτηκε η μελέτη περίπτωσης, έχοντας ως κύριο μεθοδολογικό εργαλείο την ημιδομημένη συνέντευξη. Το δείγμα μας ήταν 15 άτομα (7 άνδρες και 8 γυναίκες). Τα άτομα αυτά συμμετείχαν στο επιμορφωτικό πρόγραμμα του Πανεπιστημίου Αιγαίου «Αρχές Διοίκησης, Ηγεσία και Αξιολόγηση Εκπαιδευτικών Μονάδων».

Από τα αποτελέσματα της συγκεκριμένης έρευνας προκύπτει ότι, οι κύριοι λόγοι συμμετοχής σ' ένα επιμορφωτικό πρόγραμμα είναι προσωπικό ή/και επαγγελματικό ενδιαφέρον, η ανάπτυξη νέων ικανοτήτων και δεξιοτήτων, απαραίτητων για την εργασιακή εξέλιξη, η κατάκτηση νέων γνωστικών αντικειμένων και ο τρόπος προσφοράς ενός προγράμματος (δια ζώσης ή εξ αποστάσεως). Φυσικά, όλοι υποστηρίζουν την εξ αποστάσεως επιμόρφωση, καθώς είναι πιο ευέλικτη. Οι κύριες προσδοκίες των καταρτιζόμενων είναι η βελτίωση των επαγγελματικών δεξιοτήτων, η απόκτηση νέων γνώσεων και δεξιοτήτων και η ευελιξία του προγράμματος ως προς τα ζητήματα μελέτης και αξιολόγησης. Δυστυχώς, όπως τόνισε το δείγμα μας, δεν υπήρξε διερεύνηση των εκπαιδευτικών αναγκών τους πριν την πραγματοποίηση του προγράμματος. Δυσκολίες ως προς τον τρόπο λειτουργίας της πλατφόρμας, κατανόησης εκπαιδευτικού υλικού και επικοινωνίας με τους διδάσκοντες δεν εντοπίστηκαν. Η βασική πρόταση του δείγματος για να καταστούν περισσότερο ελκυστικά τα επιμορφωτικά προγράμματα που προσφέρονται με την εξ αποστάσεως μέθοδο, είναι η μείωση του κόστους, και για να καταστούν πιο γνωστά, είναι η αύξηση της διαφήμισης και τον τρόπων προώθησής τους, προτείνοντας παράλληλα πιθανούς τρόπους βελτίωσης. Υποστηρίζουν ότι τα οφέλη που έλαβαν σε γνωστικό επίπεδο ήταν αρκετά, τονίζοντας την επαγγελματική αξιοποίησή του με τη βελτίωση της θέσης εργασίας τους.

Summary

Training is a key demand of modern societies, due to the increased need for human adaptation in the rapidly changing society. The purpose of this research is to investigate the educational programs offered by Higher Education (Universities), in particular the University of the Aegean, on whether they meet the expectations of the trainees and how they help them develop specific skills based on their curriculum. The survey was conducted during November - December 2015 in Rhodes. It was in-situ and the case study was chosen as a basic method, having as a main methodological tool the semi structured interview. Our sample consisted of 15 subjects (7 men and 8 women). These individuals participated in the training program of the University of the Aegean "Management Principles, Leadership and Educational Credit Rating".

The results of this study show that the main reasons for participation in a training program is a personal and / or professional interest in the development of new competencies and skills necessary for the work progress, the conquest of new subjects and the kind of programs offered (in person or distant). Of course, they all support distance education, as it is more flexible. The main expectations of the trainees are to improve their professional skills, acquire new knowledge and skills and the flexibility of the program in terms of study and evaluation issues. Unfortunately, as noted in our sample, there was no investigation of their educational needs before implementing the program. Difficulties in the operation of the platform, the understanding of the educational material and in the communication with their teachers were not detected. The basic proposal of the sample, in order to make the training programs offered through distant learning more attractive, is to reduce costs, to render them more familiar, rise advertising and ways to promote them, while proposing possible ways of improvement. They argue that the benefits received in cognitive level were quite a few, emphasizing its professional utilization through the improvement of their job.

Ευχαριστίες

Θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά όλους τους καθηγητές του Μεταπτυχιακού Προγράμματος «Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» για τις πολύτιμες γνώσεις που μου προσέφεραν κατά την φοίτησή μου σ' αυτό. Τα μέλη της τριμελούς επιτροπής μου τον κ. Γεώργιο Ζαρίφη, την κ. Χριστίνα Σιηνά και την κ. Μαρία Γραβάνη.

Ιδιαίτερα θα ήθελα να ευχαριστήσω τον κ. Γεώργιο Ζαρίφη, για την πολύτιμη καθοδήγηση και υποστήριξη που μου προσέφερε με σκοπό την πραγματοποίηση της παρούσας διπλωματικής εργασίας, που ήταν πάντα δίπλα μου και με καθοδηγούσε. Της κ. Χρυσή Βιτσιλάκη Πρόεδρο του Τμήματος Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού του Πανεπιστημίου Αιγαίου και την κ. Περσεφόνη Φώκιαλη Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Αιγαίου όπου με βοήθησαν στην πραγματοποίηση των συνεντεύξεων μου, μέσω της άδειας που μου δόθηκε για την εκπόνηση της συγκεκριμένης έρευνας.

Ολοκληρώνοντας, θα ήθελα να ευχαριστήσω τον σύζυγο, τους γονείς μου, και την αδελφή μου, οι οποίοι με στηρίζουν, με ενθαρρύνουν, με βοηθούν και ήταν και είναι πάντα στο πλευρό μου και μου συμπαραστάθηκαν σ' αυτό το μοναδικό και ανεπανάληπτο «ταξίδι» μου. Σημαντική συνοδοιπόρος στο ταξίδι για την ολοκλήρωση της διπλωματικής ήταν η κορούλα μου όπου μέσα από την κοιλιά μου έκανε υπομονή και με βοήθησε στην ολοκλήρωση της!

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	1
Μέρος Πρώτο: Θεωρητικό Πλαίσιο	
Κεφάλαιο Πρώτο: Επιμόρφωση και Εξ Αποστάσεως Επιμόρφωση	
1. Επιμόρφωση	3
1.1 Ιστορική Αναδρομή της Επιμόρφωσης.....	8
Κεφάλαιο Δεύτερο: Εξ Αποστάσεως επιμόρφωση	
2 Εξ Αποστάσεως Επιμόρφωση.....	13
2.1 Αναγκαιότητα Επιμόρφωσης.....	18
Κεφάλαιο Τρίτο: Επιμορφωτικά Προγράμματα Πανεπιστημίου Αιγαίου	
3. Τα Επιμορφωτικά Προγράμματα του Πανεπιστημίου Αιγαίου.....	20
Μέρος Δεύτερο: Έρευνα: Μεθοδολογία Έρευνας	
Κεφάλαιο Τέταρτο: Μεθοδολογία Έρευνας	
4 Σκοπός της Έρευνας.....	27
4.1 Ερευνητικά Ερωτήματα.....	27
4.2 Επιλογή Ερευνητικής Μεθόδου.....	28
4.3 Μέσο Συλλογής Δεδομένων.....	28
4.4 Πιλοτική Συνέντευξη.....	30
4.5 Συμμετέχοντες στην Έρευνα.....	30
4.6 Διεξαγωγή της Έρευνας.....	31
4.7 Αναγκαιότητα Πραγματοποίησης της Έρευνας.....	31
Κεφάλαιο Πέμπτο: Παρουσίαση Αποτελεσμάτων	
5. Ανάλυση και Παρουσίαση Αποτελεσμάτων.....	33
Κεφάλαιο Έκτο: Διαπιστώσεις- Προτάσεις	
6 Διαπιστώσεις- Συζήτηση.....	49
6.1 Προτάσεις.....	53
Παραρτήματα	
A Ερωτήσεις Συνέντευξης.....	56
A.1 Συνεντεύξεις	57
Βιβλιογραφία.....	98

Γλωσσάριο Όρων

Επιμόρφωση:

Η απόκτηση συμπληρωματικών ή ειδικών γνώσεων μετά την ολοκλήρωση ενός κύκλου σπουδών. Αποτελεί, πρόσθετη εκπαίδευση ή παροχή εξειδικευμένων γνώσεων στο προσωπικό επιχείρησης ή οργανισμών για τις νεότερες μεθόδους παραγωγής και οργάνωσης της εργασίας.

Κατάρτιση:

Είναι όλες οι οργανωμένες και διαρθρωτικές δραστηριότητες είτε οδηγούν στην απόκτηση αναγνωρισμένων προσόντων είτε όχι, που παρέχουν στα άτομα δεξιότητες και ικανότητες επαρκείς για την εκτέλεση μιας εργασίας ή ενός συνόλου εργασιών.

Άτυπη Μάθηση:

Αποτελεί τη διαδικασία κατά την οποία κάθε άτομο, σε όλη τη διάρκεια της ζωής του, μαθαίνει και αποκτά στάσεις, αξίες, ικανότητες – δεξιότητες και γνώσεις, από την καθημερινή εμπειρία και τις επιδράσεις που δέχεται από το περιβάλλον του.

Μη τυπική Μάθηση:

Οποιαδήποτε οργανωμένη δραστηριότητα εκπαιδευτικού χαρακτήρα, η οποία δεν εντάσσεται στο τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα, απευθύνεται σε συγκεκριμένους εκπαιδευόμενους και έχει συγκεκριμένους εκπαιδευτικούς στόχους.

Μετεκπαίδευση:

Είναι η εκπαίδευση μετά τη βασική, που σκοπό έχει να ενημερώσει τους μετεκπαιδευόμενους, στοχεύοντας στο να ασκηθούν σ' ένα διαφορετικό ρόλο στον ίδιο χώρο εργασίας ή να εργασθούν σε ένα ιδιαίτερο τομέα, να ασκήσουν δηλαδή μια ειδική λειτουργία στην ίδια υπηρεσία.

Δια Βίου Μάθηση:

Είναι μια προσέγγιση που εστιάζει στις ευκαιρίες και διαδικασίες μάθησης του ατόμου,

αναγνωρίζοντας ότι αυτές οι ευκαιρίες και διαδικασίες τροφοδοτούνται από πολλούς κοινωνικούς θεσμούς, συμπεριλαμβανομένων, όχι μόνο της τυπικής εκπαίδευσης και των συστημάτων κατάρτισης, αλλά και της οικογένειας, της επιχείρησης και των μέσων μαζικής επικοινωνίας (Ζαρίφης, 2014).

Ηλεκτρονική Μάθηση:

Είναι η μάθηση, η οποία υποστηρίζεται από Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ), Καλύπτει ένα αρκετά μεγάλο φάσμα εφαρμογών και διαδικασιών. Επιτυγχάνει την προσφορά περιεχομένου με χρήση ποικίλων ψηφιακών ή αλληλεπιδραστικών μέσων, διαφόρων μορφών εκπαιδευτικών μεθόδων ή συνδυαστική τους χρήση.

Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση:

Εννοούμε τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες κατά τις οποίες ο εκπαιδευόμενος βρίσκεται σε μια φυσική απόσταση από τον εκπαιδευτή και χρησιμοποιεί κάποιας μορφής τεχνολογία για να επικοινωνήσει μαζί του και να έχει πρόσβαση στο εκπαιδευτικό υλικό.

Εκπαίδευση Ενηλίκων:

Αφορά οποιαδήποτε μαθησιακή δραστηριότητα ή πρόγραμμα σκόπιμα σχεδιασμένο από κάποιον εκπαιδευτικό φορέα, για να ικανοποιήσει οποιαδήποτε ανάγκη κατάρτισης ή ενδιαφέρον, που ενδέχεται να πραγματοποιηθεί σε οποιοδήποτε στάδιο της ζωής ενός ανθρώπου που έχει υπερβεί την ηλικία της υποχρεωτικής εκπαίδευσης και η κύρια δραστηριότητα του δεν είναι πλέον η εκπαίδευση. Καλύπτει μη επαγγελματικές, επαγγελματικές, γενικές, τυπικές και μη τυπικές σπουδές, καθώς επίσης και την εκπαίδευση που έχει συλλογικό κοινωνικό σκοπό (ΟΟΣΑ, 1977 στο Rogers, 1999: 55).

Εισαγωγή

Στην εποχή μας, η επιμόρφωση αποτελεί βασικό αίτημα των σύγχρονων κοινωνιών λόγω των αυξημένων αναγκών προσαρμογής των ανθρώπων στη ραγδαίως μεταβαλλόμενη κοινωνία. Σίγουρα ζούμε στην «κοινωνία της γνώσης», όπου η αλματώδης άνθηση των επιστημών οδήγησε στην ανάπτυξη της τεχνολογίας, με αποτέλεσμα να υπάρξουν ριζικές αλλαγές στην εκπαίδευση. Η ταχύτητα της ανανέωσης γνώσεων στη σύγχρονη «κοινωνία της γνώσης», επιβάλλει σε όλους τους ενήλικους, και όχι μόνο στους μορφωτικά μη-ευνοημένους, τη συνεχή επικαιροποίηση των γνώσεων που απέκτησαν στην αρχική τους εκπαίδευση, οι οποίες παλαιώνουν σήμερα πολύ γρήγορα (Κελπανίδης & Βруνιώτη, 2012).

Η ζήτηση για υψηλές δεξιότητες παραπέμπει στην αύξηση των ευκαιριών για καλή εκπαίδευση και κατ' επέκταση μια καλή δουλειά με αξιοπρεπή μισθό. Η εκπαίδευση στην εποχή μας δεν απευθύνεται μόνο στους οικονομικά ευνοημένους, αλλά ούτε αποκλειστικά στα άτομα νεαρής ηλικίας. Υπάρχουν ίσες ευκαιρίες σε άνδρες και γυναίκες, οποιουδήποτε κοινωνικό-οικονομικού στρώματος, που επιθυμούν να συνεχίσουν να εξελίσσουν τις γνώσεις τους, τα προσόντα τους και την δημιουργικότητά τους καθ' όλη τη ζωή τους.

Εντάσσεται ως απαραίτητη διαδικασία στο συνολικό σχεδιασμό της εκπαιδευτικής πολιτικής των περισσότερων χωρών. Τα τελευταία χρόνια, τα εκπαιδευτικά ιδρύματα, στα πλαίσια διαδικασίας βελτίωσης και εκσυγχρονισμού των μεθόδων διδασκαλίας τους και παροχής νέων υπηρεσιών, αποφάσισαν να ακολουθήσουν τις εξελίξεις σε κοινωνικό, τεχνολογικό και οικονομικό επίπεδο και να εντάξουν στο δυναμικό τους προγράμματα επιμόρφωσης. Αυτό συμβαίνει γιατί η βασική εκπαίδευση δεν είναι σε πολλές περιπτώσεις αρκετή για να καλύψει όλες τις πτυχές ενός αντικειμένου, γι' αυτό και εμφανίζεται η επιμόρφωση, η οποία προσφέρει νέες γνώσεις, οι οποίες συμπληρώνουν, βελτιώνουν και ανανεώνουν τη βασική εκπαίδευση. Όταν μάλιστα τα επιμορφωτικά προγράμματα προσφέρονται με την μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, μπορούν να βοηθήσουν περισσότερους καταρτιζόμενους.

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να διερευνήσει τα επιμορφωτικά προγράμματα που προσφέρονται από την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση (Πανεπιστήμια) και συγκεκριμένα το Πανεπιστήμιο Αιγαίου, αν και κατά πόσο αυτά ανταποκρίνονται στις προσδοκίες των καταρτιζόμενων και πόσο τους βοηθούν να αναπτύξουν συγκεκριμένες δεξιότητες βάσει του περιγράμματός τους. Στο πρώτο μέρος της εργασίας παρουσιάζονται τα θεωρητικά στοιχεία και το θεωρητικό πλαίσιο της μελέτης, ενώ στο δεύτερο τα εμπειρικά δεδομένα της έρευνας.

Συγκεκριμένα, στα κεφάλαια πρώτο, δεύτερο και τρίτο, γίνεται μια σύντομη ανασκόπηση της σχετικής ελληνικής και διεθνούς βιβλιογραφίας με στόχο να συστηματοποιηθεί το θεωρητικό πλαίσιο της έρευνας, ώστε να κατοχυρωθούν τα συμπεράσματα που θα προκύψουν από την ερευνητική διαδικασία.

Στο τέταρτο κεφάλαιο παρατίθενται η έρευνα και οι μεθοδολογικές της προσεγγίσεις. Συγκεκριμένα, γίνεται αναφορά στη μεθοδολογία της έρευνας και την προβληματική της έρευνας, την αναγκαιότητα, τον σκοπό, τα διερευνητικά ερωτήματα, το μέσο συλλογής δεδομένων, τη δοκιμαστική συνέντευξη, την χορήγηση της τελικής συνέντευξης, την περιγραφή του δείγματος της έρευνας και τη διαδικασία πραγματοποίησης της συνέντευξης.

Στο πέμπτο κεφάλαιο παρατίθενται με αναλυτικό τρόπο τα περιγραφικά αποτελέσματα της έρευνας. Στο έκτο κεφάλαιο παρουσιάζονται τα συμπεράσματα και οι προτάσεις σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας.

Στο τέλος της εργασίας, έχει τοποθετηθεί το παράρτημα. Το παράρτημα περιλαμβάνει τις ερωτήσεις της συνέντευξης, όπως ακριβώς διατυπώθηκαν στους εκπαιδευτικούς που έλαβαν μέρος στην έρευνα.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Κεφάλαιο 1 Επιμόρφωση

Οι επιστημονικές, τεχνολογικές, κοινωνικο-οικονομικές και πολιτικές εξελίξεις μετά το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, οδήγησαν στον πολλαπλασιασμό και τη ριζική διαφοροποίηση των απαραίτητων γνώσεων για την κοινωνική και επαγγελματική ζωή. Η επιτακτική ανάγκη για περισσότερη, ποιοτικότερη και πιο προσαρμοσμένη στις νέες ανάγκες εκπαίδευση, δεν ήταν δυνατό να ικανοποιηθεί αποκλειστικά από το τυπικό σύστημα εκπαίδευσης (Δημουλάς, 2003). Οι αλλαγές αυτές δημιουργούν μια νέα κοινωνία που αποκαλείται κοινωνία της γνώσης, μια κοινωνία στην οποία η γνώση κατέχει την πλέον νευραλγική θέση καθώς θεωρείται το σπουδαιότερο μέσο για την αύξηση της παραγωγής και τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας. Είναι μια κοινωνία μάθησης, μια κοινωνία πολιτών, οι οποίοι μαθαίνουν δια βίου (Καψάλης & Παπασταμάτης, 2013). Αυτό είχε ως αποτέλεσμα την ανάπτυξη του πεδίου της επιμόρφωσης και κατάρτισης των ενηλίκων, το οποίο αναπτύχθηκε σε διάφορες μορφές, τόσο στις βιομηχανικές όσο και στις αναπτυσσόμενες χώρες.

Πριν προχωρήσουμε, κρίνεται σκόπιμο να οριοθετηθεί εννοιολογικά ο όρος «επιμόρφωση». Ο εννοιολογικός προσδιορισμός του όρου έχει γίνει αντικείμενο πολλών συζητήσεων τις τελευταίες δεκαετίες του 20^{ου} αιώνα και αρχές του 21^{ου}, αποτέλεσμα των ποικίλων θεωρήσεων του όρου από διάφορους ειδικούς μελετητές του πεδίου αυτού (Μπουζάκης, 2000). Δυστυχώς, η οριοθέτηση του όρου «Επιμόρφωση», δεν αποτελεί μια απλή διαδικασία, καθώς υπάρχει ποικιλία προσεγγίσεων. Σύμφωνα με τον Bolam, ο ορισμός, ο προσανατολισμός και ο σκοπός του όρου «επιμόρφωση», είναι το αποτέλεσμα μιας περιορισμένης συμφωνίας ανάμεσα στα μέλη του Ο.Ο.Σ.Α., αν και η σπουδαιότητα και η σημασία της επιμόρφωσης είναι αποδεδειγμένη (Boolam, 1982).

Σύμφωνα με τη βιβλιογραφική ανασκόπηση, υπάρχουν αρκετοί ορισμοί στους οποίους γίνεται φανερό ότι υπάρχουν αρκετές μορφές επιμόρφωσης που διαφέρουν όχι μόνο στα οργανωτικά χαρακτηριστικά και τους επιδιωκόμενους σκοπούς, αλλά και στις προϋποθέσεις με τις οποίες καλούνται να υλοποιηθούν (Μαυρογιώργος, 1993). Πριν

προχωρήσουμε στην παρουσίαση και ανάλυση των εννοιολογικών ορισμών με μία πρώτη ανάλυση του όρου, θεωρούμε ότι η συγκεκριμένη έννοια σηματοδοτεί τη μόρφωση πάνω σε μια ήδη υπάρχουσα μόρφωση (επί + μόρφωση).

Επιμόρφωση είναι η «απόκτηση συμπληρωματικών ή ειδικών γνώσεων μετά την ολοκλήρωση ενός κύκλου σπουδών. Αποτελεί, πρόσθετη εκπαίδευση ή παροχή εξειδικευμένων γνώσεων στο προσωπικό επιχείρησης ή οργανισμών για τις νεότερες μεθόδους παραγωγής και οργάνωσης της εργασίας» (Ελληνικό Λεξικό, 1993). Παράλληλα, σύμφωνα με τον ορισμό που παρατίθεται στο Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας, είναι η «παροχή πρόσθετων γνώσεων επιστημονικής ή και επαγγελματικής κατάρτισης για την περαιτέρω καλλιέργεια ικανοτήτων» (Μπαμπινιώτης, 1998).

Σύμφωνα με το CEDEFOP, με τον όρο «επιμόρφωση» δηλώνουμε την εξωσχολική και μετασχολική μόρφωση των πολιτών για τη συμπλήρωση των κενών της εκπαίδευσης και τη συνεχή ενημέρωσή τους επί των εξελίξεων και τάσεων της ανθρώπινης δημιουργίας, με απώτερο στόχο τη βελτίωση της ατομικής, οικογενειακής και κοινωνικής συμπεριφοράς καθώς και της επαγγελματικής τους απασχόλησης (Ανδρέου, 1997).

Σύμφωνα με την UNESCO, ο όρος επιμόρφωση ενηλίκων προσδιορίζει όλο το «φάσμα των οργανωμένων εκπαιδευτικών διαδικασιών, οποιουδήποτε μεθόδου, είτε αυτές αφορούν σε αναγνωρισμένες ή ελεύθερες σπουδές είτε συνεχίζουν ή αναπληρώνουν αρχική εκπαίδευση σε σχολεία, κολέγια και πανεπιστήμια, καθώς και σε σχολές μαθητείας, με τη βοήθεια των οποίων τα ενήλικα άτομα αναπτύσσουν τις ικανότητες τους, πλουτίζουν τις γνώσεις τους, βελτιώνουν την τεχνική και επαγγελματική τους κατάρτιση ή τις στάσεις και τις συμπεριφορές τους προς τη διπλή προοπτική της ολοκληρωμένης προσωπικής τους ανάπτυξης και της συμμετοχής τους σε μια ισορροπημένη και ανεξάρτητη κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ανάπτυξη» (Δημουλάς, 2003).

Παράλληλα, εκτός από τον όρο «επιμόρφωση ενηλίκων» χρησιμοποιούνται και οι όροι «άτυπη μάθηση» και «μη τυπική μάθηση. Ως άτυπη μάθηση (informal learning), σύμφωνα με τους Jeffs & Smith (1990), ορίζεται η διαδικασία κατά την οποία κάθε άτομο, σε όλη τη διάρκεια της ζωής του, μαθαίνει και αποκτά στάσεις, αξίες, ικανότητες – δεξιότητες και γνώσεις, από την καθημερινή εμπειρία και τις επιδράσεις που δέχεται από το περιβάλλον του (εργασία, οικογένεια, γειτονιά, ελεύθερες ασχολίες, βιβλιοθήκες, μέσα μαζικής ενημέρωσης κ.ά.). Είναι μια μορφή μάθησης μη οργανωμένη, καθώς παρέχεται τυχαία ή ευκαιριακά (Croombridge, 1983: 6 στο Ζαρίφης, 2014). Μη τυπική

μάθηση (non formal Learning) θεωρείται οποιαδήποτε οργανωμένη δραστηριότητα εκπαιδευτικού χαρακτήρα, η οποία δεν εντάσσεται στο τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα, απευθύνεται σε συγκεκριμένους εκπαιδευόμενους και έχει συγκεκριμένους εκπαιδευτικούς στόχους (Jeffs & Smith 1990). Εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το πλαίσιο στο οποίο παρέχεται και εξαιτίας αυτού, θα λέγαμε ότι υπάρχει το πρόβλημα της εγκυρότητας των γνώσεων.

Βασική επιδίωξη της επιμόρφωσης είναι να αλλάξει τους συμμετέχοντες, προσανατολίζοντας τους σε συγκεκριμένους στόχους που έχουν καθοριστεί από την αρχή και παράλληλα να τους καταστήσει ανεξάρτητους, με απώτερο σκοπό τον αυτοκαθορισμό και την αυτοπραγμάτωση (Rogers, 1999). Εύλογα λοιπόν κατανοούμε ότι, η επιμόρφωση σύμφωνα μ' αυτά, αποτελεί μια μορφή της Εκπαίδευσης Ενηλίκων.

Η επιμόρφωση περιλαμβάνει τις θεσμοθετημένες και μη διαδικασίες, που στοχεύουν στη συμπλήρωση και ανανέωση της αρχικής εκπαίδευσης και κατάρτισης του ατόμου, έτσι ώστε να μπορεί κατά τη διάρκεια της εργασιακής του θητείας να βελτιώνει το έργο του, τις γνώσεις, δεξιότητες και στάσεις, καθώς θα εξελίσσεται και ως άτομο. Με λίγα λόγια, η επιμόρφωση αποτελεί μια μορφωτική διαδικασία με συνέχεια, στοχεύοντας να βοηθήσει το άτομο να βελτιώσει και να διευρύνει τις επαγγελματικές και επιστημονικές του γνώσεις και δεξιότητες, με σκοπό να του δοθεί η δυνατότητα να ανταποκριθεί επιτυχώς στη εκπλήρωση του έργου του, για το καλό του ίδιου μεμονωμένα αλλά και του κοινωνικού συνόλου ευρύτερα (Νάσσαινας, 2010). Πριν προχωρήσουμε παρακάτω είναι αναγκαίο να διαχωρίσουμε τον όρο «κατάρτιση» από τον όρο «επιμόρφωση».

Η κατάρτιση αφορά *«όλες τις οργανωμένες και διαρθρωτικές δραστηριότητες είτε οδηγούν στην απόκτηση αναγνωρισμένων προσόντων είτε όχι, που παρέχουν στα άτομα δεξιότητες και ικανότητες επαρκείς για την εκτέλεση μιας εργασίας ή ενός συνόλου εργασιών»* (Jarvis, 2004). Παράλληλα, σύμφωνα με τον ορισμό του CEDEFOP, κατάρτιση ορίζεται ως *«εκείνο το μέρος της επαγγελματικής εκπαίδευσης που παρέχει τις ειδικές επαγγελματικές γνώσεις και δεξιότητες με τις οποίες ολοκληρώνεται η επαγγελματική επάρκεια του εκπαιδευόμενου και το οποίο αποτελεί αντικείμενο επαγγελματικής επιμόρφωσης»* (Δημουλάς, 2003).

Σαφέστατα, το πεδίο της επιμόρφωσης συνδέεται με τον όρο κατάρτιση, αλλά δεν είναι ταυτόσημα πεδία, καθώς προϋποθέτει τη βασική εκπαίδευση και θεωρείται ως επέκταση - συμπλήρωσή της, θεωρείται βελτίωση, ανανέωση και αντικατάσταση των περιεχομένων της βασικής εκπαίδευσης. Μέσω της επιμόρφωσης γίνεται εμβάθυνση σε

κάποια γνωστική περιοχή και λειτουργεί ως σύνδεση της επιστημονικής έρευνας με την εκπαιδευτική πράξη. Παράλληλα, νοείται και ως μια συνεχής και επαναλαμβανόμενη διαδικασία, θεσμοθετημένη και μη, στοχεύοντας στη διαρκή ενημέρωση και υποστήριξη της επαγγελματικής και ατομικής ανάπτυξης των ατόμων (Χατζηπαναγιώτου, 2001).

Όμως, αρκετοί είναι και αυτοί που συγχέουν λανθασμένα τη επιμόρφωση με την μετεκπαίδευση. Σύμφωνα με την εννοιολογική οριοθέτηση του όρου μετεκπαίδευση, εννοούμε κατά κανόνα εκείνη *«την εκπαίδευση μετά τη βασική, που σκοπό έχει να ενημερώσει τους μετεκπαιδευόμενους, στοχεύοντας στο να ασκηθούν σ' ένα διαφορετικό ρόλο στον ίδιο χώρο εργασίας ή να εργασθούν σε ένα ιδιαίτερο τομέα, να ασκήσουν δηλαδή μια ειδική λειτουργία στην ίδια υπηρεσία»* (Μπουζάκης, 2000). Είναι η ειδική συμπληρωματική εκπαίδευση σε ένα καινούργιο αντικείμενο που ακολουθεί μετά την αρχική εκπαίδευση, με στόχο τη βελτίωση της θεωρητικής κατάρτισης, την εξειδίκευση, καθώς και τον εκσυγχρονισμό των γνώσεων και των δεξιοτήτων. Συνήθως είναι μεγάλης διάρκειας και επιλεκτική, αφού αφορά κατά κύριο λόγο μικρό αριθμό ατόμων, κυρίως αυτούς που επιθυμούν να εξελιχθούν επαγγελματικά ως στελέχη (Κασσωτάκης, 2002).

Με μία πρώτη μελέτη, συμπεραίνουμε ότι οι όροι αυτοί δεν είναι ταυτόσημοι. Όμως σε πρακτικό επίπεδο, παρατηρούμε ότι οι όροι αυτοί χρησιμοποιήθηκαν και συνεχίζουν να χρησιμοποιούνται χωρίς καμία ουσιαστική διαφορά.

Με λίγα λόγια, με τον όρο επιμόρφωση αναφερόμαστε στον εμπλουτισμό των γνώσεων μετά την ολοκλήρωση ενός κύκλου σπουδών, ενώ ο όρος κατάρτιση αναφέρεται στην επαγγελματική εξειδίκευση, με απώτερο στόχο την εύρεση εργασίας, την αναβάθμιση των γνώσεων ή την προώθηση της επαγγελματικής τους ανέλιξης. Είναι σαφές, λοιπόν, ότι η επιμόρφωση απευθύνεται σε άτομα που ήδη εργάζονται, ενώ κατάρτιση σε αυτούς που επιδιώκουν την κατάρτιση για να διευρύνουν τα προσόντα τους και να *«ανεβάσουν τις μετοχές τους»* στην αγορά εργασίας (Lam, 2009).

Εξετάζοντας την πορεία της επιμόρφωσης ενηλίκων στη χώρα μας, διαπιστώνουμε ότι υπήρξαν περίοδοι κατά τις οποίες υπήρξε έντονο ενδιαφέρον από τις κυβερνήσεις για την προώθησή της αλλά και από τους ίδιους τους ενήλικες για την παρακολούθηση επιμορφωτικών προγραμμάτων, με απώτερο στόχο την ενίσχυση του επαγγελματικού τους προφίλ. Στις περιόδους αυτές, οι ίδιες οι συνθήκες ήταν εκείνες οι οποίες οδήγησαν στην ενίσχυση του ενδιαφέροντος για την περαιτέρω επιστημονική επιμόρφωση των ενηλίκων, διευρύνοντας με τον τρόπο αυτό τις ευκαιρίες τους για την ενδυνάμωση του

εκπαιδευτικού τους επιπέδου και την ενεργό συμμετοχή τους στις κοινωνικές και οικονομικές διαδικασίες της χώρας (Sesen, 2013). Τα επιμορφωτικά προγράμματα στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, χρηματοδοτούνται από το Δημόσιο τομέα, από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Δημόσιο, από εισφορές των εργαζομένων και των εργοδοτών και αποκλειστικά από τις επιχειρήσεις ή από τους καταρτιζόμενους (Τσεκούρας, 2004).

Στην επόμενη ενότητα θα παρουσιάσουμε τους σημαντικότερους σταθμούς για την εξέλιξη της επιμόρφωσης στη χώρα μας. Πριν προχωρήσουμε θα ήταν σκόπιμο να αναφέρουμε στο που αποσκοπεί η επιμόρφωση των ενηλίκων. Συγκεκριμένα (Μαυρογιώργος, 1999):

A) Στην απόκτηση πρόσθετων γνώσεων: Προϋποθέτει, μια μόρφωση προϋπάρχουσα στην οποία προστίθενται οι νέες γνώσεις,

B) Σε επιστημονικές ή και επαγγελματικές γνώσεις: Εμπεριέχει, το δίλλημα της κατεύθυνσης προς την οποία στρέφεται αυτή η παροχή πρόσθετων γνώσεων και καλλιέργεια της επιστήμης, η οποία συνδυάζεται με τη παραγωγή καινούργιας γνώσης, ή έρχεται να ενισχύσει την επαγγελματική κατάρτιση, η οποία συνδυάζεται με την αναπαραγωγή της γνώσης και,

Γ) Σε γνώσεις που αποσκοπούν στη καλλιέργεια ικανοτήτων: θέτει αφενός το ζήτημα του σκοπού αυτής της παροχής πρόσθετων γνώσεων και αφετέρου το ζήτημα του προσδιορισμού των ικανοτήτων που επιδιώκεται να καλλιεργηθούν μέσω αυτών των πρόσθετων γνώσεων.

Πρέπει να γίνει κατανοητό ότι η Επιμόρφωση εντάσσεται στο πεδίο της Εκπαίδευσης Ενηλίκων και της Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης. Πριν προχωρήσουμε θα παρουσιάσουμε τους ορισμούς των πεδίων αυτών. Η Εκπαίδευση Ενηλίκων μπορεί να θεωρηθεί ένα ραγδαία αναπτυσσόμενο πεδίο, που περιλαμβάνει όλες τις συστηματικές οργανωμένες δραστηριότητες, μέσα από τις οποίες άνθρωποι που θεωρούνται ενήλικοι από την κοινωνία τους, αποκτούν νέες γνώσεις, ικανότητες και στάσεις. Ως υποσυστήματα αυτού του πεδίου θεωρούνται η αρχική και η συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση, η επιμόρφωση όπως έχουμε αναφέρει, η μαθητεία, η εκπαίδευση σε χώρους εργασίας και η εκπαίδευση των ευπαθών κοινωνικών ομάδων (Ζαρίφης, 2014). Με τον όρο Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση εννοούμε *«το σύνολο των σκόπιμα σχεδιασμένων εκπαιδευτικών πρακτικών εκτός όμως από το τυπικά οργανωμένο σχολικό περιβάλλον, οι οποίες στοχεύουν στη μάθηση όλων των γνωστικών δεξιοτήτων και όλων των γνωστικών*

περιοχών με τη χρήση όλων των διαθέσιμων εκπαιδευτικών μεθόδων, με γενικό σκοπό τη δυνατότητα ανάπτυξης και διαχείρισης του ανθρώπινου δυναμικού. Περιλαμβάνει όλες τις γνωστικές εκπαιδευτικές διαδικασίες στις οποίες παιδιά, νέοι και ενήλικες εμπλέκονται δυναμικά σε όλη τη διάρκεια της ζωής τους» (Ζαρίφης, 2014).

1.1 Ιστορική Αναδρομή της Επιμόρφωσης

Στη χώρα μας οι πρώτες προσπάθειες επιμόρφωσης εντοπίζονται στο τέλος του 19^{ου} αιώνα. Συγκεκριμένα, γίνεται μια προσπάθεια επιμόρφωσης μέσω κάποιων πολιτισμικών οργανισμών, συλλόγων και άλλων παρόμοιων οργανώσεων, με βασικό στόχο την αντιμετώπιση του αναλφαβητισμού. Σημαντικές προσπάθειες αρχίζουν σταδιακά στις αρχές του επόμενου αιώνα. Οι προσπάθειες αυτές υλοποιούνται μέσω εργατικών συλλόγων, οι οποίοι ανέλαβαν την επιμόρφωση των εργατών μέσω σημαντικών πρωτοβουλιών (Δημουλάς, 2003).

Σε κρατικό επίπεδο, μια πρώτη κίνηση υλοποιήθηκε επί κυβέρνησης Ελευθερίου Βενιζέλου, από το Υπουργείο Παιδείας το 1929, με στόχο την εξάλειψη του αναλφαβητισμού που απευθύνονταν ιδιαίτερα στο γυναικείο πληθυσμό της χώρας μας. Την περίοδο της Γερμανικής κατοχής, το 1943, δημιουργήθηκε ειδική διεύθυνση για την επιμόρφωση στο Υπουργείο Παιδείας. Στη συνέχεια, ακολουθεί η σύσταση ειδικού συμβουλίου για το θέμα. Τα δυο αυτά σώματα λειτούργησαν με βάση το νόμο 837 /43. Μετά τη λήξη και του εμφυλίου πολέμου, με το νόμο 3094 /1954, η πολιτική της επιμόρφωσης προσανατολίστηκε ξανά προς την κατεύθυνση της καταπολέμησης του αναλφαβητισμού και ιδρύθηκαν εκπαιδευτικά κέντρα για ενήλικους (Κόκκος, 2005).

Για να υλοποιηθεί κάποιο σημαντικό βήμα στο τομέα της επιμόρφωσης χρειάστηκε να περάσουν αρκετά χρόνια. Με το Νόμο 147/1976, ιδρύονται 21 Πρότυπα Κέντρα Επιμόρφωσης, τα οποία προσέφεραν αρκετά εκπαιδευτικά προγράμματα ποικίλων αντικειμένων (Δημουλάς, 2003).

Σύμφωνα με τη βιβλιογραφική μελέτη, εντοπίζεται πάλι ένας σημαντικός σταθμός στο τομέα της επιμόρφωσης κατά έτη 1982, 1985 και 1989, όταν και συντάχθηκαν διαδοχικά νομοσχέδια με τα οποία οργανώθηκαν η Κεντρική Επιτροπή για τη Λαϊκή Επιμόρφωση και η Γενική Γραμματεία Λαϊκής Επιμόρφωσης, όπου τόσο οι κανονισμοί όσο και το πλαίσιο λειτουργίας της, τέθηκαν υπό τον έλεγχο του Υπουργείου Πολιτισμού.

Το 1992 μεταφέρθηκε στο Υπουργείο Παιδείας, η Γενική Γραμματεία Λαϊκής Επιμόρφωσης. Το 1982 αναπτύχθηκε με πολύ γρήγορους ρυθμούς η Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Κατάρτιση τόσο για τους εργαζόμενους όσο και για τους άνεργους κυρίως λόγω της χρηματοδότησής τους από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο. Την περίοδο εκείνη η γενική εποπτεία τους είχε ανατεθεί στο Υπουργείο Εργασίας (Κόκκος, 2005).

Φυσικά, οι προσπάθειες για την αναβάθμιση του πεδίου της επιμόρφωσης συνεχίστηκαν και συμπληρώθηκαν τα επόμενα χρόνια με σημαντικές ρυθμίσεις και κανονισμούς οι οποίοι τελικά οδήγησαν στην δημιουργία οργανωμένων Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΚΕΚ).

Η ανάγκη για τον εκσυγχρονισμό των γνώσεων και την προσαρμογή στις απαιτήσεις της σύγχρονης παγκοσμιοποιημένης κοινωνίας οδηγεί στην απόφαση των περισσότερων ευρωπαϊκών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης να εκσυγχρονίσουν και να εμπλουτίσουν τα προγράμματα σπουδών τους με διαδικτυακά προγράμματα. Για τη διευκόλυνση αυτής της επιμορφωτικής διαδικασίας, αρκετά Πανεπιστήμια και στη χώρα μας, προχωρούν στην ίδρυση συνεταιρισμών σε συνεργασία με ιδιωτικούς φορείς για την παροχή προγραμμάτων επιμόρφωσης, αξιοποιώντας τις νέες τεχνολογίες (Πρόκου, 2008). Εκτός από αυτές τις δράσεις, τα περισσότερα πανεπιστήμια οργανώνουν ερευνητικά και πιλοτικά προγράμματα, με στόχο την προώθηση της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και επιμόρφωσης (Moyer, 2015).

Στην Ελλάδα, ο νέος νόμος για την Δια Βίου Μάθηση που ψηφίστηκε στις 14 Σεπτεμβρίου του 2010, καθορίζει θέματα που αφορούν τα ΑΕΙ και ΤΕΙ αλλά και τους φορείς που δραστηριοποιούνται εκτός του τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος (Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης και Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης). Με τον νόμο αυτό επίσης, καθορίζεται ο θεσμικός τρόπος αναγνώρισης των πιστοποιητικών, που παρέχουν τα συγκεκριμένα προγράμματα είτε μέσω της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης είτε με τους προϋπάρχοντες τρόπους και με βάση το Ευρωπαϊκό σύστημα πιστωτικών μονάδων για την επαγγελματική εκπαίδευση και επιμόρφωση (Πρόκου, 2008).

Κατά τα έτη 2010 και 2011 οργανώθηκαν με έντονους ρυθμούς οι προσπάθειες αναβάθμισης του πεδίου της επιμόρφωσης με την ψήφιση τόσο του νόμου 3879/2010 που αφορά γενικά το πεδίο της Δια βίου μάθησης, όσο και με επιμέρους αποφάσεις (όπως η υπουργική απόφαση 19780 που δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της

Κυβερνήσεως στις 24 Μαρτίου 2011) που αφορούν τον καθορισμό του θεσμικού πλαισίου που διέπει τη λειτουργία φορέων που παρέχουν εκπαίδευση μετά την ολοκλήρωση της δευτεροβάθμιας, όπως είναι τα Εργαστήρια Ελευθέρων Σπουδών (ΕΕΣ) (Δημουλάς, 2003). Στην εποχή μας, η επιμόρφωση κρίνεται επιτακτικής σημασίας. Αρκετά πανεπιστήμια πλέον, έχουν εντάξει στο πρόγραμμά τους επιμορφωτικά προγράμματα, καθώς οι αυξανόμενες απαιτήσεις και ανάγκες της αγοράς εργασίας, η παγκοσμιοποίηση, η γρήγορη παλαίωση της γνώσης καθώς και η απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης από τα κράτη μέλη της, οδήγησαν αρκετά πανεπιστήμια στη χώρα μας να σχεδιάσουν και να υλοποιούν επιμορφωτικά προγράμματα τα οποία προσφέρουν ECTS.

Συγκεκριμένα, παρέχεται πλέον με θεσμοθετημένο τρόπο από τα Πανεπιστήμια Αθηνών, Θεσσαλονίκης, από το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, το Πανεπιστήμιο Πατρών, Θεσσαλίας, Ιωαννίνων, Κρήτης, Αιγαίου και το ΤΕΙ Πειραιά. Οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες των πανεπιστημίων και τα σχετικά προγράμματα επιμόρφωσης αλλά και τα αντίστοιχα Προγράμματα Δια Βίου Εκπαίδευσης και Δια Βίου Κατάρτισης εγκρίθηκαν, με βάση το άρθρο 5 του νόμου 3979/2010. Η φοίτηση στα προγράμματα αυτά μπορεί να είναι μικρής ή παρατεταμένης διάρκειας, μερική ή εντατική, με ευέλικτο ωράριο, προσαρμοσμένο στις ανάγκες των εκπαιδευομένων και είναι δυνατόν να διεξάγονται και με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης

Κάθε πρόγραμμα συγκροτείται σε Διδακτικές Ενότητες και κάθε Διδακτική Ενότητα διαιρείται συνήθως σε υποενότητες με μικρότερο αριθμό ωρών διδασκαλίας. Εάν τα προγράμματα παρέχονται με την εξ αποστάσεως επιμόρφωση, κάθε διδακτική ενότητα περιλαμβάνει διδακτική ύλη που αντιστοιχεί στις παραπάνω ώρες διδασκαλίας (Καραλής, 2008). Συνήθως, η χρηματοδότηση των προγραμμάτων αυτών σήμερα, γίνεται από τους ίδιους τους καταρτιζόμενους. Το κόστος ποικίλει ανάλογα της ώρες, το αντικείμενο και το φορέα από τον οποίο πραγματοποιείται.

Είναι αναγκαίο να τονίσουμε τη σημασία του ρόλου των Πανεπιστημίων στην εξέλιξη του πεδίου της επιμόρφωσης που είναι η διατήρηση, η μετάδοση και η προαγωγή της γνώσης. Μην ξεχνάμε πως το πεδίο της επιμόρφωσης αποτελεί μέρος της Δια Βίου Μάθησης. Έτσι, η λειτουργία επιμορφωτικών προγραμμάτων βοηθά στην επαφή του Πανεπιστημίου με τον «έξω κόσμο», καθώς αυτά μπορούν να λειτουργήσουν ως τα «μάτια και τα αυτιά» του Πανεπιστημίου, η δίοδος επικοινωνίας με την τοπική κοινωνία. Με την οργάνωση επιμορφωτικών προγραμμάτων δίνεται η δυνατότητα στα

πανεπιστήμια να αναλάβουν καινοτόμες δράσεις, να συνεργαστούν σε εθνικό και διεθνές επίπεδο και να συνδεθούν με την αγορά εργασίας (Means, 2013).

Πριν προχωρήσουμε στην επόμενη ενότητα, όπου θα παρουσιάσουμε τον τρόπο που προσφέρονται σήμερα τα επιμορφωτικά προγράμματα από τα Ελληνικά Πανεπιστήμια, είναι σκόπιμο να αναφέρουμε κάποια στοιχεία για μια μεγάλη ομάδα του πληθυσμού που επιλέγει να συμμετάσχει σε επιμορφωτικά προγράμματα. Η ομάδα αυτή αποτελείται, όπως είδαμε και από την έρευνα που πραγματοποιήσαμε, από εκπαιδευτικούς Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

Μέσω της επιμόρφωσης δίνεται η δυνατότητα σε κάθε εκπαιδευτικό να εμπλουτίσει και να εκσυγχρονίσει τις γνώσεις του, να βελτιώσει τις πρακτικές του και να εκπαιδευτεί σε νέες τεχνικές μάθησης και διδασκαλίας (Παπαναούμ, 2005). Τα τελευταία χρόνια, η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης στη χώρα μας, απασχολεί τόσο τη Πολιτεία όσο και τους εκπαιδευτικούς φορείς, γεγονός το οποίο γίνεται αντιληπτό από τον μεγάλο αριθμό νομοθετικών ρυθμίσεων, αλλά και από τα αιτήματα των εκπαιδευτικών για επιμόρφωση και επαγγελματική ανέλιξη.

Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, αποτελεί μια σημαντική διαδικασία, καθώς η ανταπόκριση σε μια κοινωνία της γνώσης, διαμορφώνει ένα νέο ρόλο για τον εκπαιδευτικό. Η νέα αυτή κοινωνία επιβάλλει σε κάθε εκπαιδευτικό να επιδιώκει την ενεργό συμμετοχή των μαθητών στη διαδικασία της μάθησης και να καλλιεργεί μεθοδολογικές δεξιότητες για την αυτόνομη μάθηση, ώστε οι μαθητές να είναι ικανοί να ανταπεξέλθουν σε ένα περιβάλλον συνεχών αλλαγών και πολυμορφίας. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να είναι αναγκαία η επιμόρφωση και η κατάρτισή τους, καθώς οι ίδιοι αντιμετωπίζονται ως δια βίου εκπαιδευόμενοι (Cochran & Lytle, 2001). Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών αποσκοπεί στην ενημέρωσή τους, όσον αφορά γενικότερα τις εξελίξεις των επιστημών της Αγωγής, ώστε να επιτυγχάνεται η συνεχής αναβάθμιση της ποιότητας της εργασίας τους στο σχολείο και η ανταπόκριση τους στις νέες κάθε φορά κοινωνικές και εκπαιδευτικές απαιτήσεις (Νάσσαινας, 2010). Η επιμόρφωση περιλαμβάνει τις θεσμοθετημένες και μη διαδικασίες που στοχεύουν στη συμπλήρωση και ανανέωση της αρχικής εκπαίδευσης και κατάρτισης του εκπαιδευτικού. Στόχος λοιπόν της επιμόρφωσης για τους εκπαιδευτικούς, είναι να συμβάλλει στη βελτίωση της επαγγελματικής πρακτικής και να βελτιώνει ποιοτικά την εκπαίδευση (Χατζηπαναγιώτου, 2001).

Η εξέλιξη του θεσμού της επιμόρφωσης στο σύγχρονο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, με κριτήριο τους στόχους και την οργάνωση του, μπορεί να διακριθεί σε 3 χρονικές περιόδους. Συγκεκριμένα:

- Η επιμόρφωση εκπαιδευτικών κατά την περίοδο 1977-1992: Την περίοδο αυτή η επιμόρφωση οργανώνεται και παρέχεται κυρίως από τις Σ.Ε.Λ.Μ.Ε. και Σ.Ε.Λ.Δ.Ε. Οι σχολές αυτές επιμόρφωσης ήταν ετήσιας διάρκειας φοίτησης και επέτρεπαν συμμετοχή σε μικρό αριθμό ατόμων. Από το 1985 μέχρι το 1992 υπάρχουν νομοθετικές ρυθμίσεις, χωρίς όμως να εφαρμόζονται. Το 1985 με το Νόμο 1566/85, επιχειρείται μια πρώτη αποκέντρωση του θεσμού της επιμόρφωσης με την ίδρυση των Π.Ε.Κ, τα οποία λειτούργησαν μετά το 1992. Με τον Νόμο 20009/92 επιχειρείται επάνοδος στο κεντρικό σχεδιασμό της επιμόρφωσης, καθώς ενισχύεται ο ρόλος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου στην άσκηση επιμορφωτικής πολιτικής και ιδρύεται το Τμήμα Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (Δούκας, 2008: 362).
- Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών την περίοδο 1992-1995: Την περίοδο αυτή η επιμόρφωση πραγματοποιείται από τα Π.Ε.Κ., τα οποία έχουν αυτοτελή διοίκηση. Τα επιμορφωτικά προγράμματα προτείνονται από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, ενώ την ευθύνη λειτουργίας και εφαρμογής τους την έχουν κατά τόπους Π.Ε.Κ. Την περίοδο αυτή μειώνεται η διάρκεια των επιμορφωτικών προγραμμάτων αλλά αυξάνεται ο αριθμός των καταρτιζόμενων (Γρόλλιος, 1998).
- Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών κατά την περίοδο 1995 έως και σήμερα: Το ακαδημαϊκό έτος 1995-1996 αρχίζει η δεύτερη φάση λειτουργίας των Π.Ε.Κ., κατά την οποία μειώνεται ο έλεγχος από την πολιτική εξουσία, αναπτύσσονται βραχυπρόθεσμα, αμειβόμενα, ελεύθερης επιλογής επιμορφωτικά σεμινάρια, τα οποία οι εκπαιδευτικοί παρακωλυθούν στον ελεύθερο τους χρόνο. Από το 1996 έως και το 1997 η επιμόρφωση ενισχύεται και χρηματοδοτείται από το Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ. 1. Κατά την περίοδο αυτή υπάρχει ποικιλία επιμορφωτικών προγραμμάτων, ενώ επιχειρείται η χαρτογράφηση των επιμορφωτικών αναγκών των εκπαιδευτικών καθώς και η μελέτη θεσμικών πλαισίων επιμόρφωσης (Γρόλλιος, 1998). Στο Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ. 2 το οποίο ήταν σε εφαρμογή από το 2000 έως το 2006, επιχειρείται η ανάπτυξη νέων μορφών επιμόρφωσης,

όπως την επιμόρφωση σε καινοτομίες, την αυτοεπιμόρφωση, την ενδοσχολική επιμόρφωση, την εξ' αποστάσεως επιμόρφωση και την ενίσχυση της συμμετοχής των εκπαιδευτικών σε ερευνητικές δράσεις (Δούκας, 2008: 364).

Κεφάλαιο 2

Εξ Αποστάσεως Επιμόρφωση

Στις μέρες μας, οι συνεχώς αυξανόμενες ανάγκες της σύγχρονης πραγματικότητας για απόκτηση καινούργιων, γενικών και εξειδικευμένων γνώσεων, ικανοτήτων και δεξιοτήτων καθώς και η αδυναμία των συμβατικών μορφών εκπαίδευσης να καλύψουν τις ανάγκες της εποχής, οδηγούν στην υιοθέτηση νέων μορφών μάθησης, όπως η ηλεκτρονική μάθηση, και καινοτόμων μεθόδων εκπαίδευσης, όπως η εξ αποστάσεως (Moore & Kearsley, 1996).

Η ηλεκτρονική μάθηση (e-learning) συντελεί μια πραγματική επανάσταση στο εκπαιδευτικό γίγνεσθαι, καθώς αποτελεί έναν εναλλακτικό τρόπο επιμόρφωσης, ο οποίος προσφέρει τη δυνατότητα πρόσβασης στο εκπαιδευτικό υλικό 24 ώρες την ημέρα, όλες τις μέρες της εβδομάδας, μέσω του διαδικτύου (internet) (Νάσσαινας, 2010). Με τον όρο ηλεκτρονική μάθηση εννοούμε τη μάθηση η οποία υποστηρίζεται από Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ), *«η οποία δε περιορίζεται μόνο στην απόκτηση δεξιοτήτων για χρήση των Τεχνολογιών αυτών. Καλύπτει ένα αρκετά μεγάλο φάσμα εφαρμογών και διαδικασιών. Επιτυγχάνει την προσφορά περιεχομένου με χρήση ποικίλων ψηφιακών ή αλληλεπιδραστικών μέσων, διαφόρων μορφών εκπαιδευτικών μεθόδων ή συνδυαστική τους χρήση. Αξιοποιείται ως εργαλείο για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση και επιμόρφωση, παράλληλα, όμως μπορεί να υποστηρίζει και τη πρόσωπο με πρόσωπο μάθηση»* (CEDEFOP, 2008: 68).

Αντίθετα, σύμφωνα με τον ορισμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, τονίζεται περισσότερο ο κοινωνικός χαρακτήρας της ηλεκτρονικής μάθησης. Συγκεκριμένα, την ορίζει ως *«τη χρήση νέων τεχνολογιών πολυμέσων και του Διαδικτύου για τη βελτίωση της ποιότητας της μάθησης, με διευκόλυνση της πρόσβασης σε πόρους και υπηρεσίες, καθώς και των ανταλλαγών και της εξ αποστάσεως συνεργασίας»* (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2003: 3).

Η ηλεκτρονική μάθηση προσφέρεται κυρίως μέσω της εξ αποστάσεως εκπαίδευση (e-learning). Με τον όρο εξ αποστάσεως εκπαίδευση, εννοούμε τις εκπαιδευτικές

δραστηριότητες κατά τις οποίες ο εκπαιδευόμενος βρίσκεται σε μια φυσική απόσταση από τον εκπαιδευτή και χρησιμοποιεί κάποιας μορφής τεχνολογία για να επικοινωνήσει μαζί του και να έχει πρόσβαση στο εκπαιδευτικό υλικό (Schlosser & Simonson, 2002).

Το περιεχόμενο της εκπαιδευτικής ύλης (μαθήματα διδακτικών ενοτήτων) προσφέρονται με τη μορφή πολυμέσων (multimedia), δηλαδή όχι μόνο σε κείμενο, αλλά παρουσιάζονται και σε ηχητική μορφή, σε μορφή εικόνας και άλλων μέσων αλληλεπίδρασης, ελέγχοντας και αξιολογώντας με ποικίλους μεθόδους τη μελέτη, την απόδοση και το βαθμό αφομοίωσης των γνώσεων των εκπαιδευομένων. Οι εκπαιδευόμενοι έχουν τη δυνατότητα επικοινωνίας με τον καθηγητή και τους υπόλοιπους επιμορφούμενους μέσω σύγχρονης ή σύγχρονης επικοινωνίας, μέσω της οποίας προσφέρεται η δυνατότητα επίλυσης αποριών, ανταλλαγή απόψεων, ζωντανών μαθημάτων κ.ά. Όλα αυτά συνθέτουν την εικονική αίθουσα διδασκαλίας (Νάσσαινας, 2010).

Η εξ αποστάσεως επιμόρφωση προσφέρει γνώση προσαρμοσμένη στις ανάγκες του εκπαιδευόμενου, προσβάσιμη και διαθέσιμη μέσω του διαδικτύου, δυνατότητα απευθείας (on-line) συνεργασίας, μέσω των εικονικών τάξεων, τόσο μεταξύ επιμορφωτή- επιμορφούμενου, όσο και μεταξύ των επιμορφούμενων. Παρέχει επίσης τη δυνατότητα ελέγχου και πιστοποίησης της προσφερόμενης εκπαίδευσης, ενώ πληροί τους θεμελιώδεις κανόνες μάθησης, καθώς η γνώση είναι ολοκληρωμένη και αποτελεσματική, προσφέρεται με ταχύτητα και έχει μικρό κόστος (Salvara, Bongar, Biro & Salvaras, 2002).

Σύμφωνα με τον Keegan (2001), η εξ αποστάσεως επιμόρφωση χαρακτηρίζεται από: 1) την απόσταση που χωρίζει τον επιμορφωτή από τον επιμορφούμενο σε όλη ή σχεδόν σε ολόκληρη τη διάρκεια της επιμορφωτικής διαδικασίας, 2) από την επίδραση που ασκεί ο οργανισμός στο σχεδιασμό, την προετοιμασία του εκπαιδευτικού υλικού και την παροχή υποστήριξης στους επιμορφούμενους, 3) από την αξιοποίηση τεχνικών μέσων και τη δυνατότητα αμφίδρομης επικοινωνίας, 4) την αξιολόγηση από τον επιμορφωτή, 5) το κόστος, 6) ο χρόνος που μπορεί να ασχοληθεί ο κάθε επιμορφούμενος με το πρόγραμμα και 7) οι επιμορφωτικές ανάγκες τους.

Τη μέθοδο της εξ αποστάσεως επιμόρφωσης, υιοθετούν στις μέρες μας, όλο και περισσότεροι ενήλικες, καθώς αποτελεί μια ευέλικτη, πολυμορφική εκπαιδευτική διαδικασία κατά την οποία ο εκπαιδευόμενος αναλαμβάνει την ευθύνη των σπουδών του και αποκτά πιο υπεύθυνο ρόλο. Σίγουρα, ο διδάσκων εγκαταλείπει τον

παραδοσιακό ρόλο του και αναλαμβάνει καινούργιους και πιο ευέλικτους (Λιοναράκης, 2001).

Μέσα από την εξ αποστάσεως επιμόρφωση, οι ενήλικοι εκπαιδευόμενοι μπορούν να ανταπεξέλθουν ευκολότερα στη διαδικασία της μάθησης αντίθετα με τη συμβατική μορφή εκπαίδευσης, καθώς πολλά από τα εμπόδια και υποχρεώσεις που αντιμετωπίζουν ως ενήλικα άτομα, εκμηδενίζονται. Συγκεκριμένα, με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως επιμόρφωσης, οι καταρτιζόμενοι αντιμετωπίζουν σημαντικά προβλήματα όπως του χώρου, του κόστους και του ελεύθερου χρόνου. Συγκεκριμένα, ο χώρος είναι εικονικός, συνήθως μια πλατφόρμα εκπαίδευσης, η οποία δημιουργείται για τις ανάγκες του προγράμματος, χρειάζονται μόνο έναν ηλεκτρονικό υπολογιστή με σύνδεση στο Διαδίκτυο για να μπορούν να παρακολουθήσουν το μάθημα και δεν είναι αναγκαίο να διανύσουν αποστάσεις για να φτάσουν στο χώρο επιμόρφωσης. Το κόστος συμμετοχής σε ένα πρόγραμμα εξ αποστάσεως είναι πολύ μικρότερο απ' ό,τι στη συμβατική μορφή εκπαίδευσης, καθώς δεν πληρώνουν ενοίκιο, εισιτήρια, βιβλία κ.ά, αφού μπορούν να παρακολουθήσουν από όποιο μέρος επιθυμούν και τους προσφέρεται δωρεάν εκπαιδευτικό υλικό. Σίγουρα, δεν έχουν στη διάθεση τους αρκετό ελεύθερο χρόνο καθώς έχουν πλήθος υποχρεώσεων (οικογενειακών, επαγγελματικών και προσωπικών), όμως αυτό αντιμετωπίζεται καθώς τα περισσότερα γίνονται ασύγχρονα, καταγράφονται και μπορεί να ασχοληθεί ο κάθε καταρτιζόμενος με τα επιμορφωτικά πρόγραμμα όποια στιγμή κατά τη διάρκεια της μέρας μπορεί ο ίδιος. Αυτά είναι μερικά από τα εμπόδια που μπορούν να αντιμετωπιστούν με επιτυχία μέσω της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, ώστε να μπορούν να ενταχθούν με ομαλό τρόπο οι καταρτιζόμενοι σ' ένα επιμορφωτικό πρόγραμμα.

Τα ζητήματα αυτά, τα οποία αποτελούν ανασταλτικό παράγοντα για τη συμμετοχή ενός ενήλικα εκπαιδευόμενου σ' ένα επιμορφωτικό πρόγραμμα, αντιμετωπίζονται με επιτυχία με την εξ αποστάσεως επιμόρφωση. Παράλληλα, οι αυξανόμενες ανάγκες της εποχής μας για συνεχή και δια βίου εκπαίδευση καθιστούν αναγκαία την εφαρμογή μηχανισμών, που θα δίνουν τη δυνατότητα επιμόρφωσης με ευέλικτο και αποτελεσματικό τρόπο. Στο πλαίσιο αυτό, η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών διευρύνει τις δυνατότητες πρόσβασης σε νέες πηγές άντλησης πληροφοριών και γνώσης και διευκολύνει την ανάπτυξη νέων πρακτικών επιμόρφωσης, αξιοποιώντας την εξ αποστάσεως εκπαίδευση (Aydoğdu Karaaslan, 2013).

2.1 Αναγκαιότητα Επιμόρφωσης

Τις τελευταίες δεκαετίες το πεδίο της Εκπαίδευσης Ενηλίκων αναπτύσσεται με ταχύτατους ρυθμούς με αποτέλεσμα να εμφανιστεί η ανάγκη σχεδιασμού και υλοποίησης προγραμμάτων επιμόρφωσης ενηλίκων σε διάφορους επαγγελματικούς τομείς. Ειδικότερα, οι ραγδαίες εξελίξεις που σημειώνονται σε όλους τους τομείς των επιστημών και της τεχνολογίας, απαιτούν την επιμόρφωση και τον εκσυγχρονισμό των γνώσεων του σύγχρονου ανθρώπου. Με τον τρόπο αυτό, διευρύνονται οι δυνατότητες κατανόησης της σύγχρονης πραγματικότητάς και διευκολύνεται η αποτελεσματική κάλυψη των αναγκών του χώρου εργασίας (Πρόκου, 2008).

Σαφής είναι όμως, η διάθεση των επιμορφούμενων να εκσυγχρονίσουν τις γνώσεις τους στον τομέα της ενασχόλησής τους, επιδιώκοντας την ευκολότερη επαγγελματική τους ανέλιξη, καθώς με την επιμόρφωση δίνεται η δυνατότητα απόκτησης πιστοποιήσεων. Στο πλαίσιο αυτό, έχουν παράλληλα τη δυνατότητα να αξιοποιήσουν τις επαγγελματικές τους δεξιότητες και να προωθήσουν την αύξηση των εισοδημάτων τους. Επιπλέον, η επιμόρφωση μπορεί να συμβάλει στην ικανοποίηση των προσωπικών στόχων και κατά συνέπεια στην προσωπική ικανοποίηση αυτών των ατόμων και στην ευκολότερη αποδοχή τους από τον κοινωνικό περίγυρό τους (Moyer, 2015).

Με τον τρόπο αυτό διευκολύνεται επίσης, η εφαρμογή της καινοτομίας και η υιοθέτηση των νέων τεχνολογιών που μπορούν να οδηγήσουν στην ενίσχυση του ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος των διαφόρων επαγγελματικών χώρων και στη βιώσιμη ανάπτυξη της χώρας μας. Ο σχεδιασμός και η υλοποίηση προγραμμάτων επιμόρφωσης συμβάλλουν στην κατάρτιση των προγραμμάτων σπουδών και στη διασφάλιση της ποιότητας και επιτρέπουν τη μεταφορά μαθησιακών εμπειριών μεταξύ διαφόρων πανεπιστημιακών ιδρυμάτων. Παράλληλα, οδηγούν σε μεγαλύτερη κινητικότητα των φοιτητών και μεγαλύτερη ευελιξία ως προς την ενασχόληση διαφορετικών τομέων και την πιστοποίηση τους, μέσω της απόκτησης τίτλων σπουδών. Ειδικότερα, η χρήση των πιστωτικών βαθμών ECVET επιτρέπει την αναγνώριση, μεταφορά και συσσώρευση πιστωτικών μονάδων μεταξύ προγραμμάτων από διαφορετικά εκπαιδευτικά κέντρα, ενώ έτσι διευκολύνεται η συνεργασία των ευρωπαϊκών πανεπιστημίων και η ανταλλαγή ιδεών (Lam, 2009).

Με βάση τους στόχους που εξυπηρετεί η επιμόρφωση, είναι σαφές ότι ο ρόλος της είναι ιδιαίτερα σημαντικός τόσο σε ατομικό όσο και σε κοινωνικό επίπεδο. Ο ρόλος αυτός

αφορά την προσωπική ανάπτυξη κάθε ανθρώπου και την αναβάθμιση των σύγχρονων κοινωνιών, ενώ παράλληλα διευκολύνει και εκσυγχρονίζει τη λειτουργία του χώρου εργασίας του, δημιουργώντας ποιοτικότερες συνθήκες. Ειδικότερα, η επιμόρφωση δίνει τη δυνατότητα για την ενίσχυση της προσωπικής ικανοποίησης από τις εργασιακές συνθήκες και τον εμπλουτισμό των γνώσεων και παροχή κινήτρων για αύξηση της αποδοτικότητας, την ενίσχυση του ενδιαφέροντος των εργαζομένων και τόνωση της δραστηριοποίησής τους, την υιοθέτηση καινοτόμων πρακτικών, την κατανόηση και αξιοποίηση νέων τεχνολογιών, τον εμπλουτισμό των γνώσεων και της δυνατότητας αποτελεσματικής διαχείρισης προβλημάτων, τη διαμόρφωση ανταγωνιστικών εργασιακών χωρών, την ελαχιστοποίηση χρόνου εργασίας, καθώς και την κοινωνική ευημερία και συνοχή (Καραλής, 2008).

Στο σημείο αυτό παραθέτουμε κάποια επιμορφωτικά προγράμματα που προσφέρονται από ελληνικά πανεπιστήμια. Όπως έχουμε αναφέρει σε παραπάνω ενότητα, αρκετά πανεπιστήμια προσφέρουν πλέον με την εξ αποστάσεως μέθοδο επιμορφωτικά προγράμματα. Θα παρουσιάσουμε αναλυτικά το πρόγραμμα επιμορφωτικών προγραμμάτων, του στόχους και τη σημασία τους. Συγκεκριμένα:

- **Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών**

Τα e-learning προγράμματα, τα οποία προσφέρονται από το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο, λαμβάνουν χώρα ήδη από το 2001. Όλα τα προγράμματα που αναπτύσσονται, σχεδιάζονται με γνώμονα τις γνώσεις και τις δεξιότητες που ζητούνται στην αγορά εργασίας σε εθνικό και διεθνές επίπεδο και συμβάλλουν στη δημιουργία ενός δυναμικού και ανταγωνιστικού επαγγελματικού προφίλ. Στη διάρκεια των 15 ετών λειτουργίας τους, τα προγράμματα αυτά έχουν δεχτεί συνολικά περισσότερες από 65.000 αιτήσεις συμμετοχής, ενώ στα προγράμματα έχουν συμμετάσχει περί τα 35.000 άτομα. Παράλληλα, υλοποιούνται και προγράμματα εταιρικής κατάρτισης, αλλά και προγράμματα που υλοποιούνται σε συνεργασία με τρίτους φορείς και επιχειρήσεις. Απευθύνονται σε άτομα κάθε ηλικίας, τα οποία είτε βρίσκονται στην αρχή της επαγγελματικής τους σταδιοδρομίας, είτε εργάζονται ήδη και ενδιαφέρονται να επικαιροποιήσουν τις γνώσεις τους, ώστε να γίνουν πιο ανταγωνιστικοί στην αγορά εργασίας. Άλλοι επίσης επιθυμούν να επανενταχθούν στην αγορά εργασίας ή να μετακινηθούν σε άλλο κλάδο. Την περίοδο αυτή, προσφέρονται πάνω από 150 προγράμματα εκπαίδευσης σε ένα ευρύ φάσμα εκπαιδευτικών κατευθύνσεων, όπως Οργάνωση και Διοίκηση Επιχειρήσεων, Ναυτιλιακά, Logistics,

Χρηματοοικονομικά, Επιχειρηματικότητα, Marketing, Λογιστική, Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού, Πληροφορική, Τουριστικά, Περιβάλλον, Παιδαγωγικά, Ψυχολογία, Ειδική Αγωγή, Κοινωνιολογία, Υγεία, Διατροφή, Πολιτισμός, Φιλοσοφία κ.α. Η επιτυχής ολοκλήρωσή τους οδηγεί στη χορήγηση Πιστοποιητικού Εξειδικευμένης Επιμόρφωσης ή Επιμόρφωσης (<https://elearn.elke.uoa.gr/>).

Τα συγκεκριμένα προγράμματα ακολουθούν τις ευρωπαϊκές οδηγίες και το πλαίσιο της “Στρατηγικής για την Εκπαίδευση και την Κατάρτιση έως το 2020”. Κύρια χαρακτηριστικά είναι τα εξής :

1) ECVET – Ευρωπαϊκό Σύστημα Μεταφοράς Πιστωτικών Μονάδων στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση : Μετά από κάθε ενότητα, αποδίδονται βαθμοί ECVET με βάση τις ώρες ενασχόλησης του εκπαιδευτικού με τα διάφορα εκπαιδευτικά αντικείμενα. Για τα επιμορφωτικά προγράμματα e-learning του Πανεπιστημίου Αθηνών, 1 βαθμός ECVET αντιστοιχεί σε 12 ώρες. Η χρήση των πιστωτικών βαθμών ECVET επιτρέπει την αναγνώριση, μεταφορά και συσσώρευση πιστωτικών μονάδων μεταξύ προγραμμάτων από διαφορετικά εκπαιδευτικά κέντρα (elearn.elke.uoa.gr).

Επίσης, παρέχεται το πιστοποιητικό Europass, το οποίο χρησιμοποιείται για εύρεση εργασίας ή συνέχιση επιμόρφωσης.

2) EQAVET - Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τη Διασφάλιση της Ποιότητας

- **Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης**

Το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ), επιδιώκοντας να ανταπεξέλθει στις αυξημένες ανάγκες για κατάρτιση, επιμόρφωση και εξειδίκευση που υφίστανται στην ελληνική κοινωνία, αποφάσισε τη λειτουργία προγραμμάτων Δια Βίου Μάθησης, στο πλαίσιο του Ν. 3879/10 (ΦΕΚ 163Α/21-9-10). Στόχος του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης του ΑΠΘ, είναι η υλοποίηση προγραμμάτων άτυπης συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης σε άτομα όλων των ηλικιών, τα οποία είτε ξεκινούν την επαγγελματική τους σταδιοδρομία, είτε εργάζονται ήδη και ενδιαφέρονται να επικαιροποιήσουν τις γνώσεις τους και να γίνουν πιο ανταγωνιστικοί στην αγορά εργασίας, είτε επιθυμούν να επανενταχθούν στην αγορά εργασίας ή να μετακινηθούν σε άλλο κλάδο (<http://diaviou.auth.gr/>).

Παράλληλα, λαμβάνει μέρος στη διεξαγωγή μελετών και ερευνών, στην έκδοση εκπαιδευτικού υλικού για τους συμμετέχοντες στα προγράμματα, ενώ επίσης αναλαμβάνει τη διοργάνωση ημερίδων και συνεδρίων. Τα θεματικά πεδία των προγραμμάτων είναι τα εξής: Επαγγέλματα Περιβάλλοντος, Επαγγέλματα Υγείας και Πρόνοιας, Επαγγέλματα Πολιτισμού και Αθλητισμού, Παιδαγωγικά Επαγγέλματα, Επαγγέλματα Οικονομίας και Διοίκησης, Επαγγέλματα Πληροφορικής, Αγροτικά Επαγγέλματα και Επαγγέλματα Τεχνικά και Μεταφορών. Το ΑΠΘ θεωρεί ότι η λειτουργία αυτοχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων Δια Βίου Μάθησης θα συμβάλλει με πιο αποτελεσματικό τρόπο στη μείωση του κοινωνικού αποκλεισμού στην εκπαίδευση, στον εκσυγχρονισμό του εκπαιδευτικού συστήματος της χώρας και στην αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης, τυπικής και άτυπης. Σκοπός αυτών των προγραμμάτων είναι:

- Η αξιοποίηση του επιστημονικού δυναμικού και των υποδομών του ΑΠΘ για την οργάνωση προγραμμάτων κατάρτισης, επιμόρφωσης, και εξειδίκευσης.
- Η παροχή στους πολίτες της δυνατότητας να έχουν ποιοτική και αναβαθμισμένη επιμόρφωση, κατάρτιση και εξειδίκευση.
- Η διευκόλυνση της προσπάθειας εκσυγχρονισμού του εκπαιδευτικού συστήματος αναβάθμισης της ποιότητας της εκπαίδευσης, τυπικής και άτυπης και περιορισμού του κοινωνικού αποκλεισμού στην εκπαίδευση (<http://diaviou.auth.gr/>).

Κεφάλαιο 3

Τα Επιμορφωτικά Προγράμματα του Πανεπιστημίου Αιγαίου

Ακόμη ένα πανεπιστήμιο που προσφέρει σήμερα αρκετά επιμορφωτικά προγράμματα με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, είναι το Πανεπιστήμιο Αιγαίου. Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου, στα πλαίσια της ανάπτυξης του πεδίου της Δια Βίου Μάθησης, σχεδίασε και προσφέρει ποικίλα προγράμματα επαγγελματικής επιμόρφωσης και εξειδίκευσης, καθώς και γενικής φύσεως επιμορφωτικά προγράμματα σπουδών σε αρκετά επιστημονικά πεδία. Τα προγράμματα του Πανεπιστημίου Αιγαίου απευθύνονται σε όλα τα άτομα, κάθε ηλικίας, είτε εργαζόμενους, είτε άνεργους, είτε πτυχιούχος κ.ά. Αξίζει να σημειωθεί ότι προσφέρει συν τοις άλλοις προγράμματα, τα οποία απευθύνονται σε απόφοιτους Λυκείου ή Γυμνασίου.

Στα προγράμματα αυτά διδάσκουν ή συμμετέχουν με εκπαιδευτικό υλικό, διδάσκοντες τόσο από το Πανεπιστήμιο Αιγαίου όσο και από άλλα ΑΕΙ της χώρας ή του εξωτερικού. Σκοπός των προγραμμάτων αυτών, είναι η αξιοποίηση των επιστημονικών γνώσεων και πρακτικών της ακαδημαϊκής κοινότητας προς όφελος και άλλων κοινωνικών κατηγοριών που επιδιώκουν συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση ή επιμόρφωση, ή γενικότερα θέλουν να εμβαθύνουν σε επιλεγμένα γνωστικά αντικείμενα.

Στα πλαίσια της Δράσης για τη Δια βίου Μάθηση, έχει δημιουργηθεί ένα συνεκτικό πλαίσιο λειτουργίας, το οποίο διασφαλίζει την ποιότητα της εκπαιδευτικής διαδικασίας, την εγκυρότητα του εκπαιδευτικού περιεχομένου και την άρτια υποστήριξη των επιμορφούμενων σ' όλα τα στάδια συμμετοχής τους. Η υλοποίηση των προγραμμάτων βασίζεται σε πιστοποιημένες δομές σχεδιασμού και ανάπτυξης: 1) τεχνικών και τεχνολογικών υποδομών, 2) παιδαγωγικών μοντέλων και 3) εναλλακτικών «σεναρίων» υλοποίησης της ηλεκτρονικής μάθησης.

Τα προγράμματα τα οποία προσφέρονται από το Πανεπιστήμιο Αιγαίου, είναι δομημένα σε διδακτικές ενότητες, οι οποίες σε αρκετά προγράμματα χωρίζονται και σε υποενότητες. Η διδασκαλία μέσω συστήματος ασύγχρονης τηλεεκπαίδευσης, στα προγράμματα αυτά, βασίζεται κυρίως στην ασύγχρονη μελέτη του εκπαιδευτικού υλικού και ανάπτυξη δραστηριοτήτων, προκειμένου να εξασφαλιστεί σε μεγάλο βαθμό η αυτονομία του εκπαιδευόμενου. Όμως, συμπληρωματικά και με βάση τις εκπαιδευτικές ανάγκες, πραγματοποιείται κατά περίπτωση και σύγχρονη μάθηση μέσω συστήματος σύγχρονης τηλεεκπαίδευσης. Το εκπαιδευτικό υλικό που προσφέρεται από τα προγράμματα αυτά, παρατίθεται σταδιακά και σε εβδομαδιαία βάση. Τοποθετείται σε ειδικό τομέα της πλατφόρμας εκπαίδευσης (moodle) και προσφέρεται η δυνατότητα τοπικής αποθήκευσής του. Παράλληλα, προσφέρεται η δυνατότητα ανάρτησης υλικού και εργασιών από την πλευρά των επιμορφούμενων, προς αξιολόγηση. Η αξιολόγηση βασίζεται στις αρχές της δια βίου μάθησης και διεξάγεται με πολλαπλούς και συχνά συμπληρωματικούς τρόπους, στοχεύοντας, κατ' εξοχήν, στην αποτίμηση της επίτευξης των μαθησιακών στόχων και αποτελεσμάτων της Διδακτικής Ενότητας εκ μέρους των επιμορφούμενων. Μπορεί να συμπεριλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τη συμμετοχή στις ανατεθείσες δραστηριότητες, τεστ αξιολόγησης ή/και αυτοαξιολόγησης και την εκπόνηση εργασιών.

Είναι αναγκαίο να τονιστεί, ότι σ' έναν επιμορφούμενο προσφέρεται η δυνατότητα είτε να παρακολουθήσει εξ ολοκλήρου ένα επιμορφωτικό πρόγραμμα, είτε διδακτικές ενότητες από ένα ή περισσότερα προγράμματα, διαμορφώνοντας το δικό του επιμορφωτικό πρόγραμμα. Για παράδειγμα, όταν ένας επιμορφούμενος επιθυμεί να παρακολουθήσει ολόκληρο το πρόγραμμα «Εναλλακτικές μορφές Διδασκαλίας και Μάθησης» δύναται παράλληλα να συμμετέχει σε Διδακτικές Ενότητες άλλων τριών προγραμμάτων όπως, «Εκπαίδευση Ενηλίκων: Σχεδιασμός & Υλοποίηση Προγραμμάτων», «Παιδαγωγική και Διοικητική Λειτουργία του Σχολείου». Παράλληλα, μπορεί να σχεδιάσει το «προσωπικό του πρόγραμμα επιμόρφωσης», καθώς του δίνεται η δυνατότητα να επιλέξει ενότητες από κάποια επιμορφωτικά προγράμματα όπως «Εκπαίδευση Ενηλίκων: Σχεδιασμός & Υλοποίηση Προγραμμάτων», «Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση 1:Θεσμικό & Κοινωνικό- Οικονομικό Πλαίσιο» και «Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση 2: Σχεδιασμός και Υλοποίηση Προγραμμάτων», ώστε να παρακολουθήσει ένα πρόγραμμα στην «Εκπαίδευση Ενηλίκων».

Με την ολοκλήρωση του Προγράμματος ή της Διδακτικής Ενότητας, χορηγείται «Πιστοποιητικό Επιμόρφωσης» από το Πανεπιστήμιο Αιγαίου, το οποίο είναι πιστοποιημένος φορέας, σύμφωνα με την υπ' αριθμό απόφαση 22312/15-10-2008 από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Επιχειρησιακού προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και έχει προβεί σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για την πιστοποίηση και τη μοριοδότηση των προγραμμάτων του από τους αρμόδιους φορείς στην Ελλάδα.

Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου, ακολουθώντας το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Πιστοποίησης της Δια Βίου Μάθησης, απονέμει εκτός από το «Πιστοποιητικό Επιμόρφωσης» και «Συμπλήρωμα Πιστοποιητικού», στο οποίο αναγράφονται αναλυτικά μεταξύ άλλων, τα γνωστικά αντικείμενα στα οποία συμμετείχε ο/η επιμορφούμενος/η, οι ώρες επιμόρφωσης που ολοκλήρωσε, καθώς και οι Πιστωτικές Μονάδες Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ECVET) που διασφαλίζονται.

Τα Επιμορφωτικά Προγράμματα που προσφέρονται αυτή τη στιγμή από το Πανεπιστήμιο Αιγαίου είναι 88 και είναι τα εξής (<http://e-epimorfosi.aegean.gr/>):

1. Βελτίωση της Βιοασφάλειας των Τροφίμων: Νέες Εναλλακτικές Μέθοδοι Αντιμετώπισης των Μικροβιολογικών Κινδύνων (Διάρκεια: 84 ώρες, ECVET 4.20),
2. Διατροφή και Πρόληψη Χρόνιων Νοσημάτων (Διάρκεια: 84 ώρες, ECVET: 4.20),
3. Θρησκεία - Λογοτεχνία - Ερμηνευτική και Εκπαίδευση (Διάρκεια: 90 ώρες, ECVET: 4.20),
4. Τοξικολογία (Διάρκεια: 78 ώρες, ECVET: 3.90),
5. Γεωπληροφορική (Διάρκεια: 48 ώρες, ECVET: 2.40),
6. Θεωρία, Τεχνολογία και Εφαρμογές της Ψηφιακής Αφήγησης (Διάρκεια: 96 ώρες, ECVET: 4.80),
7. Ανάπτυξη Ιστοσελίδων με το WordPress (Διάρκεια: 66 ώρες, ECVET: 3.30),
8. Νανοτεχνολογία στην Επιστήμη Τροφίμων και στη Γεωργία (Διάρκεια: 78 ώρες, ECVET: 3.90),
9. Ψυχοπνευματική Ανάπτυξη και Συμβουλευτική (Διάρκεια: 60 ώρες, ECVET: 3.00),
10. Επαγγελματική Εκπαίδευση & Κατάρτιση II: Σχεδιασμός & Υλοποίηση Προγραμμάτων (Διάρκεια: 174 ώρες, ECVET: 8.70),
11. Η Στρατηγική Επικοινωνιακή και Ποιοτική Διάσταση στις Εκπαιδευτικές Μονάδες (Διάρκεια: 150 ώρες, ECVET: 7.50),
12. Εκπαίδευση Ενηλίκων: Σχεδιασμός & Υλοποίηση Προγραμμάτων (Διάρκεια: 180 ώρες, ECVET: 9.00),

13. Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση - Ελληνικό Πλαίσιο Διαλειτουργικότητας (Διάρκεια: 48 ώρες, ECVET: 2.40),
14. Παπυρολογία (Διάρκεια: 60 ώρες, ECVET: 3.00),
15. Σχεδιασμός και ανάπτυξη ποιοτικών και ασφαλών τροφίμων: Σύστημα HACCP - Πρότυπο ISO22000:2005(Διάρκεια: 84 ώρες, ECVET: 4.20),
16. Πολιτισμικός και Θρησκευτικός Πλουραλισμός στην Εκπαίδευση και στην Κοινωνία (Διάρκεια: 120 ώρες, ECVET: 6.00),
17. Μέθοδοι εντοπισμού, διάγνωσης και διαφοροδιάγνωσης αναπτυξιακών διαταραχών (Διάρκεια: 150 ώρες, ECVET: 7.50),
18. Εναλλακτικές μορφές διδασκαλίας και μάθησης (Διάρκεια: 150 ώρες, ECVET: 7.50),
19. Διαχείριση της Διαφορετικότητας (Διάρκεια: 36 ώρες, ECVET: 1.80),
20. Τουρισμός και Θρησκείες (Διάρκεια: 36 ώρες, ECVET: 1.80),
21. Αρχές Διοίκησης, Ηγεσία και Αξιολόγηση Εκπαιδευτικών Μονάδων (Διάρκεια: 150 ώρες, ECVET: 7.50),
22. Διοίκηση στην Εκπαίδευση και Παιδαγωγική Πρακτική (Διάρκεια: 420 ώρες, ECVET: 21.00),
23. Ηγεσία και Διοίκηση Εκπαιδευτικών μονάδων (Διάρκεια: 300 ώρες, ECVET: 15.00),
24. Παιδαγωγική και Διοικητική Λειτουργία του Σχολείου (Διάρκεια: 270 ώρες, ECVET: 13.50),
25. Αιγυπτιακά Ιερογλυφικά (Διάρκεια: 60 ώρες, ECVET: 3.00),
26. Αξιοποίηση του Διαδραστικού Πίνακα στη διδασκαλία, και ως μέσο αλληλεπιδραστικής παρουσίασης (Διάρκεια: 54 ώρες, ECVET: 2.70),
27. Διατροφή και Υγεία (Διάρκεια: 84 ώρες, ECVET: 4.20),
28. Εκπαίδευση για το περιβάλλον και την αειφορία (Διάρκεια: 198 ώρες, ECVET: 9.90),
29. Κινητές Τεχνολογίες (Διάρκεια: 192 ώρες, ECVET: 9.60),
30. Σπουδαστήριο Ιστορίας και Ιστοριογραφίας. Θεωρήσεις, Αναθεωρήσεις και Σύγχρονα Ρεύματα της Ιστορίας (Διάρκεια: 150 ώρες, ECVET: 7.50),
31. Σπουδαστήριο Ιστορίας και Ιστοριογραφίας. Ιστορία και Κοινωνική Ανθρωπολογία (Διάρκεια: 150 ώρες, ECVET: 7.50),
32. Σπουδαστήριο Ιστορίας και Ιστοριογραφίας. Ιστορία και Τεχνικές της Ιστοριογραφίας (Διάρκεια: 150 ώρες, ECVET: 7.50),
33. Σπουδαστήριο Ιστορίας και Ιστοριογραφίας. Ιστορία των Ιδεών (Διάρκεια: 150 ώρες, ECVET: 7.50),

34. Σχεδίαση Διαστημικών Συστημάτων και Θαλάσσια Ασφάλεια (Διάρκεια: 72 ώρες, ECVET: 3.60),
35. Σχεδιασμός και Υλοποίηση Προγραμμάτων e-Learning (Διάρκεια: 150 ώρες, ECVET: 7.50),
36. Τουρκικά 1 επίπεδο αρχαρίων (Διάρκεια: 120 ώρες, ECVET: 6.00),
37. Από την αρχαιοδιφία στη σύγχρονη αρχαιολογία: Η πορεία προς την επιστημονική ανασύσταση του παρελθόντος (Διάρκεια: 90 ώρες, ECVET: 4.50),
38. Mini MBA στη Διαχείριση Ανθρώπινου Δυναμικού (Διάρκεια: 360 ώρες, ECVET: 18.00),
39. Εισαγωγή στο mini MBA Δυναμικού (Διάρκεια: 144 ώρες, ECVET: 7.20),
40. Επαγγελματική Εκπαίδευση & Κατάρτιση I: Θεσμικό & Κοινωνικό-Οικονομικό Πλαίσιο (Διάρκεια: 132 ώρες, ECVET: 6.60),
41. Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (Διάρκεια: 306 ώρες, ECVET: 15.30),
42. Αρχές Εκπαίδευσης Ενηλίκων (Διάρκεια: 300 ώρες, ECVET: 15.00),
43. Εκπαίδευση Ενηλίκων: Παιδαγωγικές Διαστάσεις & Θεσμικό Πλαίσιο (Διάρκεια: 120 ώρες, ECVET: 6.00),
44. Τρισδιάστατα Εκπαιδευτικά Παιχνίδια, "Σοβαρά παιχνίδια (Διάρκεια: 48 ώρες, ECVET: 2.40),
45. Ο/Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ: Παιδαγωγικές και Επαγγελματικές Διαστάσεις (Διάρκεια: 120 ώρες, ECVET: 6.00),
46. Αναπτυξιακή Ψυχοπαθολογία και Ειδική Αγωγή (Διάρκεια: 300 ώρες, ECVET: 15.00),
47. Πρώιμη παρέμβαση (Διάρκεια: 150 ώρες, ECVET: 7.50),
48. Σωστή χρήση της Ελληνικής γλώσσας: λάθη και αποκλίσεις (Διάρκεια: 144, ECVET: 7.20),
49. Ανάπτυξη Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων Φυσικών Επιστημών σε Εικονικά Περιβάλλοντα Μάθησης (Διάρκεια: 72 ώρες, ECVET: 3.60),
50. Επαγγελματική και κοινωνική ένταξη ΑμΕΑ (Διάρκεια: 150 ώρες, ECVET: 7.50),
51. Διαχείριση Προβλημάτων Μάθησης και Συμπεριφοράς στην Οικογένεια και το Σχολείο - Πρακτικές Εφαρμογές (Διάρκεια: 120 ώρες, ECVET: 6.00),
52. Διδακτικές προσεγγίσεις και τεχνικές για το σχολείο και την κοινότητα: εφαρμογές στην εκπαίδευση για το περιβάλλον και την αειφορία (Διάρκεια: 96 ώρες, ECVET: 4.80)

53. Ειδικά Θέματα της Προστασίας των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Διάρκεια: 186 ώρες, ECVET: 9.30),
54. Η Ευρώπη στη Νέα Εποχή. Από τα Κράτη Έθνη στην Κοινωνία των Πολιτών (Διάρκεια: 72 ώρες, ECVET: 3.60),
55. Τρισδιάστατη μοντελοποίηση και φωτοαπόδοση με Η/Υ (Διάρκεια: 144 ώρες, ECVET: 7.20),
56. Υποστήριξη Γονέων σε Ζητήματα Γλωσσικής Αγωγής (Διάρκεια: 24 ώρες, ECVET: 1.20),
57. Υποστήριξη Εκπαιδευτικών σε Ζητήματα Γλωσσικής Αγωγής (Διάρκεια: 30 ώρες, ECVET: 1.50),
58. Διάστημα - Ναυτιλία και Θαλάσσια Ασφάλεια (Διάρκεια: 66 ώρες, ECVET: 3.30),
59. Ανάλυση και Εκτίμηση Κινδύνου (Διάρκεια: 36 ώρες, ECVET: 1.80),
60. Η Ελλάδα στη Νεότερη και Σύγχρονη Εποχή. Πολιτικές-Κοινωνικές-Οικονομικές Προσεγγίσεις (Διάρκεια: 210 ώρες, ECVET: 10.50),
61. Ανάπτυξη κοινωνικών & εργασιακών δεξιοτήτων στον επαγγελματικό χώρο (Διάρκεια: 48 ώρες, ECVET: 2.40),
62. Δημιουργία E-Shop με το PrestaShop (Διάρκεια: 72 ώρες, ECVET: 3.60),
63. Διαχείριση προβλημάτων μάθησης και συμπεριφοράς στην οικογένεια και το σχολείο: Από τη θεωρία στην πράξη (Διάρκεια: 126 ώρες, ECVET: 6.30),
64. Διαχείριση των Εκφάνσεων Κακοποίησης και Εκφοβισμού στο Σχολικό, Εργασιακό και Οικογενειακό Περιβάλλον (Διάρκεια: 102 ώρες, ECVET: 5.10),
65. Η αξιοποίηση της Επαυξημένης Πραγματικότητας στην Εκπαίδευση (Διάρκεια: 42 ώρες, ECVET: 2.10),
66. Θεωρία, Τεχνολογία και Εφαρμογές της Ψηφιακής Αφήγησης (Διάρκεια: 96 ώρες, ECVET: 4.80),
67. Λογισμικά Μαθηματικών Εφαρμογών στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση (Διάρκεια: 72 ώρες, ECVET: 3.60),
68. Μοντέλα Σχεδιασμού και Οργάνωσης Διδασκαλίας στα Ολιγοθέσια Σχολεία (Διάρκεια: 36 ώρες, ECVET: 1.80),
69. Οργάνωση και Διοίκηση Τουριστικών Επιχειρήσεων – Β' Τμήμα (Διάρκεια: 144 ώρες, ECVET: 7.20),
70. Πολιτισμική Επικοινωνία και Σύγχρονες Τεχνολογίες (ΠΕΣΤ) (Διάρκεια: 300 ώρες, ECVET: 15.00),

71. Προσεγγίσεις στη Διδακτική της Ιστορίας. Από τη Θεωρία στην Πράξη (Διάρκεια: 96 ώρες, ECVET: 4.80),
72. Το Νέο Πρόσωπο της Ψυχοθεραπείας: Αντικρίζοντας το Παρόν και Ατενίζοντας το Μέλλον (Διάρκεια: 30 ώρες, ECVET: 1.50),
73. Τουρκικά 2 βασικό επίπεδο (Διάρκεια: 120 ώρες, ECVET: 6.00),
74. Τουρκικά 3 μέσο επίπεδο 1 (Διάρκεια: 120 ώρες, ECVET: 6.00),
75. Τουρκικά 4 μέσο επίπεδο 2 (Διάρκεια: 120 ώρες, ECVET: 6.00),
76. Παιχνίδι και Μαθηματική Εκπαίδευση (Διάρκεια: 90 ώρες, ECVET: 4.50),
77. Mini MBA στη Διοίκηση Λειτουργιών (Διάρκεια: 360 ώρες, ECVET: 18.00),
78. Mini MBA στη Λογιστική και την Ελεγκτική (Διάρκεια: 360 ώρες, ECVET: 18.00),
79. Mini MBA στη Χρηματοοικονομική (Διάρκεια: 360 ώρες, ECVET: 18.00),
80. Mini MBA στο Μάρκετινγκ (Διάρκεια: 360 ώρες, ECVET: 18.00),
81. Γενικό Mini MBA (Διάρκεια: 432 ώρες, ECVET: 21.60),
82. Διαδικτυακά εργαλεία και υπηρεσίες της Google στην καθημερινή ζωή (Διάρκεια: 54 ώρες, ECVET: 2.70),
83. Πράσινη Ναυτιλία (Διάρκεια: 72 ώρες, ECVET: 3.60),
84. Αξιοποίηση των ψηφιακών εργαλείων της Apple για την παραγωγή πολυμεσικού ψηφιακού υλικού (Διάρκεια: 42 ώρες, ECVET: 2.10),
85. Διαδραστικά Μαθηματικά (Διάρκεια: 96 ώρες, ECVET: 4.80),
86. Ελληνική Θρησκεία και Μυθολογία στην αρχαία Ελληνική Τέχνη (Διάρκεια: 36 ώρες, ECVET: 1.80),
87. Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση (Διάρκεια: 48 ώρες, ECVET: 2.40),
88. Λειτουργικά Τρόφιμα και Προαγωγή της Υγείας (Διάρκεια: 66 ώρες, ECVET: 3.30).

Αυτά είναι τα προγράμματα που πραγματοποιούνται κατά τη χρονική περίοδο 2015-2016 από το Πανεπιστήμιο Αιγαίου. Ανάλογα με τον οδηγό σπουδών του κάθε επιμορφωτικού προγράμματος, τα μαθήματα αρχίζουν είτε Σεπτέμβριο, είτε Φεβρουάριο.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Κεφάλαιο 4

Σκοπός της Έρευνας

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να διερευνήσει τα επιμορφωτικά προγράμματα που προσφέρονται από την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση (Πανεπιστήμια) και συγκεκριμένα το Πανεπιστήμιο Αιγαίου, αν και κατά πόσο αυτά ανταποκρίνονται στις προσδοκίες των καταρτιζόμενων και πόσο τους βοηθούν να αναπτύξουν συγκεκριμένες δεξιότητες βάσει του περιγράμματός τους.

4.1 Ερευνητικά Ερωτήματα

- Ποια ήταν τα κίνητρα επιλογής των επιμορφούμενων, ως προς τη συμμετοχή τους σ' ένα επιμορφωτικό πρόγραμμα;
- Αν και κατά πόσο τα επιμορφωτικά προγράμματα βοηθούν ουσιαστικά τους επιμορφούμενους στη βελτίωση και αναβάθμιση των γνώσεών τους;
- Ο τρόπος που προσφέρεται το επιμορφωτικό πρόγραμμα (δια ζώσης ή εξ αποστάσεως) είναι ικανοποιητικός και γιατί;
- Με την ολοκλήρωση του επιμορφωτικού προγράμματος, ο φορέας υλοποίησης συνεχίζει να στηρίζει και να βοηθά τους απόφοιτους στην επαγγελματική τους αποκατάσταση ή στη βελτίωση της θέσης τους;
- Τα επιμορφωτικά προγράμματα που προσφέρει το Πανεπιστήμιο Αιγαίου ανταποκρίθηκαν στις προσδοκίες των επιμορφούμενων;
- Προτείνουν λύσεις για να αντιμετωπιστούν προβλήματα ή να βελτιωθούν οι παροχές των επιμορφωτικών προγραμμάτων του Πανεπιστημίου Αιγαίου;

4.2 Επιλογή Ερευνητικής Μεθόδου

Είναι μια συγχρονική, επιτόπια και ποιοτική έρευνα με δειγματοληπτικό χαρακτήρα που χρησιμοποιεί τη συνέντευξη ως μέσο συλλογής δεδομένων. Ως προς την ερευνητική στρατηγική, η συγκεκριμένη έρευνα είναι μια μελέτη περίπτωσης. Πριν προχωρήσουμε, είναι αναγκαίο να αναφερθούν μερικά στοιχεία για τη μελέτη περίπτωσης. Συγκεκριμένα, μια μελέτη περίπτωσης είναι ένα συγκεκριμένο επιστημονικό παράδειγμα που συχνά σχεδιάζεται για να σκιαγραφήσει μια γενικότερη κατάσταση (Nisbet & Watt, 1984: 72 στο Cohen, Manion & Morrison, 2007: 309).]

Οι μελέτες περίπτωσης μπορούν να προσδιορίσουν το αίτιο και το αιτιατό. Οι Hitchcock και Hughes, υποστηρίζουν ότι οι μελέτες περίπτωσης έχουν τα εξής πλεονεκτήματα: 1) συλλέγουν πλούσιες και γλαφυρές περιγραφές γεγονότων σχετικών με την εκάστοτε περίπτωση, 2) Παρέχουν ένα χρονολόγιο των γεγονότων που σχετίζονται με την υπόθεση, 3) Αναμειγνύουν την περιγραφή των γεγονότων με την ανάλυσή τους, 4) Επικεντρώνονται σε ατομικά δρώντα υποκείμενα ή σε ομάδες δρώντων υποκειμένων και προσπαθούν να κατανοήσουν τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβάνονται τα γεγονότα, 5) Τονίζουν συγκεκριμένα γεγονότα που είναι σχετικά με την περίπτωση, 6) Εμπλέκουν άμεσα τον ερευνητή στο γεγονός υπό μελέτη, και 7) Συνιστούν μια απόπειρα σκιαγράφησης του πλούτου της περίπτωσης κατά τη διάρκεια σύνταξης της τελικής αναφοράς (Cohen, Manion & Morrison, 2007: 314).

4.3 Μέσο Συλλογής Δεδομένων

Για τους σκοπούς της συγκεκριμένης έρευνας ως κατάλληλη μέθοδος επιλέχθηκε η συνέντευξη. Η χρήση της συνέντευξης στην έρευνα, σηματοδοτεί μια μετατόπιση από την προσέγγιση των υποκειμένων ως απλών αντικειμένων χειρισμού και των δεδομένων ως ανεξαρτήτων από τα άτομα, στην προσέγγιση της γνώσης ως παραγώγου των ατόμων και συχνά μάλιστα ως προϊόντος των μεταξύ τους συζητήσεων (Kvale, 1996: 11 στο Cohen, Manion & Morrison, 2007: 449). Οι συνεντεύξεις δίνουν τη δυνατότητα στα υποκείμενα (είτε αυτά είναι συνεντευκτές είτε συνεντευξιαζόμενοι) να συζητήσουν τις ερμηνείες τους για τον κόσμο στον οποίο ζουν και να εκφράσουν τον τρόπο με τον οποίο προσεγγίζουν διάφορες καταστάσεις μέσα από το προσωπικό τους πρίσμα. Με αυτή την έννοια, ο σκοπός της συνέντευξης δεν είναι απλά και μόνο η συλλογή δεδομένων για θέματα που σχετίζονται με τη ζωή, αλλά η συνέντευξη είναι

μέρος της ίδιας της ζωής και ο εμποτισμός της από το ανθρώπινο στοιχείο είναι αναπόδραστος (Cohen, Manion & Morrison, 2007: 449).

Η ερευνητική συνέντευξη εξυπηρετεί τρεις σκοπούς. Πρώτα μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως βασικό μέσο συλλογής πληροφοριών που έχουν άμεση σχέση με τους στόχους της έρευνας, δεύτερον, η συνέντευξη μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να ελέγξουμε υποθέσεις ή για να διατυπώσουμε νέες, ή ως ένας επεξηγηματικός μηχανισμός για να αναγνωριστούν οι μεταβλητές και οι σχέσεις τους και τρίτον, μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε συνδυασμό με άλλες μεθόδους κατά τη διεξαγωγή μιας έρευνας (Cohen, Manion & Morrison, 2007: 452).

Τέλος, η ερευνητική συνέντευξη έχει οριστεί ως «συζήτηση δύο ατόμων, που αρχίζει από τον συνεντευκτή, με ειδικό σκοπό την απόκτηση σχετικών με την έρευνα πληροφοριών, και επικεντρώνεται από αυτόν [...] σε περιεχόμενο καθορισμένο από τους στόχους της έρευνας με συστηματική περιγραφή, πρόβλεψη ή ερμηνεία (Cannell & Kahn, 1968: 527). Υπάρχουν τρία είδη συνεντεύξεων η δομημένη, ημι-δομημένη, μη-δομημένη. Για τις ανάγκες της έρευνας μας επιλέξαμε να χρησιμοποιήσουμε τον τύπο της ημι-δομημένης συνέντευξης. Χαρακτηρίζεται από ένα σύνολο προκαθορισμένων ερωτήσεων, υπάρχει ευελιξία ως προς τη σειρά των ερωτήσεων, την τροποποίηση του περιεχομένου των ερωτήσεων, ανάλογα με τον ερωτώμενο και ως προς την προσθαφαίρεση ερωτήσεων και θεμάτων για συζήτηση (Ιωσηφίδης, 2003). Η ημι-δομημένη συνέντευξη είναι ένα ευέλικτο και δυναμικό εργαλείο, το οποίο είναι μη κατευθυντικό, μη αυστηρά δομημένο και τυποποιημένο, με ερωτήσεις που επιδέχονται ανοιχτού τύπου απαντήσεις (Cohen, Manion & Morrison, 2007: 452).

Είναι αναγκαίο πριν προχωρήσουμε να παρουσιάσουμε κάποια στοιχεία του εργαλείου μας. Οι άξονες στους οποίους βασίστηκε ο σχεδιασμός της συνέντευξης ήταν οι εξής:

Άξονας Α': Λόγοι Συμμετοχής σ' ένα επιμορφωτικό πρόγραμμα και οι προσδοκίες των επιμορφούμενων.

Άξονας Β': Διαδικασίες διερεύνησης εκπαιδευτικών αναγκών επιμορφούμενων.

Άξονας Γ': Υλοποίηση επιμορφωτικών προγραμμάτων είτε δια ζώσης είτε με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως επιμόρφωσης.

Άξονας Δ': Δυσκολίες που συνάντησαν οι επιμορφούμενοι κατά τη διάρκεια παρακολούθησης των επιμορφωτικών προγραμμάτων και πώς αυτές αντιμετωπίστηκαν.

Άξονας Ε': Προτάσεις για βελτίωση των επιμορφωτικών προγραμμάτων και συγκεκριμένα πως θα καταστούν πιο δημοφιλή, καινοτόμα και ελκυστικά.

Άξονας Στ': Τρόποι Αξιοποίησης των επιμορφωτικών προγραμμάτων σε επαγγελματικό και γνωστικό επίπεδο.

Σύμφωνα με τους άξονες αυτούς θα επιχειρήσουμε στη συνέχεια την ανάλυση και παρουσίαση των αποτελεσμάτων.

4.4 Πιλοτική Συνέντευξη

Πριν πραγματοποιήσουμε την συνέντευξη, αποφασίσαμε να υλοποιήσουμε μια δοκιμαστική σε 4 συμμετέχοντες σε επιμορφωτικά προγράμματα του Πανεπιστημίου Αιγαίου, 2 άνδρες και 2 γυναίκες, με τυχαία επιλογή. Με την προκαταρκτική αυτή εφαρμογή, προσπαθούμε να διαπιστώσουμε πιθανά ελαττώματα της συνέντευξης, κενά, ασάφειες καθώς και τον χρόνο που απαιτείται για να ολοκληρωθεί. Στην συνέχεια, βελτιώσαμε τις ερωτήσεις με σκοπό να είναι καταλληλότερες. Αυτό που εντοπίσαμε κατά την πραγματοποίηση της δοκιμαστικής συνέντευξης, ήταν ότι κάποιες ερωτήσεις έπρεπε να δοθούν με περισσότερη σαφήνεια στο δείγμα μας. Έτσι, προχωρήσαμε στη διόρθωση των ερωτήσεων και στην υλοποίηση της συνέντευξης.

4.5 Συμμετέχοντες στην Έρευνα

Η έρευνα που πραγματοποιήσαμε, αποτελεί μια μελέτη περίπτωσης με ό,τι πλεονεκτήματα και περιορισμούς αυτό συνεπάγεται. Ως ερευνητική περιοχή επιλέχθηκε το Πανεπιστήμιο Αιγαίου και συγκεκριμένα συμμετέχοντες σε επιμορφωτικά προγράμματα του Πανεπιστημίου. Συγκεκριμένα, ο πληθυσμός της έρευνας μας ήταν 15 άτομα εκ των οποίων 7 άνδρες και 8 γυναίκες. Τα άτομα αυτά συμμετείχαν στο επιμορφωτικό πρόγραμμα του Πανεπιστημίου Αιγαίου «Αρχές Διοίκησης, Ηγεσία και Αξιολόγηση Εκπαιδευτικών Μονάδων». Οι περισσότεροι από τους συμμετέχοντες ήταν εκπαιδευτικοί Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

4.6 Διεξαγωγή της Έρευνας

Η έρευνα διεξήχθη κατά την περίοδο Νοεμβρίου – Δεκεμβρίου 2015 στη Ρόδο. Σε πρώτο επίπεδο ζητήθηκε άδεια από το Πανεπιστήμιο Αιγαίου και στη συνέχεια ζητήθηκε άδεια από την πρόεδρο του Τμήματος Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού, η οποία είναι υπεύθυνη για τη διεξαγωγή και οργάνωση των επιμορφωτικών προγραμμάτων του Πανεπιστημίου. Αφού δόθηκε η άδεια για την υλοποίηση της έρευνας, απευθυνθήκαμε στους υπεύθυνους του κάθε επιμορφωτικού προγράμματος και ζητήσαμε τη συμμετοχή τους στην έρευνα, μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Αφού κάποιοι από τους υπεύθυνους συμφώνησαν, μας έδωσαν πρόσβαση στα e-mail των ατόμων που συμμετέχουν στα επιμορφωτικά προγράμματα με σκοπό να επικοινωνήσουμε.

Το επόμενο μας βήμα ήταν να ετοιμάσουμε και να αποστείλουμε μια ενημερωτική επιστολή, στην οποία ζητούσαμε την εθελοντική συμμετοχή τους, παρουσιάζαμε το σκοπό της έρευνάς μας, τον τρόπο διεξαγωγής, την αναγκαιότητα και σημαντικότητα διεξαγωγής της, τονίζοντας ότι θα τηρηθεί η ανωνυμία. Δυστυχώς, ο αριθμός των ατόμων που συμφώνησαν να συμμετέχουν ήταν σχετικά μικρός σε σχέση με τα άτομα που συμμετείχαν τη συγκεκριμένη περίοδο στα επιμορφωτικά προγράμματα. Συγκεκριμένα, καταφέραμε να συγκεντρώσουμε 15 άτομα για να πραγματοποιήσουμε την έρευνα μας. Στη συνέχεια επιδιώξαμε τηλεφωνική επικοινωνία με σκοπό να ορίσουμε μια συνάντηση για να υλοποιήσουμε τη συνέντευξη.

Στο σημείο αυτό, είναι αναγκαίο να τονίσουμε ότι συναντήσαμε αρκετά εμπόδια ως προς την ώρα και τον τόπο συνάντησης, καθώς οι περισσότεροι λόγω επαγγελματικών και οικογενειακών υποχρεώσεων δεν είχαν αρκετό ελεύθερο χρόνο στη διάθεσή τους. Από την πλευρά της ερευνήτριας, τηρήθηκαν οι κανόνες δεοντολογίας και αξιοπιστίας της έρευνας.

4.7 Αναγκαιότητα Πραγματοποίησης της Έρευνας

Μέσα από τη βιβλιογραφική ανασκόπηση κρίθηκε αναγκαία η διερεύνηση του συγκεκριμένου θέματος, είναι επιτακτικής ανάγκης, καθώς δεν έχουν διεξαχθεί αρκετές έρευνες για το αντικείμενο αυτό. Συγκεκριμένα εντοπίσαμε μια μόνο έρευνα σχετική με το θέμα με τίτλος «Τα προγράμματα κατάρτισης και επιμόρφωσης που παρέχονται με τη μέθοδος της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης από τα τριτοβάθμια ιδρύματα στην

Ελλάδα και η συμβολή τους στη Δια Βίου Μάθηση: Η περίπτωση του Πανεπιστημίου Αθηνών» η οποία εκπονήθηκε στα πλαίσια υλοποίησης μεταπτυχιακής διπλωματικής της Κάτρη Χριστίνας στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών «Σπουδές στην Εκπαίδευση» του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου. Είναι, λοιπόν αναγκαία η περαιτέρω διερεύνηση του συγκεκριμένου πεδίου καθώς είναι ένα νέο πεδίο το οποίο αναπτύσσετε και εξελίσσετε διαρκώς. Ελπίζουμε τα αποτελέσματα της έρευνας μας να βοηθήσουν στη βελτίωση του σχεδιασμού των επιμορφωτικών προγραμμάτων που προσφέρονται από την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση.

Κεφάλαιο 5

Ανάλυση και Παρουσίαση

Αποτελεσμάτων

Η ανάλυση και η παρουσίαση των αποτελεσμάτων, όπως αναφέραμε και σε προηγούμενη ενότητα, θα γίνει ανά άξονα. Συγκεκριμένα:

Άξονας Α': Λόγοι Συμμετοχής σ' ένα Επιμορφωτικό Πρόγραμμα και οι Προσδοκίες των Επιμορφούμενων:

Στον άξονα αυτό εντάσσονται δύο ερωτήσεις της συνέντευξης. Συγκεκριμένα, εντάσσεται η 1^η ερώτηση «Τι σας παρακίνησε να συμμετάσχετε στο συγκεκριμένο επιμορφωτικό πρόγραμμα Δια Βίου Εκπαίδευσης;» και η 2^η «Ποιες ήταν οι αρχικές προσδοκίες πριν τη συμμετοχή σας;». Οι λόγοι συμμετοχής σ' ένα επιμορφωτικό πρόγραμμα είναι σύμφωνα με τις απαντήσεις του δείγματός μας οι εξής:

1. προσωπικό ή/και επαγγελματικό ενδιαφέρον για το θέμα του προγράμματος,
2. η ανάπτυξη νέων ικανοτήτων και δεξιοτήτων, απαραίτητων για την εργασιακή τους εξέλιξη,
3. η κατάκτηση νέων γνωστικών αντικειμένων,
4. η επαγγελματική εξέλιξη μέσα από τη μοριοδότηση του προγράμματος,
5. η βελτίωση του φακέλου αξιολόγησής τους, καθώς οι περισσότεροι που παρακολουθούν το συγκεκριμένο πρόγραμμα είναι εκπαιδευτικοί και
6. ο τρόπος προσφοράς του συγκεκριμένου προγράμματος, καθώς προσφέρεται με την εξ αποστάσεως μέθοδο εκπαίδευσης.

Στο σημείο αυτό κρίνεται αναγκαίο να παρουσιαστούν ορισμένες απαντήσεις που δόθηκαν στην ερώτηση αυτή: *«Επαγγελματικό Ενδιαφέρον», «Η ανάγκη επιμόρφωσης στο συγκεκριμένο πεδίο. Η ανάπτυξη νέων δεξιοτήτων και η επιθυμία γνωριμίας με νέες εκπαιδευτικές πρακτικές σε θέματα διοίκησης», «Η επιθυμία να αποκτήσω γνώσεις πάνω στη διοίκηση εκπαιδευτικών μονάδων και η προσδοκία μοριοδότησης στη διεκδίκηση μιας θέσης εργασίας», «Η επιμόρφωση με στόχο την επαγγελματική εξέλιξη», «Η ανάγκη*

απόκτησης εξειδικευμένης γνώσης, η ενδιαφέρουσα θεματολογία των διδακτικών ενοτήτων και η φυσικά η δυνατότητα αυτόνομης επιλογής του χρόνου μελέτης», «Η τοποθέτηση μου στη θέση της διεύθυνσης σχολικής μονάδας και η απουσία γνώσης μου στο συγκεκριμένο πεδίο. Η πολυπλοκότητα του ρόλου του διευθυντή στο σύγχρονο σχολείο, με ώθησε στο να αναζητήσω τρόπους για την απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων προκειμένου να μπορέσω να ανταποκριθώ καλύτερα στις νέες επαγγελματικές μου υποχρεώσεις» και «Οι γνώσεις που προσφέρει και η ευελιξία στον τρόπο παρακολούθησης».

Οι προσδοκίες των επιμορφούμενων από το συγκεκριμένο επιμορφωτικό πρόγραμμα σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας μας, ήταν η βελτίωση των επαγγελματικών τους δεξιοτήτων, η απόκτηση νέων γνώσεων και δεξιοτήτων και η ευελιξία του προγράμματος ως προς τα ζητήματα μελέτης και αξιολόγησης. Συνεχίζοντας, θα αναφερθούν κάποιες από τις απαντήσεις τους δείγματος για την συγκεκριμένη ερώτηση: «Να λάβω αρχικές γνώσεις στο αντικείμενο της θεματικής ενότητας που είναι αναγκαίες για της υποστήριξη του έργου μου», «Να εμπλουτίσω τις θεωρητικές γνώσεις μου σε σχέση με το διοικητικό κυρίως ρόλο του σχολείου», «Οι αρχικές μου προσδοκίες ήταν να διευρύνω τις ελάχιστες γνώσεις που είχα σε θέματα σχολικής διοίκησης, να λάβω ερεθίσματα, να προβληματιστώ, να αναζητήσω διεξόδους στα προβλήματα και γενικά όταν θα βρεθώ σε μια τέτοια θέση να μην αναρωτηθώ.... Και τώρα τι γίνεται; Από πού ξεκινάμε;», «Να μάθω εκπαιδευτικές νομοθεσίες και πώς να διαχειρίζομαι κρίσεις στη σχολική κοινότητα», «Να γίνω καλύτερος στη δουλειά μου», «Θέλω να πιστεύω ότι θα καταρτιστώ όσο το δυνατόν καλύτερα σε θέματα διοίκησης και αξιολόγησης για να βοηθήσω τους εκπαιδευτικούς της περιφέρειας μου» και «Να είναι ένα πρόγραμμα ευέλικτο και να μου προσφέρει νέες γνώσεις».

Η βιβλιογραφική ανασκόπηση έρχεται να επιβεβαιώσει την αναγκαιότητα επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών στην εποχή μας, καθώς ο σύγχρονος εκπαιδευτικός έρχεται αντιμέτωπος με εντονότερες καταστάσεις και φυσικά χρειάζεται να καταβάλει μεγαλύτερη προσπάθεια για να μπορέσει να διατηρήσει σε υψηλό επίπεδο το ενδιαφέρον των μαθητών. Η προσπάθεια αυτή έχει διπλή αποστολή: από τη μία εντάσσεται στη διδακτική επιταγή ότι μόνο με την ενεργό δράση επιτυγχάνεται η πρόσκτηση των γνώσεων και από την άλλη, η ενεργός δράση παίζει αντισταθμιστικό ρόλο στο κοινωνικό φαινόμενο της αδρανοποίησης που επέβαλαν οι τεχνολογικές και κοινωνικές συνθήκες της εποχής μας (Χρυσ αφίδης, 2006: 62- 63). Δεν είναι πλέον ο

αποκλειστικός μεταφορέας γνώσεων και ιδεών, στη μορφή και το ρόλο ως αυθεντία που του έδινε το παραδοσιακό σχολείο. Σύμφωνα με τον Χρυσάφιδη, παύει να είναι ο μεταλαμπαδευτής ιδεολογημάτων και ταυτόχρονα ο ελεγκτής της αποδοχής τους αλλά θα πρέπει να δίνει στους μαθητές την ευκαιρία να κάνουν τις δικές τους προσεγγίσεις, αντί να επιχειρεί να βρει τρόπους να τα επιβάλει. Η βαρύτητα του έργου του μεταφέρεται στη δράση του ως συντονιστής στο πλαίσιο της επικοινωνιακής διδασκαλίας, ως βοηθός στις αναζητήσεις και τις δυσκολίες των παιδιών και ως συνεργάτης στη γενικότερη προσπάθειά τους να αυτονομηθούν (Χρυσάφιδης, 1995). Περισσότερο υποβοηθά παρά βοηθά, περισσότερο δίνει ερεθίσματα παρά υλοποιεί, περισσότερο υπονοεί παρά διατυπώνει, περισσότερο κινητοποιεί παρά ενεργεί (Καλαϊτζίδης & Ουζούνης, 2000: 149). Ο νέος ρόλος του εκπαιδευτικού - δασκάλου διακρίνεται από τα εξής χαρακτηριστικά γνωρίσματα: α) Δράση από το παρασκήνιο, β) Παροχή βοήθειας, όταν είναι απαραίτητη, γ) Συμμετοχή με ίσους όρους, δ) Υπομονή, όχι παρέμβαση.

Σύμφωνα με το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (2009), ο σκοπός της επιμόρφωσης είναι αφενός η αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης και κατ' επέκταση του εκπαιδευτικού συστήματος και αφετέρου η ενίσχυση της αποτελεσματικότητας του έργου των εκπαιδευτικών στο πλαίσιο της προσωπικής και επαγγελματικής τους ανάπτυξης μέσω της Δια Βίου Εκπαίδευσης. Ο μαθητής σήμερα καλείται να φέρει εις πέρας ένα πολυδιάστατο ρόλο με πολλές διαφορετικές ταυτότητες: του μαθητή «διανοούμενου», του μαθητή «επιστήμονα», του «γλωσσομαθή», του μαθητή που μαθαίνει να μαθαίνει, του μαθητή συνειδητού πολίτη της Ελλάδας και του κόσμου. Ο κάθε εκπαιδευτικός επομένως οφείλει με αίσθημα ευθύνης να φροντίζει για την επαγγελματική του ανάπτυξη. Για το σκοπό αυτό πρέπει να εμπλέκεται διαρκώς σε διαδικασίες επιμόρφωσης, αυτομόρφωσης και δια βίου μάθησης (Μακρυγιάννης, 2012). Πρέπει να είναι καταρτισμένος στο γνωστικό αντικείμενό του, να παρακολουθεί τις τρέχουσες διεθνείς εξελίξεις, να ανακαλύπτει νέες πηγές μάθησης, ερεθίσματα, και να αξιοποιεί τα εποπτικά μέσα κατά την διεξαγωγή μιας διδασκαλίας και σωστές εκπαιδευτικές τεχνικές.

Είναι αναγκαίο να τονίσουμε ότι, πολλές φορές η αρχική κατάρτιση και εκπαίδευση που λαμβάνουν οι εκπαιδευτικοί σήμερα είναι ελλιπής. Αυτό γιατί δεν τους προετοιμάζει ουσιαστικά, σύμφωνα με μελέτες, να ανταπεξέλθουν σε όλα τα προβλήματα και τις δυσκολίες των μαθητών. Παράλληλα, υστερούν στην οργάνωση μιας καινοτόμου διδασκαλίας, η οποία θα είναι εμπλουτισμένη με σύγχρονες πρακτικές και θα

αξιοποιούνται τα εποπτικά μέσα διδασκαλίας, όπως ένας διαδραστικός πίνακας κ.ά. Γι' αυτό, η βελτίωση της κατάρτισης των εκπαιδευτικών, αποτελεί βασική προτεραιότητα για τη βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της εκπαίδευσης (Δούκας, 2008).

Άξονας Β': Διαδικασίες Διερεύνησης Εκπαιδευτικών Αναγκών Επιμορφούμενων

Στον άξονα αυτό εντάσσεται η 3^η ερώτηση: «Υπήρξε κάποια διαδικασία διερεύνησης των μαθησιακών σας αναγκών στο πρόγραμμα που επιλέξατε να συμμετάσχετε;». Δυστυχώς, οι απαντήσεις που λάβαμε στην ερώτηση αυτή, ήταν σχεδόν όλες αρνητικές εκτός μιας. Συγκεκριμένα, οι 14 από τους 15 συμμετέχοντες δήλωσαν ότι πριν την έναρξη του συγκεκριμένου επιμορφωτικού προγράμματος δεν υπήρξε κάποια διαδικασία διερεύνησης των μαθησιακών τους αναγκών. Τόνισαν όμως τη σπουδαιότητα της διαδικασίας αυτής, προτείνοντας να ενταχθεί στις διαδικασίες του προγράμματος. Στο σημείο αυτό, θα παρουσιαστούν κάποιες ενδεικτικές αρνητικές απαντήσεις, όπως: «Δυστυχώς όχι. Οι διδακτικές ενότητες και το διδακτικό υλικό είχε σχεδιαστεί πριν το παρακολουθήσω», «Όχι αν και θα έπρεπε», «Δεν υλοποιήθηκε από την πλευρά του φορέα», «Δε νομίζω. Όχι», «Όχι», «Δυστυχώς δεν υπήρξε», και «Όχι ήταν έτοιμα πριν συμμετάσχουμε». Η μοναδική απάντηση που είχε μια θετική χροιά ήταν η εξής «Δυστυχώς δεν υπήρξε. Όμως ανάλογα τη διδακτική ενότητα, κάποιοι καθηγητές πριν αρχίσουμε ζητούσαν να ενημερωθούν για το υλικό, το οποίο θα μας ενδιέφερε να αξιοποιήσουμε στα πλαίσια της ενότητας τους. Κάποιοι ακολουθούσαν τις προτάσεις μας ενώ κάποιοι άλλοι όχι».

Σύμφωνα με τη βιβλιογραφική ανασκόπηση, κατά τον σχεδιασμό ενός εκπαιδευτικού προγράμματος για ενήλικες, το στάδιο της διερεύνησης των εκπαιδευτικών αναγκών των επιμορφούμενων είναι από τα πιο σημαντικά και αναγκαία για τον επιτυχή σχεδιασμό και την επιτυχή ολοκλήρωσή του. Φυσικά, το ίδιο σημαντική είναι και η διαδικασία αποτίμησης των εκπαιδευτικών αναγκών, η οποία πραγματοποιείται σε επόμενο στάδιο (Χασάπης, 2005). Η διάγνωση και καταγραφή μαθησιακών αναγκών σε ένα πρόγραμμα κατάρτισης, μπορεί να θεωρηθεί το σημαντικότερο σημείο. Είναι μια διαδικασία απαιτητική και απαραίτητη για να στεφθεί με επιτυχία ένα πρόγραμμα. Γίνεται πριν την έναρξη του προγράμματος αλλά και καθ' όλη τη διάρκειά του. Η διάγνωση των αναγκών των συμμετεχόντων πρέπει να γίνεται αναφορικά με μία κατάσταση στην οποία παρουσιάζεται κάποιο πρόβλημα ή ανεπάρκεια (Ζαρίφης, 2014). Είναι ένα δύσκολο κομμάτι, καθώς ο εκπαιδευτής καλείται να διαχωρίσει τι είναι

ανάγκη και μάλιστα μαθησιακή, και το τι δεν είναι, στο πλαίσιο ενός προγράμματος και ταυτόχρονα να φέρει τους συμμετέχοντες σε θέση να το κατανοήσουν (Ζαρίφης, 2014). Με την αποτίμηση των εκπαιδευτικών αναγκών δίνεται η δυνατότητα στον εκπαιδευτή να οδηγηθεί στη σύλληψη του σκοπού του προγράμματος και στη διατύπωση των στόχων του. Μέσα από το στάδιο αυτό, ο εκπαιδευτής θα εντοπίσει τα εκπαιδευτικά κενά των επιμορφούμενων και θα προσπαθήσει να σχεδιάσει το κατάλληλο υλικό για να ανταποκριθεί πλήρως στις απαιτήσεις τους.

Άξονας Γ': Υλοποίηση Επιμορφωτικών Προγραμμάτων Δια Ζώσης είτε με τη Μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Επιμόρφωσης

Στο άξονα αυτό εντάσσεται η 5^η ερώτηση της συνέντευξης: «Θα προτιμούσατε τα επιμορφωτικά προγράμματα πανεπιστημιακού επιπέδου να προσφέρονται δια ζώσης ή εξ αποστάσεως, όπως αυτό που παρακολουθείτε;». Οι απαντήσεις που λάβαμε σ' αυτή την ερώτηση είχαν όλες την ίδια κατεύθυνση, καθώς όλοι οι συμμετέχοντες επιλέγουν την εξ αποστάσεως μέθοδο επιμόρφωσης. Πιστεύουν ότι είναι η καλύτερη δυνατή λύση για κάποιον που επιθυμεί να επιμορφωθεί, όταν ο τόπος διαμονής, το κόστος και οι επαγγελματικές, οικογενειακές και προσωπικές υποχρεώσεις, αποτελούν ανασταλτικούς παράγοντες.

Στο σημείο αυτό θα παρουσιαστούν κάποιες ενδεικτικές απαντήσεις όπως: «Στην εποχή μας είναι αναγκαίο, τα περισσότερα επιμορφωτικά προγράμματα τα οποία προσφέρονται από τα Πανεπιστήμια, να υλοποιούνται με την εξ αποστάσεως μέθοδο. Αυτό γιατί δεν κατοικούμε όλοι, όπως εγώ, κοντά σ' ένα Πανεπιστήμιο και πολλές φορές η απόσταση αποτελεί τροχοπέδη για την εκπαίδευση. Η εποχή προστάζει για έναν εκπαιδευτικό να επιμορφώνεται συνεχώς καθώς τα εκπαιδευτικά δεδομένα μεταβάλλονται καθημερινά. Αν θέλει να είναι αποτελεσματικός στη δουλειά του, δεν πρέπει να κλείνει την πόρτα στην επιμόρφωση. Κρίνεται αναγκαίο να έχουν όλοι πρόσβαση σ' αυτή και αυτό θα συμβεί μόνο με την εξ αποστάσεως μέθοδο καθώς οι προσωπικές, κοινωνικές και επαγγελματικές απαιτήσεις δεν ευνοούν την παρακολούθηση ενός επιμορφωτικού προγράμματος δια ζώσης. Η εξ αποστάσεως επιμόρφωση είναι ευέλικτη και βοηθά όλους όσους δεν έχουν άμεση πρόσβαση στους χώρους επιμόρφωσης και δεν διαθέτουν τον απαιτούμενο χρόνο», «Ζω στην επαρχία και είναι δύσκολο να παρακολουθήσω δια ζώσης κάποιο σεμινάριο, οπότε θεωρώ αναγκαίο τα Πανεπιστήμια να προσφέρουν προγράμματα εξ αποστάσεως για να μπορούν να παρακολουθούν όλοι», «Θα προτιμούσα την εξ αποστάσεως επιμόρφωση. Αυτό γιατί δεν βρισκόμαστε όλοι κοντά σε ένα Πανεπιστημιακό Ίδρυμα. Για

παράδειγμα, εγώ κατοικώ στην Κάλυμνο και δεν έχω άμεση πρόσβαση σε κάποιο επιμορφωτικό πρόγραμμα πανεπιστημιακού επιπέδου» και «θα προτιμούσα να εγγραφώ σε ένα εξ αποστάσεως πρόγραμμα λόγω των πολλών πλεονεκτημάτων που προσφέρει αυτός ο τρόπος παρακολούθησης. Συγκεκριμένα, η παρακολούθηση του προγράμματος σύμφωνα με το δικό μου χρόνο, η μη αναγκαία προσέλευση σε συγκεκριμένο τόπο για τη διεξαγωγή μαθημάτων κ.ά».

Η αναγκαιότητα προσφοράς εκπαιδευτικών προγραμμάτων όλων των βαθμίδων κατάρτισης, επιβεβαιώνεται και από τη βιβλιογραφία. Στην εποχή μας, οι περισσότεροι ενήλικες αποφασίζουν να συμμετάσχουν σ' ένα εξ αποστάσεως πρόγραμμα επιμόρφωσης ή κατάρτισης παρά σε ένα πρόγραμμα που προσφέρεται δια ζώσης. Αυτό γιατί ήδη από τη δεκαετία του 90, στο πλαίσιο της σύγχρονης διεθνοποιημένης παραγωγής και οικονομίας, οι πολίτες και ιδιαίτερα οι εργαζόμενοι πολίτες, καλούνται να ανταποκριθούν με επιτυχία σε μια πολυσύνθετη νέα πραγματικότητα που αφορά: 1) στην εργασία που στηρίζεται στην εξειδίκευση στις νέες τεχνολογικές εξελίξεις (Ζαρίφης, 2014), 2) στη διαφοροποίηση πολλών επαγγελμάτων και κατά συνέπεια της επαγγελματικής πορείας των εργαζομένων, 3) στη διαφοροποίηση των παλιών κοινωνικών ρόλων και τη διαμόρφωση νέων, 4) στις νέες οικογενειακές συνθήκες (Rogers, 1999), 5) στους νέους τρόπους μετάδοσης των πληροφοριών και τη γρήγορη παλαίωση της γνώσης (Ζαρίφης, 2014). Αυτοί είναι μερικοί από τους λόγους που αναπτύχθηκε ένα νέο, οργανικά δομημένο σύνολο στόχων, μέσων και διαδικασιών εκπαίδευσης (Βασιλού-Παπαγεωργίου, 2001), που χαρακτηρίζεται κυρίως από την απόσταση ανάμεσα στους διδάσκοντες και τους διδασκόμενους, σχεδόν σε μόνιμη βάση κατά τη μαθησιακή διαδικασία και συγκροτεί τη μέθοδο της εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (Keagan, 2000).

Επίσης, σε πολλές από τις απαντήσεις που λάβαμε, τόσο σ' αυτό τον άξονα όσο και σε επόμενους, γίνεται αναφορά στα σημαντικά εμπόδια με τα οποία έρχεται αντιμέτωπος ένας ενήλικος όταν θέλει να ενταχθεί σε ένα σύστημα Δια Βίου Εκπαίδευσης. Η εξ αποστάσεως επιμόρφωση και εκπαίδευση βοηθά στην αντιμετώπιση κάποιων σημαντικών εμποδίων. Στο σημείο αυτό, θα παρουσιάσουμε με βάση τη βιβλιογραφική ανασκόπηση, τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι ενήλικες εκπαιδευόμενοι και πως μερικά από αυτά αντιμετωπίζονται μέσω της μεθόδου εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και επιμόρφωσης.

Συγκεκριμένα, τα εμπόδια χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες: τις Περιστασιακές Συνθήκες, τις Θεσμικές ή Δομικές Συνθήκες και τις Συνθήκες Διάθεσης. Στις Περιστασιακές Συνθήκες εντάσσονται: 1) Κόστος συμμετοχής (βιβλία, δίδακτρα, κλπ.), 2) Ανυπαρξία ελεύθερου χρόνου, 3) Οικογενειακές ευθύνες, 4) Επαγγελματικές υποχρεώσεις, 5) Ανυπαρξία παιδικού σταθμού, 6) Ανυπαρξία μεταφορικού μέσου, 7) Ανυπαρξία αναγνωστηρίου και η οικογένεια και οι φίλοι μπορεί να έχουν αντίθετη άποψη. Στις Θεσμικές ή Δομικές Συνθήκες εντάσσονται τα εξής: 1) Δεν επιθυμούν το σχολείο με πλήρες ωράριο, 2) Ο χρόνος που απαιτείται για την ολοκλήρωση του προγράμματος είναι μικρός/μεγάλος, 3) Τα μαθήματα οργανώνονται σε μέρες και ώρες που δεν εξυπηρετούν, 4) Δεν υπάρχουν πληροφορίες σχετικά με το τι προσφέρεται, 5) Υπάρχει αυστηρότητα ως προς το θέμα των παρουσιών, 6) Τα μαθήματα δεν εντάσσονται στην σφαίρα ενδιαφέροντος των εκπαιδευόμενων, 7) Υπάρχει έντονη γραφειοκρατία και όροι συμμετοχής, όπως διαδικασίες επιλογής, 8) Αρκετοί από τους εκπαιδευόμενους ενδέχεται να μην ανταποκρίνονται στους όρους και τις προϋποθέσεις των συγκεκριμένων προγραμμάτων, να μην έχουν δηλαδή τα απαραίτητα προσόντα και 9) Να μην προσφέρεται κάποιο πιστοποιητικό μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος. Ολοκληρώνοντας, στις Συνθήκες Διάθεσης εντάσσονται: 1) Ο φόβος πως είτε είναι πολύ μικροί είτε πως είναι πολύ μεγάλοι για να παρακολουθήσουν ένα πρόγραμμα που απευθύνεται σε ενήλικες εκπαιδευόμενους, 2) Δεν έχουν την αυτοπεποίθηση να συμμετέχουν εξαιτίας των χαμηλών επιδόσεων που ενδέχεται να είχαν στο παρελθόν, 3) Δεν έχουν αρκετή διάθεση ή ενέργεια για να ενταχθούν σε ένα πρόγραμμα εκπαίδευσης, 4) Δεν τους αρέσει το διάβασμα, 5) Έχουν κουραστεί από τις εκπαιδευτικές διαδικασίες και τη νοοτροπία του εκπαιδευτικού συστήματος, 6) Δεν ξέρουν τι θέλουν να μάθουν ή που θα τους οδηγήσει αυτό που θα μάθουν (έλλειψη στόχων) και 7) Φοβούνται πως μπορεί να φανούν υπερβολικά φιλόδοξοι στους φίλους τους (Ζαρίφης, 2014).

Όπως αναφέρθηκε και πιο πάνω, πολλά από τα εμπόδια αυτά, όπως έδειξαν τα αποτελέσματα της έρευνάς μας, αντιμετωπίζονται με την εξ αποστάσεως επιμόρφωση. Συγκεκριμένα, το κόστος συμμετοχής, μπορεί αναφέρεται ως υψηλό αλλά τονίζουν ότι είναι πιο μικρό από τα προγράμματα που προσφέρονται δια ζώσης, καθώς δεν υπάρχει το κόστος μετακίνησης, το κόστος διαμονής και το κόστος των βιβλίων καθώς προσφέρονται ηλεκτρονικά οι σημειώσεις και τα βιβλία. Άλλο ένα εμπόδιο που υπερπηδείται, είναι η έλλειψη χρόνου εξαιτίας επαγγελματικών, οικογενειακών και προσωπικών υποχρεώσεων. Οι ενήλικες εκπαιδευόμενοι δεν έχουν στη διάθεσή τους

αρκετό ελεύθερο χρόνο να διαθέσουν στην εκπαίδευσή τους. Όμως, σ' ένα εξ αποστάσεως πρόγραμμα εκπαίδευσης, οι ίδιοι αποφασίζουν πότε θα διαβάσουν, πότε θα ακούσουν το ηχογραφημένο μάθημα και πότε θα κάνουν τις εργασίες τους, καθώς όλα γίνονται ασύγχρονα σ' αντίθεση με το παραδοσιακό σύστημα εκπαίδευσης το οποίο προσφέρεται δια ζώσης και απαιτεί παρακολούθηση σε συγκεκριμένους χρόνους.

Ένα ακόμη εμπόδιο που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευόμενοι σε ένα σ' ένα δια ζώσης πρόγραμμα επιμόρφωσης, είναι ο τρόπος μεταφοράς τους, καθώς δεν έχουν όλοι στη διάθεση τους μεταφορικό μέσο για να φτάσουν στο χώρο εκπαίδευσης κα κατάρτισης, αντίθετα σ' ένα εξ αποστάσεως πρόγραμμα οι εκπαιδευόμενοι μπορούν να εισέρχονται στη πλατφόρμα εκπαίδευσης από όπου αυτοί θέλουν και βρίσκονται. Παράλληλα, σ' ένα εξ αποστάσεως πρόγραμμα, οι καταρτιζόμενοι γνωρίζουν τις υποχρεώσεις τους και τις απαιτήσεις πριν επιλέξουν να συμμετάσχουν σ' αυτό, από τον οδηγό σπουδών του προγράμματος. Σ' αντίθεση με τα προγράμματα που προσφέρονται δια ζώσης, όπου για να πληροφορηθούν οι καταρτιζόμενοι πρέπει να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα και θα ενημερωθούν κατά την διάρκεια υλοποίησής του.

Ένα ακόμη εμπόδιο το οποίο μπορούν να αντιμετωπίσουν οι εκπαιδευόμενοι είναι η παροχή πιστοποιητικού με την ολοκλήρωση του προγράμματος, καθώς σε επιμορφωτικά προγράμματα που προσφέρονται αυτή τη στιγμή από τα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα, δίνεται πιστοποίηση ολοκλήρωσης. Παράλληλα, είναι ένας νέος τρόπος εκπαίδευσης που δεν έχει κοινά σημεία με τον παραδοσιακό τρόπο αυτό προκαλεί το ενδιαφέρον των καταρτιζόμενων όπως είδαμε να συμμετάσχουν σ' αυτά. Όπως μπορούμε να συμπεράνουμε ένα πρόγραμμα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και επιμόρφωσης είναι καινοτόμο και ανταποκρίνεται περισσότερο στις ανάγκες και απαιτήσεις των ενήλικων εκπαιδευόμενων στην εποχή μας.

Άξονας Δ': Δυσκολίες που Συνάντησαν οι Επιμορφούμενοι κατά τη Διάρκεια Παρακολούθησης των Επιμορφωτικών Προγραμμάτων και πώς αυτές Αντιμετωπίστηκαν

Στο άξονα αυτό εντάσσονται η 6^η ερώτηση «Πόσο εύκολο ή δύσκολο είναι να αντεπεξέλθετε στις απαιτήσεις ενός εξ αποστάσεως επιμορφωτικού προγράμματος, όπως αυτό που παρακολουθείτε (είχατε δυσκολίες σε επίπεδο επικοινωνίας, συμμετοχής κ.ά.);» και η 7^η «Πως αντιμετωπίσατε τις δυσκολίες ή τα προβλήματα που συναντήσατε;», στις οποίες το δείγμα μας αναφέρει τα προβλήματα που αντιμετώπισε

στη μέχρι τώρα διεξαγωγή του συγκεκριμένου επιμορφωτικού προγράμματος και τους τρόπους με τους οποίους αντιμετώπισε τα προβλήματα αυτά.

Το μεγαλύτερο ποσοστό του δείγματος δεν αντιμετώπισε κάποια ουσιαστικά προβλήματα, πέραν ορισμένων ζητημάτων τεχνικής φύσεως, ως προς τον τρόπο λειτουργίας της πλατφόρμας εκπαίδευσης. Ελάχιστοι ήταν αυτοί που ανέφεραν προβλήματα σχετικά με τις εργασίες αξιολόγησης, καθώς θεωρούσαν ότι ο χρόνος που είχαν ορισμένες φορές στη διάθεσή τους δεν ήταν αρκετός ώστε να ανταπεξέλθουν ικανοποιητικά στις απαιτήσεις εκπόνησης των δραστηριοτήτων των διδακτικών ενοτήτων. Τέλος, αρκετοί είναι και αυτοί που τονίζουν ότι δεν αντιμετώπισαν έως τώρα κάποιο πρόβλημα. Στο σημείο αυτό θα παρουσιάσουμε κάποιες ενδεικτικές απαντήσεις του δείγματος ως προς τα προβλήματα που αντιμετώπισαν έως τώρα: *«Στην αρχή ήμουν αρκετά αγχωμένος και φοβισμένος, καθώς ερχόμουν πρώτη φορά σε επαφή με μια πλατφόρμα εκπαίδευσης. Σε πρώτο επίπεδο, είχα αρκετές δυσκολίες κατανόησης του τρόπου λειτουργίας της πλατφόρμας, καθώς σε πολλά σημεία το εγχειρίδιο οδηγιών λειτουργίας περιείχε ασάφειες. Είναι παρ' όλα αυτά αναγκαίο να τονίσω, ότι οι περισσότεροι διδάσκοντες ήταν σχεδόν συνέχεια συνδεδεμένοι στην πλατφόρμα και μας παρείχαν βοήθεια, καθώς αρκετές φορές δεν υπήρχε άμεση τεχνική υποστήριξη. Σε γενικές γραμμές είμαι ικανοποιημένος. Αφού έμαθα να χειρίζομαι την πλατφόρμα, τί άλλο θέλω;», ολοκληρώσουμε μία ανά εβδομάδα. Θα μπορούσε εναλλακτικά να υπάρχει μια εργασία για κάθε ενότητα και όχι μια για κάθε συνεδρία», «Και ναι και όχι. Είχα κάποια θέματα ως προς την πλατφόρμα αλλά τα κατάφερα», «Ναι στο να κατανοήσω την λειτουργία μιας πλατφόρμας εκπαίδευσης και τρόπους χειρισμού της», «Μέχρι στιγμής έχω καταφέρει σχετικά εύκολα να ανταπεξέλθω στις απαιτήσεις. Δεν έχω συναντήσει δυσκολίες ούτε σε επίπεδο επικοινωνίας ούτε σε επίπεδο συμμετοχής» και «Δε συνάντησα κάποιο τόσο σημαντικό που χρειάζεται να σας αναφέρω».*

Στην ερώτηση σχετικά με τους τρόπους αντιμετώπισης των δυσκολιών που αντιμετώπισαν, οι περισσότεροι μας αναφέρουν ότι είτε διάβασαν καλύτερα τις οδηγίες χρήσης της πλατφόρμας επιμόρφωσης, είτε επικοινωνήσαν με την τεχνική υπηρεσία, εφόσον το πρόβλημα ήταν τεχνικής φύσεως. Όταν το πρόβλημα ήταν ο χρόνος παράδοσης μιας δραστηριότητας ή εργασίας, επικοινωνούσαν με τον καθηγητή και ζητούσαν παράταση χρόνου. Επίσης, όταν αντιμετώπιζαν ζητήματα ως προς την κατανόηση του εκπαιδευτικού υλικού, το μελετούσαν καλύτερα οι ίδιοι ή ζητούσαν και πάλι τη βοήθεια του εκάστοτε υπεύθυνου καθηγητή της διδακτικής ενότητας. Στο

σημείο αυτό θα παρουσιάσουμε κάποιες ενδεικτικές απαντήσεις: «Με σωστό προγραμματισμό, έρευνα και άμεση επικοινωνία με τους διδάσκοντες. Συγκεκριμένα όταν αντιμετώπιζα κάποιο πρόβλημα ως προς την κατανόηση ενός θέματος, ανέβαζα μια ερώτηση στη πλατφόρμα ή αν το πρόβλημά μου ήταν τεχνικής φύσεως επικοινωνούσα άμεσα με το διδάσκοντα και την τεχνική υπηρεσία», «Με ηλεκτρονική επικοινωνία με την τεχνική υπηρεσία και ήταν ευτυχώς άμεση η βοήθεια», «Διάβασα προσεκτικά τις οδηγίες λειτουργίας της πλατφόρμας και συμβουλευτήκα την τεχνική υπηρεσία», «Με μεγαλύτερη ενασχόληση με το διαθέσιμο προς μελέτη υλικό, καθώς οι απορίες και οι δυσκολίες μου ήταν σε σχέση με το εκπαιδευτικό υλικό γιατί δεν γνώριζα το συγκεκριμένο πεδίο καθόλου», «Ενοχλώντας συνεχώς την τεχνική υποστήριξη που μας παρείχε το Πρόγραμμα», «Επικοινωνώντας με διδάσκοντες της ενότητας ή την τεχνική υποστήριξη» και «Δεν αντιμετώπισα δυσκολίες ή προβλήματα. Οι τυχόν απορίες μου επιλύονταν μέσα από την πλατφόρμα και μέσω των e-mail που ελάμβανα τόσο από τους επιμορφούμενους όσο και από τους διδάσκοντες καθηγητές».

Άξονας Ε': Προτάσεις για Βελτίωση των Επιμορφωτικών Προγραμμάτων και Συγκεκριμένα πως θα Καταστούν πιο Δημοφιλή, Καινοτόμα και Ελκυστικά

Στο άξονα αυτό εντάσσεται η 8^η ερώτηση της συνέντευξης: «Τι θα προτείνατε ώστε τα επιμορφωτικά προγράμματα που προσφέρονται από Πανεπιστημιακά Ιδρύματα με την μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, να γίνουν πιο γνωστά και ελκυστικά στο κοινό;» και η 11^η «Με ποιο τρόπο πιστεύετε ότι τα επιμορφωτικά προγράμματα που παρέχονται από τα Πανεπιστήμια στην εποχή μας θα μπορούσαν να γίνουν περισσότερο καινοτόμα κατά την άποψή σας;». Οι απαντήσεις των συμμετεχόντων είναι ποικίλες αλλά και κάποιες είναι παραπλήσιες.

Όσον αφορά στους παράγοντες οι οποίοι θα καταστήσουν τα επιμορφωτικά προγράμματα που προσφέρονται με την μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης από Πανεπιστημιακά Ιδρύματα πιο γνωστά και ελκυστικά στο κοινό, οι περισσότεροι τονίζουν τη μείωση του κόστους ως ένα σημαντικό παράγοντα αύξησης της ελκυστικότητάς τους. Παράγοντας αύξησης της δημοσιότητας τους είναι επίσης η αύξηση των διαφημίσεων από τους φορείς που τα παρέχουν, είτε στο διαδίκτυο, είτε σε οργανισμούς και σε σχολικές μονάδες, με σκοπό να γίνουν πιο γνωστά στο ευρύ κοινό. Επίσης, αρκετοί ήταν αυτοί που υποστηρίζουν ότι η αύξηση των παρεχόμενων μορίων από τους φορείς που προσφέρουν τα συγκεκριμένα προγράμματα, θα ήταν ένας

σημαντικός παράγοντας για να αυξηθούν οι συμμετοχές παρακολούθησης. Επιπλέον, ο χρόνος πραγματοποίησης ενός επιμορφωτικού προγράμματος αποτελεί σημαντικό παράγοντα, καθώς τονίζουν ότι η καλοκαιρινή περίοδος είναι η πλέον κατάλληλη, καθώς μειώνονται οι υποχρεώσεις τους. Τέλος, κάποιιοι τόνισαν τη σημασία παροχής τέτοιων επιμορφωτικών προγραμμάτων, επιπέδου μεταπτυχιακών σπουδών, ώστε να μπορούν όλοι να συμμετάσχουν σε ένα μεταπτυχιακό το οποίο θα προσφέρεται με την εξ αποστάσεως μέθοδο με μειωμένο κόστος.

Στο σημείο αυτό θα παρουσιάσουμε κάποιες ενδεικτικές απαντήσεις: *«Πρέπει να διαφημίζονται περισσότερο στις εκπαιδευτικές ιστοσελίδες, στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και σε εκπαιδευτικούς χώρους (σχολεία, παιδικούς σταθμούς κ.ά.). Καλό θα ήταν κάποια να προσφέρονται και δωρεάν είτε να έχουν ειδικές εκπτώσεις και διευκολύνσεις, είτε να υπάρξει κάποια οικονομική μείωση στη συμμετοχή εξαιτίας των δυσμενών οικονομικών συνθηκών που επικρατούν σήμερα», «Να είναι πιο ελαστικά από πλευράς χρόνου κατάθεσης εργασιών. Να γίνονται κατά τη θερινή περίοδο που οι εκπαιδευτικοί έχουν στην διάθεσή τους περισσότερο χρόνο», «Οι συμμετέχοντες να διαχέουν την πληροφορία της εμπειρίας τους σε αυτά και να υιοθετήσουν ακόμη πιο καινοτόμες δραστηριότητες. Συγκεκριμένα, καλό θα ήταν οι πλατφόρμες να είναι πιο εμπλουτισμένες, να έχουν συνδέσμους σε online βιβλιοθήκες κ.ά.», «Θα πρότεινα ένταξη των προγραμμάτων αυτών στην παροχή επιμόρφωσης από το Υπουργείο Παιδείας στους εκπαιδευτικούς, ώστε να δίνεται η ευκαιρία στους ενδιαφερόμενους να επικαιροποιήσουν τις γνώσεις τους και να το πράξουν χωρίς χρηματική επιβάρυνση ή να μειωθούν τα έξοδα συμμετοχής», «Να μειωθεί το οικονομικό κόστος παρακολούθησης», «Θεωρώ ότι ο κόσμος τα γνωρίζει και τα θεωρεί ελκυστικά. Το θέμα είναι η οικονομική επιβάρυνση και ότι θα έπρεπε να δίνουν επιπλέον μόρια», «Να γίνεται ενημέρωση σε σχολικές μονάδες από τα ιδρύματα, περισσότερη διαφήμιση σε εκπαιδευτικές ιστοσελίδες και ανανεωμένα προγράμματα και υλικό, σύμφωνα με τις απαιτήσεις των εκπαιδευτικών», «Στην εποχή μας πιστεύω είναι ευρέως διαδεδομένα και γνωστά για όσους θέλουν να παρακολουθήσουν, οι υπόλοιποι χρησιμοποιούν δικαιολογίες. Δε νομίζω ότι μπορεί να γίνει κάτι άλλο», «Προσωπικά θα ευχόμουν τα Ελληνικά Πανεπιστημιακά Ιδρύματα να έδιναν τη δυνατότητα και μεταπτυχιακών σπουδών εξ αποστάσεως. Όσον αφορά στα επιμορφωτικά προγράμματα, θεωρώ ότι είναι αρκετά γνωστά και ίσως θα ήταν πιο ελκυστικά στην σημερινή εποχή εάν ήταν χαμηλότερο το κόστος για τους συμμετέχοντες», «Θεωρώ ότι αξιολογώντας τα επιμορφωτικά προγράμματα του Πανεπιστημίου Αιγαίου, καταλήγω στο συμπέρασμα ότι η όλη υποδομή και οργάνωση*

τους προσεγγίζει το άριστο. Δεν έχω επομένως να προτείνω κάτι περισσότερο ώστε να γίνουν πιο ελκυστικά στο ευρύ κοινό», και «Να είναι αμεσότερη η σύνδεσή τους με την αγορά εργασίας και να προσφέρουν περισσότερα μόρια».

Παράλληλα, οι απαντήσεις που λάβαμε για τους παράγοντες που θα καταστήσουν τα επιμορφωτικά προγράμματα που προσφέρονται με την εξ αποστάσεως μέθοδο περισσότερο καινοτόμα, οι περισσότεροι συμμετέχοντες δηλώνουν ότι ένας σημαντικός παράγοντας, θα ήταν η μείωση του κόστους, με κάποια πιθανή επιδότηση ή χρηματοδότηση είτε από δημόσιους είτε ιδιωτικούς οργανισμούς. Αρκετοί από τους συμμετέχοντες ήταν αυτοί που υποστήριξαν πως ένας ακόμη εξίσου σημαντικός παράγοντας είναι η αναβάθμισή τους σε μεταπτυχιακό επίπεδο. Επίσης, πολλοί ήταν αυτοί που υποστήριξαν ότι με την αναβάθμιση του προσφερόμενου εκπαιδευτικού υλικού, τη διαμόρφωση ευέλικτων δραστηριοτήτων και με την ανατροφοδότησή τους, τα προγράμματα αυτά θα ήταν περισσότερο καινοτόμα. Αυτό που πρέπει να επισημάνουμε, είναι ότι ένα σημαντικό ποσοστό του δείγματος τόνισε ότι οι φορείς που προσφέρουν αυτά τα προγράμματα πρέπει να «ακούνε» τις ανάγκες και τα θέλω των επιμορφούμενων, μέσα από τη διερεύνηση εκπαιδευτικών αναγκών, καθώς μ' αυτό τον τρόπο θα σχεδιαστεί κάτι καινοτόμο και ευέλικτο για το κοινό. Φυσικά, ένα μικρότερο ποσοστό αναφέρθηκε στην αναβάθμιση της πλατφόρμας εκπαίδευσης και των προσφερόμενων δυνατοτήτων ως σημαντικούς παράγοντες αύξησης καινοτομίας. Στο σημείο αυτό θα παρουσιάσουμε κάποιες ενδεικτικές απαντήσεις: *«Θα ήταν πολύ ενδιαφέρον να μπαίναμε σε μια εικονική αίθουσα διδασκαλίας, έχοντας το δικό μας σύνδεσμο και να συμμετέχουμε στην εκπαιδευτική διαδικασία. Παράλληλα, να υπήρχαν πιο ζωντανές δραστηριότητες και πιο καινοτόμο υλικό», «Να είναι πιο ευέλικτα και λίγο πιο οικονομικά, έτσι ώστε να μπορούν να τα παρακολουθήσουν περισσότεροι. Το κόστος ενός εξ αποστάσεως προγράμματος είναι μικρό και αν γίνει ακόμα πιο οικονομικό θα προσελκύσει περισσότερους ενδιαφερόμενους», «Αυτό είναι δύσκολο να σας το απαντήσω. Πιστεύω ότι ακόμη και που προσφέρεται ένα επιμορφωτικό πρόγραμμα με την εξ αποστάσεως μέθοδο εκπαίδευσης είναι σημαντικό και καινοτόμο. Καλό θα ήταν να υπήρχε συνεχής ανανέωση εκπαιδευτικού υλικού και παρουσίαση νέων πεδίων δράσεων», «Εάν λειτουργούσαν ως επιδοτούμενα από το κράτος για τους μάχιμους εκπαιδευτικούς», «Αυτή είναι μια πολύ καλή ερώτηση η οποία όμως θέλει αρκετό χρόνο για να σας απαντήσω, τον οποίο όπως και σας είπα δεν διαθέτω. Όμως θα σας πω κάποιες ιδέες μου σύντομα. Πρώτον, θα πρέπει να προσφέρονται εξ αποστάσεως επιμορφωτικά προγράμματα, μεταπτυχιακά αλλά και προπτυχιακά από όλα τα Ελληνικά Πανεπιστήμια,*

καθώς μιλάμε για Δια Βίου Μάθηση αλλά χωρίς να έχουμε πρόσβασή όλοι σ' αυτή εξαιτίας τόπου διαμονής, κόστους, και χρόνου. Δεύτερον, να μειωθεί το κόστος, οι τιμές είναι αρκετά υψηλές σε μια περίοδο οικονομικής δυσχέρειας για τη χώρα μας και τρίτον, το υλικό να είναι ευέλικτο και να γίνεται διερεύνηση των εκπαιδευτικών αναγκών των εκπαιδευόμενων πριν αρχίσει το πρόγραμμα και όχι να είναι όλα έτοιμα από παρόν. Συγκεκριμένα να «ακούνε» οι φορείς διοργάνωσης τις ανάγκες των εκπαιδευόμενων», «Συμπεριλαμβάνοντας online συναντήσεις, όπου θα μπορούν να γίνονται ερωτήσεις και διευκρινίσεις πάνω σε συγκεκριμένα ζητήματα», «Να αφουγκράζονται τον παλμό της κοινωνίας, να δημιουργούν οικονομικά και ελκυστικά προγράμματα, να ενθαρρύνουν οι καθηγητές τους επιμορφούμενους όταν διαγιγνώσκουν ότι απαιτείται, να παρέχουν ανατροφοδότηση στις εργασίες και να εξελίσσουν τα εξειδικευμένα επιστημονικά πεδία ανάλογα με τις ομάδες – στόχους που απευθύνονται», «Ίσως με πιο δυναμικές δραστηριότητες, να αλλάξει λίγο το σύστημα αξιολόγησης όχι μόνο γραπτές εργασίες. Εννοώ ότι θα μπορούσαμε πέρα από την ανάλυση ενός θέματος να σχολιάζαμε απόψεις να υπήρχαν ως δραστηριότητες κάποιες μελέτες περίπτωσης ώστε να εντοπίζαμε το πρόβλημα και να προτείναμε άμεσα λύση. Και αλλά θα μπορούσαν να γίνουν στο θέμα της αξιολόγησης αλλά θέλουν αρκετή συζήτηση», «Δύσκολη ερώτηση αυτή. Καλό θα ήταν να υπάρχουν καθηγητές και από Πανεπιστήμια άλλων χωρών, ώστε μέσα από συζήτηση και εργασίες να κατανοούμε τις πρακτικές και άλλων εκπαιδευτικών συστημάτων, να διοργανώνονται κατά τη διάρκεια του προγράμματος κάποια σεμινάρια τα οποία θα προσφέρουν επιπλέον μοριοδότηση. Αυτά μπορώ να σκεφτώ τώρα» και «Να ερευνούν τις ανάγκες των καταρτιζόμενων πριν τον σχεδιασμό ενός προγράμματος. Να αφουγκράζονται τα θέλω των καταρτιζόμενων και να τους προσφέρουν αυτό που θέλουν να μάθουν».

Άξονας Στ': Τρόποι Αξιοποίησης των Επιμορφωτικών Προγραμμάτων σε Επαγγελματικό και Γνωστικό επίπεδο.

Στο άξονα αυτό εντάσσονται η ερώτηση 4 «Με ποιο τρόπο σας βοήθησε το συγκεκριμένο επιμορφωτικό πρόγραμμα έως σήμερα στον εμπλουτισμό των γνώσεών σας για το συγκεκριμένο θέμα στη βαθύτερη γνώση του αντικειμένου σας;», η ερώτηση 9 «Με ποιο τρόπο αξιοποιήσατε στο βιογραφικό σας τη συμμετοχή σας σ' αυτό το πρόγραμμα;» και η ερώτηση 10 «Πιστεύετε ότι η συμμετοχή σας σ' αυτό το πρόγραμμα σας βοήθησε/βοηθά στην επαγγελματική ανέλιξη ή ανάπτυξη; Αν ναι με ποιο τρόπο;».

Και σ' αυτόν τον άξονα οι απαντήσεις των συμμετεχόντων είναι ποικίλες ενώ ορισμένες είναι παραπλήσιες.

Αρχικά, θα παρουσιάσουμε τις απόψεις των συμμετεχόντων για την ανάπτυξη και τον εμπλουτισμό του γνωστικού πεδίου τους. Ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό του δείγματος, υποστήριξε ότι το συγκεκριμένο πρόγραμμα τους βοήθησε στην κατανόηση ζητημάτων - προβλημάτων που αντιμετωπίζει κάποιος Διευθυντής και κάποιος Υποδιευθυντής της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και στον παράλληλο εντοπισμό πιθανών τρόπων αντιμετώπισης των ζητημάτων αυτών, ιδιαίτερα των διοικητικών. Επίσης, σε μεγάλο ποσοστό οι συμμετέχοντες υποστήριξαν ότι η επιμόρφωσή τους στο συγκεκριμένο επιμορφωτικό πρόγραμμα ήταν αναγκαία για την απόκτηση νέων γνώσεων στον τομέα της αξιολόγησης εκπαιδευτικών και εκπαιδευτικών μονάδων, σε θέματα διοίκησης και εκπαιδευτικών τεχνικών και στη βελτίωση λανθασμένων πρακτικών. Ένα μικρότερο ποσοστό τόνισε τη σημασία του προγράμματος σε επίπεδο ανάπτυξης δημιουργικής σκέψης, σε θέματα διοίκησης και αξιολόγησης και στην αντιμετώπιση κρίσεων στο σχολικό χώρο.

Στο σημείο αυτό θα παρουσιάσουμε κάποιες ενδεικτικές απαντήσεις: *«Πρέπει να τονίσω ότι το υλικό είναι πολύ καλά σχεδιασμένο και παρέχει μόνο σύγχρονες πληροφορίες. Το εκπαιδευτικό αυτό υλικό με βοήθησε να εμβαθύνω στα θέματα του ενδιαφέροντος μου», «Μέσα από τα μαθήματα που έχω παρακολουθήσει και το υλικό που έχω διαβάσει έως τώρα, κατανόησα αρκετά την εκπαιδευτική νομοθεσία και μερικές χρήσιμες τεχνικές αντιμετώπισης ζητημάτων καθώς και αποτελεσματικές τεχνικές αξιολόγησης τόσο του δικού μου έργου όσο και των εκπαιδευτικών», «Έως τώρα γνώρισα σε βάθος αρκετά προβλήματα που αντιμετωπίζει ένας εκπαιδευτικός και ιδιαίτερα όταν αυτός κατέχει μια διευθυντική θέση σε σχολείο της επαρχίας. Κατανόησα σε βάθος την εκπαιδευτική νομοθεσία και εκπαιδευτήκα σε αποτελεσματικούς τρόπους αντιμετώπισης ζητημάτων», «Απέκτησα θεωρητικές γνώσεις σχετικά με τα διάφορα συστήματα διοίκησης, αλλά δέχτηκα και πρακτικές συμβουλές στο χειρισμό διαφόρων θεμάτων», «Απέκτησα νέες γνώσεις στο τομέα της αξιολόγησης, κατανόησα τρόπους διαχείρισης ζητημάτων και τρόπους διοίκησης και ηγεσίας σ' ένα σχολείο» και «Όσα έχω διαβάσει μέχρι τώρα ήταν πολύ ενδιαφέροντα και σίγουρα με έχουν βοηθήσει να βελτιώσω τον τρόπο που σκέφτομαι και ενεργώ. Εντόπισα λανθασμένες ενέργειες που έχω πράξει ως Διευθύντρια και δε πρέπει να επαναληφθούν».*

Συνεχίζοντας στη παρουσίαση των αποτελεσμάτων στον άξονα αυτό, θα αναφερθούμε στους τρόπους αξιοποίησης του συγκεκριμένου επιμορφωτικού προγράμματος στο βιογραφικό των συμμετεχόντων. Όπως ήταν αναμενόμενο και στην ερώτηση αυτή οι απαντήσεις που λάβαμε είναι ποικίλες. Συγκεκριμένα, το μεγαλύτερο ποσοστό του δείγματος τονίζει την αξιοποίηση του συγκεκριμένου επιμορφωτικού προγράμματος, μέσω της αύξησης των προσωπικών τους μορίων και της βελτίωσης του βιογραφικού τους. Παράλληλα, αρκετοί από τους συμμετέχοντες τόνισαν ότι θα τους δοθεί η δυνατότητα με την ολοκλήρωση του συγκεκριμένου προγράμματος να διεκδικήσουν μια διευθυντική θέση στο αντικείμενό τους ή θα μπορέσουν να διατηρήσουν τη θέση που ήδη κατέχουν είτε ως διευθυντές είτε ως υποδιευθυντές. Ένα πολύ μικρό ποσοστό του δείγματος υποστήριξε ότι το συγκεκριμένο επιμορφωτικό πρόγραμμα θα είναι χρήσιμο μόνο σε προσωπικό επίπεδο και όχι για τη βελτίωση του βιογραφικού τους.

Στο σημείο αυτό θα παρουσιάσουμε κάποιες ενδεικτικές απαντήσεις των συμμετεχόντων: *«Αν και δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμα, πιστεύω ότι θα με βοηθήσει αρκετά, καθώς μου προσφέρει 3 μόρια», «θα μπορέσω να αυξήσω τα μόρια μου και να προσθέσω επιπλέον στοιχεία στο βιογραφικό μου», «Πιθανόν να συμμετέχω σε μια αξιολογική κρίση για θέση ευθύνης. Τα μόρια έστω και αυτά είναι σημαντικά», «θα προσθέσω την πιστοποίηση μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος, αποδεικνύοντας ότι έχω λάβει επιπλέον γνώσεις σχετικές με τον ένα τομέα του αντικείμενου εργασίας μου. Μ' αυτόν τον τρόπο θα μπορέσω να κρατήσω τη θέση μου ως διευθύντρια» και «θεωρώ ότι απλά θα προσμετρηθεί στα συνεκτιμώμενα προσόντα».*

Ολοκληρώνοντας την παρουσίαση των αποτελεσμάτων των ερωτήσεων του άξονα αυτού, θα αναφερθούμε στις απόψεις του δείγματος σχετικά με την βοήθεια που πιστεύουν ότι πιθανόν θα τους προσφέρει το συγκεκριμένο πρόγραμμα στην επαγγελματική ανέλιξη ή ανάπτυξη. Οι απαντήσεις που λάβαμε στην ερώτηση αυτή είναι σχεδόν παρόμοιες. Συγκεκριμένα, ένα μεγάλο ποσοστό των συμμετεχόντων δήλωσε ότι με την ολοκλήρωση του συγκεκριμένου επιμορφωτικού προγράμματος θα μπορέσουν να παραμείνουν στις θέσεις που κατέχουν ήδη ως διευθυντές και υποδιευθυντές Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς τα μόρια που θα λάβουν θα προσμετρηθούν στα προσόντα τους. Ένα εξίσου σημαντικό ποσοστό του δείγματος δήλωσε ότι με την ολοκλήρωση του προγράμματος θα τους δοθεί η δυνατότητα να διεκδικήσουν μια ανώτερη θέση, όπως αυτή του Υποδιευθυντή και του Διευθυντή μιας εκπαιδευτικής μονάδας. Ένα μικρότερο ποσοστό του δείγματος δήλωσε

ότι θα τους βοηθήσει στη βελτίωση του βιογραφικού τους σημειώματος, ώστε να μπορέσουν να ενταχθούν αργότερα σε ένα πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών και να διεκδικήσουν στη συνέχεια και αυτοί μια θέση ευθύνης στο εργασιακό τους πεδίο.

Στο σημείο αυτό θα παρουσιάσουμε κάποιες ενδεικτικές απαντήσεις των συμμετεχόντων: *«Πιστεύω θα με βοηθήσει, καθώς τα μόρια είναι αναγκαία για την εξέλιξη ή την παραμονή στη θέση που κατέχω»*, *«Βελτίωση Βιογραφικού Σημειώματος με σκοπό την ένταξη σε ένα μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών τα οποίο με την ολοκλήρωση του θα με βοηθήσει να διεκδικήσω μια διευθυντική θέση στο χώρο εργασίας μου»*, *«Πιστεύω ότι το πρόγραμμα συμβάλλει στην επαγγελματική μου ανέλιξη, καθώς το πιστοποιητικό παρακολούθησης θεωρείται ένα επιπλέον προσόν στη διεκδίκηση μιας θέσης ευθύνης»* και *«Ναι, γιατί μέσω της μοριοδότησης κρατάω τη θέση που έχω ως υποδιευθύντρια και μπορώ ίσως στο μέλλον να διεκδικήσω κάτι ανώτερο»*.

Κεφάλαιο 6

Διαπιστώσεις- Συζήτηση

Στο κεφάλαιο αυτό επιχειρείται ο σχολιασμός των αποτελεσμάτων που προέκυψαν από την συγκεκριμένη έρευνα. Παράλληλα, γίνεται προσπάθεια να αποσαφηνιστούν τα συμπεράσματα της συνέντευξης.

Άξονας Α': Λόγοι Συμμετοχής σ' ένα Επιμορφωτικό Πρόγραμμα και οι Προσδοκίες των Επιμορφούμενων

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνάς μας, οι λόγοι που παρακίνησαν το δείγμα μας να συμμετάσχει σ' ένα επιμορφωτικό πρόγραμμα με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης ήταν ποικίλες αλλά και κάποιες ήταν παραπλήσιες. Οι περισσότεροι υποστήριξαν ότι αποφάσισαν να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα αυτό για να βελτιώσουν τις γνώσεις τους στο τομέα της διοίκησης εκπαιδευτικών μονάδων, καθώς είτε είχαν αναλάβει πρόσφατα μια θέση διοίκησης είτε αποσκοπούσαν να αναλάβουν στο μέλλον και επιθυμούσαν να βελτιώσουν τις γνώσεις τους με στόχο να ανταπεξέλθουν όσο το δυνατόν καλύτερα.

Σίγουρα ο τομέας της διοίκησης είναι αρκετά απαιτητικός. Η αποτελεσματική διοίκηση και ηγεσία απαιτούν γνώσεις σε εξειδικευμένα θέματα που σήμερα αποτελούν εκπαιδευτικές προκλήσεις. Για παράδειγμα, τέτοια θέματα μπορεί να είναι η επικοινωνία στην εκπαίδευση, η εισαγωγή της καινοτομίας, η διαχείριση της εκπαιδευτικής αλλαγής και μεταρρύθμισης, η συμβολή στη διαμόρφωση της σχολικής κουλτούρας, η διαχείριση κρίσεων και η οικονομική και μη οικονομική διαχείριση σε περιόδους κρίσης. Ο διευθυντής σήμερα καλείται να διαμορφώσει κατάλληλη επικοινωνιακή πολιτική που θα εξασφαλίζει τόσο την ποιότητα των ανθρώπινων σχέσεων εντός της σχολικής μονάδας όσο και την εξωστρέφεια της μονάδας και τη σχέση της με την τοπική κοινωνία.

Επίσης, είναι απαραίτητο να βοηθήσει στην οργάνωση της σχολικής ζωής και στη διαμόρφωση της σχολικής κουλτούρας, η οποία θα δώσει ταυτότητα και ιδιαίτερο χαρακτήρα στη μονάδα, αυξάνοντας την ελκυστικότητα και την αποτελεσματικότητά της. Απαραίτητο είναι ακόμα να μπορεί να βοηθά στην υιοθέτηση καινοτομιών και στην

ομαλή εφαρμογή αλλαγών και μεταρρυθμίσεων. Παράλληλα, είναι απαραίτητο να μπορεί να διαχειρίζεται οικονομικά και μη οικονομικά ζητήματα.

Ένας εξίσου σημαντικός λόγος που οδήγησε τους επιμορφούμενους να συμμετάσχουν στο συγκεκριμένο πρόγραμμα ήταν τα μόρια που θα τους προσέφερε και ο τρόπος διεξαγωγής του. Ο σύγχρονος εκπαιδευτικός αν θέλει να είναι καλός στο έργο του πρέπει να εκπαιδευτεί συνεχώς. Μην ξεχνάμε ότι τα τελευταία χρόνια άλλωστε έχει ενταχθεί και ο θεσμός της αξιολόγησης και στους εκπαιδευτικούς. Όποιοι θέλουν να διατηρήσουν μια θέση «εξουσίας» πρέπει να ανανεώνουν συνεχώς το φάκελό τους. Ένας καινοτόμος τρόπος είναι η συμμετοχή σε προγράμματα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, τα οποία όπως είδαμε είναι πιο φιλικά για τους ενήλικες.

Άξονας Β': Διαδικασίες Διερεύνησης Εκπαιδευτικών Αναγκών Επιμορφούμενων

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνάς μας, στον άξονα αυτό τονίστηκε η σημασία διερεύνησης των εκπαιδευτικών αναγκών. Δυστυχώς, ήταν λυπηρό το γεγονός ότι στο πρόγραμμα αυτό δεν πραγματοποιήθηκε κάποια διερεύνηση εκπαιδευτικών αναγκών στους επιμορφούμενους και στη συνέχεια ούτε αποτίμησή τους. Αυτό είναι ένα πολύ σημαντικό στάδιο για την επιτυχή έκβαση ενός επιμορφωτικού προγράμματος. Όταν ο εκπαιδευτής γνωρίζει τις ανάγκες των επιμορφούμενων μπορεί να σχεδιάσει καινοτόμες διδασκαλίες και ένα αξιοποιήσιμο υλικό από την πλευρά των εκπαιδευόμενων. Αν το πρόγραμμα σχεδιαστεί με βάση τις ανάγκες τους, θα είναι ενδιαφέρον για αυτούς και σίγουρα δεν θα υπάρχουν διαρροές κατά το χρονικό διάστημα πραγματοποίησής του και διαμαρτυρίες από την πλευρά των επιμορφούμενων. Σίγουρα λοιπόν, το βήμα αυτό είναι σημαντικό και πρέπει να πραγματοποιείται πριν το σχεδιασμό επιμορφωτικών προγραμμάτων και ιδιαίτερα όταν αυτά σχεδιάζονται από εκπαιδευτικούς φορείς, όπως τα Πανεπιστήμια.

Άξονας Γ': Υλοποίηση Επιμορφωτικών Προγραμμάτων είτε Δια Ζώσης είτε με τη Μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Επιμόρφωσης.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας μας, η πλειοψηφία των επιμορφούμενων τάσσονται υπέρ των επιμορφωτικών προγραμμάτων που προσφέρονται με την μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Αυτό γιατί, όπως φάνηκε από τα επιχειρήματά τους, τη θεωρούν μια καινοτόμα μέθοδο, ευέλικτη και ανοικτή προς όλους. Συγκεκριμένα, είναι προσβάσιμη και διαθέσιμη μέσω του διαδικτύου και δε χρειάζεται να μετακινηθούν σε μια τάξη διδασκαλίας σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα καθώς

είναι ασύγχρονη. Υπάρχει η δυνατότητα απευθείας (on-line) συνεργασίας, μέσω των εικονικών τάξεων, τόσο μεταξύ επιμορφωτή- επιμορφούμενου, όσο και μεταξύ των επιμορφούμενων. Παρέχει επίσης τη δυνατότητα ελέγχου και πιστοποίησης της προσφερόμενης εκπαίδευσης. Παράλληλα, η γνώση είναι ολοκληρωμένη, προσφέρεται με ταχύτητα και έχει μικρό κόστος. Αυτά είναι τα κύρια επιχειρήματα του δείγματος μας για την επιλογή τους. Μάλιστα είναι αναγκαίο να αναφερθούμε στην επιθυμία και πρότασή τους να υπάρξουν περισσότερα προγράμματα μεταπτυχιακού επιπέδου, τα οποία θα προσφέρονται με την εξ αποστάσεως μέθοδο και σε χαμηλότερο κόστος.

Άξονας Δ': Δυσκολίες που Συνάντησαν οι Επιμορφούμενοι κατά τη Διάρκεια Παρακολούθησης των Επιμορφωτικών Προγραμμάτων και πώς αυτές Αντιμετωπίστηκαν.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνάς μας, οι περισσότεροι επιμορφούμενοι δεν αντιμετώπισαν κάποια ουσιαστικά προβλήματα, πέραν από κάποια τεχνικής φύσεως, ως προς τον τρόπο λειτουργίας της πλατφόρμας εκπαίδευσης ή ζητήματα τεχνικής φύσεως από την ίδια την πλατφόρμα. Ελάχιστοι ήταν αυτοί που αναφέρουν προβλήματα σχετικά με τις εργασίες αξιολόγησης, καθώς θεωρούσαν ότι ο χρόνος που είχαν κάποιες φορές στη διάθεσή τους δεν ήταν αρκετός ώστε να ανταπεξέλθουν ικανοποιητικά στις απαιτήσεις εκπόνησης των δραστηριοτήτων των διδακτικών ενοτήτων. Τέλος, αρκετοί ήταν και αυτοί που τονίζουν ότι δεν αντιμετώπισαν έως τώρα κάποιο πρόβλημα.

Άξονας Ε': Προτάσεις για Βελτίωση των Επιμορφωτικών Προγραμμάτων και Συγκεκριμένα πως θα Καταστούν πιο Δημοφιλή, Καινοτόμα και Ελκυστικά.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνάς μας, σε μεγάλο ποσοστό οι επιμορφούμενοι υποστηρίζουν ότι για να καταστούν τα επιμορφωτικά προγράμματα που προσφέρονται από Πανεπιστημιακά Ιδρύματα με την μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, πιο ελκυστικά στο κοινό, θα πρέπει να γίνει μια πιο ουσιαστική μείωση στο κόστος συμμετοχής. Παράλληλα, ένα μεγαλύτερο ποσοστό του δείγματος τονίζει πως η αύξηση της δημοσιότητας των προγραμμάτων αυτών θα επιτευχθεί μέσω του πολλαπλασιασμού των διαφημίσεων από τους φορείς που τα παρέχουν, είτε μέσω διαδικτύου, είτε σε οργανισμούς, είτε σε σχολικές μονάδες. Επίσης, αρκετοί ήταν αυτοί όπου υποστηρίζουν ότι η αύξηση των παρεχόμενων μορίων από τους φορείς που προσφέρουν τα συγκεκριμένα προγράμματα, θα ήταν ένας σημαντικός παράγοντας για

να αυξηθούν οι συμμετοχές παρακολούθησης. Σε μικρότερο ποσοστό του δείγματος έγινε φανερή η ανάγκη παροχής επιμορφωτικών προγραμμάτων επιπέδου μεταπτυχιακών σπουδών για να μπορούν όλοι να συμμετάσχουν σε ένα μεταπτυχιακό το οποίο θα προσφέρεται με την εξ αποστάσεως μέθοδο και το κόστος του δεν θα είναι υψηλό.

Σύμφωνα με τις απαντήσεις του δείγματος σε σχέση με τους παράγοντες που θα καταστήσουν πιο δημοφιλή και καινοτόμα τα επιμορφωτικά αυτά προγράμματα, το μεγαλύτερο ποσοστό του δείγματος, δήλωσαν πάλι την μείωση του κόστους, με κάποια πιθανή επιδότηση ή χρηματοδότηση είτε από δημόσιους ή ιδιωτικούς οργανισμούς. Πολλοί ήταν αυτοί που υποστήριξαν ότι με την αναβάθμιση του προσφερόμενου εκπαιδευτικού υλικού, τη διαμόρφωση ευέλικτων δραστηριοτήτων και με την ανατροφοδότηση τους, τα προγράμματα αυτά θα ήταν περισσότερο καινοτόμα. Αυτό που πρέπει να επισημάνουμε είναι ότι ένα σημαντικό ποσοστό του δείγματος τόνισε ότι οι φορείς που προσφέρουν αυτά τα προγράμματα πρέπει να «ακούνε» τις ανάγκες και τα θέλω των επιμορφούμενων, μέσα από τη διερεύνηση εκπαιδευτικών αναγκών, καθώς μ' αυτό τον τρόπο θα σχεδιαστεί κάτι καινοτόμο και ευέλικτο για το κοινό. Φυσικά ένα μικρότερο ποσοστό του δείγματος αναφέρθηκε στην αναβάθμιση της πλατφόρμας εκπαίδευσης και των προσφερόμενων δυνατοτήτων ως σημαντικούς παράγοντες αύξησης καινοτομίας.

Άξονας Στ': Τρόποι Αξιοποίησης των Επιμορφωτικών Προγραμμάτων σε Επαγγελματικό και Γνωστικό επίπεδο.

Σύμφωνα με τις απαντήσεις του δείγματος που λάβαμε στον άξονα αυτό, το συγκεκριμένο επιμορφωτικό πρόγραμμα σε επίπεδο γνωστικό, βοήθησε σε μεγάλο ποσοστό τους συμμετέχοντες να κατανοήσουν τα καθημερινά προβλήματα που έρχεται αντιμέτωπος ένας Διευθυντής και ένας Υποδιευθυντής Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και να εντοπίσουν πιθανούς τρόπους αντιμετώπισης τους. Παράλληλα, ένα σημαντικό ποσοστό του δείγματος αναφέρει ότι πρόγραμμα όπου παρακολουθούν τους βοήθησε στην απόκτηση νέων γενικών και εξειδικευμένων γνώσεων, στο τομέα της αξιολόγησης εκπαιδευτικών- καθηγητών και εκπαιδευτικών μονάδων, σε θέματα διοίκησης και εκπαιδευτικών τεχνικών βελτιώνοντας λανθασμένες πρακτικές. Ένα μικρότερο ποσοστό του δείγματος τόνισε τη σημασία του προγράμματος σε επίπεδο ανάπτυξης δημιουργικής σκέψης σε θέματα διοίκησης και αξιολόγησης και στην αντιμετώπιση κρίσεων στο σχολικό χώρο.

Ως προς τους τρόπους αξιοποιήσεις του συγκεκριμένου επιμορφωτικού προγράμματος από τους συμμετέχοντες στο βιογραφικό τους οι απαντήσεις που λάβαμε ήταν αρκετές. Το μεγαλύτερο ποσοστό του δείγματος υτόνισε την σημασία των μορίων όπου θα λάμβαναν με την ολοκλήρωση της παρακολούθησης του. Επίσης, αρκετοί ήταν αυτοί που ότι θα τους δοθεί η δυνατότητα με την ολοκλήρωση του προγράμματος αυτού να διεκδικήσουν μια διευθυντική θέση στο αντικείμενο τους ή θα μπορέσουν να διατηρήσουν τη θέση που κατέχουν ήδη είτε ως διευθυντές είτε ως υποδιευθυντές. Ένα πολύ μικρό ποσοστό του δείγματος υποστήριξε ότι το συγκεκριμένο επιμορφωτικό πρόγραμμα θα είναι χρήσιμο με την ολοκλήρωση μόνο σε προσωπικό επίπεδο και όχι για τη βελτίωση του βιογραφικού τους.

Ολοκληρώνοντας είναι αναγκαίο να αναφερθούμε στις απόψεις του δείγματος σχετικά με την βοήθεια που πιστεύουν ότι πιθανόν θα τους προσφέρει το συγκεκριμένο πρόγραμμα στην επαγγελματική ανέλιξη ή ανάπτυξη. Οι απαντήσεις που λάβαμε στην ερώτηση αυτή ήταν είναι σχεδόν παρόμοιες. Συγκεκριμένα, ένα μεγάλο ποσοστό των συμμετεχόντων δήλωσε ότι με την ολοκλήρωση του συγκεκριμένου επιμορφωτικού προγράμματος θα μπορέσουν να παραμείνουν στις θέσεις που κατέχουν ήδη ως διευθυντές και υποδιευθυντές Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης καθώς τα μόρια που θα λάβουν θα προσμετρηθούν στα προσόντα τους. Ένα εξίσου σημαντικό ποσοστό του δείγματος υποστήριξε ότι με την ολοκλήρωση του συγκεκριμένου επιμορφωτικού προγράμματος θα τους δοθεί η δυνατότητα να διεκδικήσουν μια ανώτερη θέση όπως αυτή του Υποδιευθυντή και του Διευθυντή μιας εκπαιδευτικής μονάδας. Ένα μικρότερο ποσοστό του δείγματος δήλωσε ότι το συγκεκριμένο επιμορφωτικό πρόγραμμα θα τους βοηθήσει στη βελτίωση του βιογραφικού τους σημειώματος μ' αποτέλεσμα να μπορέσουν να ενταχθούν αργότερα σε ένα πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών όπου με την ολοκλήρωση του θα μπορέσουν να διεκδικήσουν μια θέση και αυτοί ευθύνης στο εργασιακό τους πεδίο.

6.1 Προτάσεις

Σίγουρα λοιπόν, το πεδίο της Επιμόρφωσης έχει ένα πιο ευρύ χαρακτήρα από το πεδίο της Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης. Άλλωστε τα δύο αυτά πεδία εντάσσονται στο πεδίο της Εκπαίδευσης Ενηλίκων και κατ' επέκταση στο πεδίο της Δια Βίου Μάθησης. Με λίγα λόγια, θα μπορούσαμε να υποστηρίξουμε ότι η επιμόρφωση ενισχύει την ένταξη των πολιτών στον κοινωνικό ιστό. Στις μέρες μας, είναι πολύ σημαντικό οι ενήλικες να

συμμετάσχουν σε επιμορφωτικά προγράμματα, αν θέλουν να ακολουθήσουν το ρυθμό ανάπτυξης της κοινωνίας μας. Σήμερα, που η απόσταση για την κατάκτηση της μάθησης έχει εκμηδενιστεί μέσω της εμφάνισης καινοτόμων μορφών επιμόρφωσης και κατάρτισης οφείλουμε όλοι μας να ακολουθήσουμε την πολιτική της Δια Βίου Μάθησης, καθώς μόνο έτσι θα βοηθήσουμε στην ανάπτυξη της κοινωνίας, της επιστήμης, της τεχνολογίας, του πολιτισμού και της οικονομίας.

Ελπίζουμε τα πορίσματα της συγκεκριμένης έρευνας να εμπλουτίσουν τα ερευνητικά δεδομένα, αναφορικά με το πεδίο των επιμορφωτικών προγραμμάτων που προσφέρονται από τα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα με την εξ αποστάσεως μέθοδο επιμόρφωσης, καθώς είναι ένας νέος κλάδος που αναπτύσσεται ραγδαία. Από τη δική μας έρευνα έχει προκύψει ότι, δεν έχουν πραγματοποιηθεί στο παρελθόν παρόμοιες έρευνες στη χώρα μας και ελπίζουμε η παρούσα έρευνα να γίνει η αφορμή για περαιτέρω μελέτες από άλλους ερευνητές στο σημαντικό αυτό ερευνητικό πεδίο. Οι προτάσεις μας είναι οι εξής:

- Ο σχεδιασμός και η υλοποίηση ενός προγράμματος επιμόρφωσης και κατάρτισης, που απευθύνεται σε ενήλικες εκπαιδευόμενους, πρέπει να γίνεται σωστά και να ακολουθούνται όλα τα στάδια του σχεδιασμού.
- Πριν σχεδιαστεί ένα πρόγραμμα επιμόρφωσης και κατάρτισης, πρέπει να γίνεται πάντα διερεύνηση των εκπαιδευτικών αναγκών των εκπαιδευόμενων ώστε να στεφθεί το πρόγραμμα αυτό με επιτυχία.
- Τα επιμορφωτικά προγράμματα που υλοποιούνται από Πανεπιστημιακούς φορείς, πρέπει να ακολουθούν τις απαιτήσεις της εποχής και να ανανεώνουν συνεχώς τα προγράμματα που προσφέρουν.
- Το εκπαιδευτικό υλικό που σχεδιάζετε για τις ανάγκες ενός επιμορφωτικού προγράμματος, το οποίο προσφέρεται μέσω της εξ αποστάσεως μεθόδου εκπαίδευσης, να είναι κατανοητό, επίκαιρο και επεξηγηματικό.
- Να υπάρχει σε όλες τις διδακτικές σημειώσεις γλωσσάριο, έννοιες- κλειδιά, πλαίσια όπου συνοψίζονται σημαντικά σημεία ή επεξηγούνται δύσκολες έννοιες, και να υπάρχουν ερωτήσεις και ασκήσεις αυτοαξιολόγησης, οι οποίες θα είναι άμεσα συνδεδεμένες με τα προσδοκώμενα αποτελέσματα
- Οι εκπαιδευτές που αναλαμβάνουν να υλοποιήσουν επιμορφωτικά προγράμματα σε ενήλικες, πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των εκπαιδευόμενων αυτών και να αξιοποιούν τις τεχνικές εκπαίδευσης ενηλίκων.

- Οι πλατφόρμες εκπαίδευσης που αξιοποιούνται κατά τη διάρκεια υλοποίησης ενός επιμορφωτικού προγράμματος, πρέπει να αναβαθμιστούν. Συγκεκριμένα να υπάρχουν σύνδεσμος που θα επιτρέπει πρόσβαση σε κάποια ηλεκτρονική βιβλιοθήκη, να είναι εύχρηστες και φιλικές προς το χρήστη και να προσφέρουν τη δυνατότητα άμεσης επικοινωνίας με προσωπική επαφή με τον εκπαιδευτή.
- Να πραγματοποιούνται ειδικές τιμές και εκπτώσεις ως προς τα δίδακτρα ενός επιμορφωτικού προγράμματος, ώστε να έχουν πρόσβασή όλοι.
- Να αυξηθούν τα προσφερόμενα μόρια, μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος.

Παραρτήματα

Ερωτήσεις Συνεντεύξεις

Φύλο:

Επάγγελμα:

Ηλικιακή Ομάδα:

Επίπεδο Σπουδών:

Οικογενειακή Κατάσταση:

Ερώτηση 1^η: Τι σας παρακίνησε να συμμετάσχετε στο συγκεκριμένο επιμορφωτικό πρόγραμμα Δια Βίου Εκπαίδευσης;

Ερώτηση 2^η: Ποιες ήταν οι αρχικές προσδοκίες πριν τη συμμετοχή σας;

Ερώτηση 3^η: Υπήρξε κάποια διαδικασία διερεύνησης των μαθησιακών σας αναγκών στο πρόγραμμα που επιλέξατε να συμμετάσχετε;

Ερώτηση 4^η: Με ποιο τρόπο σας βοήθησε το συγκεκριμένο επιμορφωτικό πρόγραμμα έως σήμερα στον εμπλουτισμό των γνώσεών σας για το συγκεκριμένο θέμα στη βαθύτερη γνώση του αντικειμένου σας;

Ερώτηση 5^η: Θα προτιμούσατε τα επιμορφωτικά προγράμματα πανεπιστημιακού επιπέδου να προσφέρονται δια ζώσης ή εξ αποστάσεως, όπως αυτό που παρακολουθείτε;

Ερώτηση 6^η: Πόσο εύκολο ή δύσκολο είναι να αντεπεξέλθετε στις απαιτήσεις ενός εξ αποστάσεως επιμορφωτικού προγράμματος, όπως αυτό που παρακολουθείτε (είχατε δυσκολίες σε επίπεδο επικοινωνίας, συμμετοχής κ.ά.);

Ερώτηση 7^η: Πως αντιμετωπίσατε τις δυσκολίες ή τα προβλήματα που συναντήσατε;

Ερώτηση 8^η: Τι θα προτείνατε ώστε τα επιμορφωτικά προγράμματα που προσφέρονται από τα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, να γίνουν πιο γνωστά και ελκυστικά στο κοινό;

Ερώτηση 9^η: Με ποιο τρόπο αξιοποιήσατε στο βιογραφικό σας τη συμμετοχή σας σ' αυτό το πρόγραμμα;

Ερώτηση 10^η: Πιστεύετε ότι η συμμετοχή σας σ' αυτό το πρόγραμμα σας βοήθησε/βοηθά στην επαγγελματική ανέλιξη ή ανάπτυξη; Αν ναι με ποιο τρόπο;

Ερώτηση 11^η: Με ποιο τρόπο πιστεύετε ότι τα επιμορφωτικά προγράμματα που παρέχονται από τα Πανεπιστήμια στην εποχή μας θα μπορούσαν να γίνουν περισσότερο καινοτόμα κατά την άποψή σας;

A. 1 Συνεντεύξεις

Συνέντευξη 1^η

Ερωτήσεις

Φύλο: Άνδρας

Επάγγελμα: Σχολικός Σύμβουλος

Ηλικιακή Ομάδα: 50

Επίπεδο Σπουδών: Διδακτορικό

Οικογενειακή Κατάσταση: Έγγαμος (2 παιδιά)

Ερώτηση 1^η: Τι σας παρακίνησε να συμμετάσχετε στο συγκεκριμένο επιμορφωτικό πρόγραμμα Δια Βίου Εκπαίδευσης;

Τον τελευταίο χρόνο είμαι σχολικός σύμβουλος δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Θεώρησα αναγκαίο να παρακολουθήσω το συγκεκριμένο επιμορφωτικό πρόγραμμα, καθώς θα βελτιώνα τις γνώσεις μου σε σχέση με τις ανάγκες και τις δυσκολίες της ηγεσίας ενός σχολείου. Μ' αυτό τον τρόπο, η βοήθεια μου στους διευθυντές των σχολείων θα είναι πιο αποτελεσματική.

Ερώτηση 2^η: Ποιες ήταν οι αρχικές προσδοκίες πριν τη συμμετοχή σας;

Μέσα από το συγκεκριμένο πρόγραμμα επιθυμούσα να έρθω αντιμέτωπος με εικονικά ζητήματα-προβλήματα σχολικών μονάδων και απαιτήσεις εκπαιδευτικών, εντοπίζοντας και προτείνοντας λύσεις σ' αυτά. Επίσης, να γνωρίσω σε βάθος την εκπαιδευτική νομοθεσία και να βελτιώσω τις πρακτικές μου ως σχολικός σύμβουλος γνωρίζοντας τις απαιτήσεις των εκπαιδευτικών (καθώς υπήρχε αντίστοιχη διδακτική ενότητα).

Ερώτηση 3^η: Υπήρξε κάποια διαδικασία διερεύνησης των μαθησιακών σας αναγκών στο πρόγραμμα που επιλέξατε να συμμετάσχετε;

Δυστυχώς δεν υπήρξε. Όμως, ανάλογα τη διδακτική ενότητα, κάποιοι καθηγητές πριν αρχίσουμε ζητούσαν να ενημερωθούν για το υλικό, το οποίο θα μας ενδιέφερε να αξιοποιήσουμε στα πλαίσια της ενότητάς τους. Κάποιοι ακολουθούσαν τις προτάσεις μας ενώ κάποιοι άλλοι όχι.

Ερώτηση 4^η: Με ποιο τρόπο σας βοήθησε το συγκεκριμένο επιμορφωτικό πρόγραμμα έως σήμερα στον εμπλουτισμό των γνώσεών σας για το συγκεκριμένο θέμα στη βαθύτερη γνώση του αντικειμένου σας;

Έως τώρα γνώρισα σε βάθος αρκετά προβλήματα που αντιμετωπίζει ένας εκπαιδευτικός και ιδιαίτερα όταν αυτός κατέχει μια διευθυντική θέση σε σχολείο της επαρχίας. Κατανόησα σε βάθος την εκπαιδευτική νομοθεσία και εκπαιδευτήκα σε αποτελεσματικούς τρόπους αντιμετώπισης ζητημάτων.

Ερώτηση 5^η: Θα προτιμούσατε τα επιμορφωτικά προγράμματα πανεπιστημιακού επιπέδου να προσφέρονται δια ζώσης ή εξ αποστάσεως, όπως αυτό που παρακολουθείτε;

Στην εποχή μας είναι αναγκαίο, τα περισσότερα επιμορφωτικά προγράμματα τα οποία προσφέρονται από τα Πανεπιστήμια, να υλοποιούνται με την εξ αποστάσεως μέθοδο. Αυτό γιατί δεν κατοικούμε όλοι, όπως εγώ, κοντά σ' ένα Πανεπιστήμιο και πολλές φορές η απόσταση αποτελεί τροχοπέδη για την εκπαίδευση. Η εποχή προστάζει για έναν εκπαιδευτικό να επιμορφώνεται συνεχώς καθώς τα εκπαιδευτικά δεδομένα μεταβάλλονται καθημερινά. Αν θέλει να είναι αποτελεσματικός στη δουλειά του, δεν πρέπει να κλείνει την πόρτα στην επιμόρφωση. Κρίνεται αναγκαίο να έχουν όλοι πρόσβαση σ' αυτή και αυτό θα συμβεί μόνο με την εξ αποστάσεως μέθοδο καθώς οι προσωπικές, κοινωνικές και επαγγελματικές απαιτήσεις δεν ευνοούν την παρακολούθηση ενός επιμορφωτικού προγράμματος δια ζώσης. Η εξ αποστάσεως

επιμόρφωση είναι ευέλικτη και βοηθά όλους όσους δεν έχουν άμεση πρόσβαση στους χώρους επιμόρφωσης και δεν διαθέτουν τον απαιτούμενο χρόνο.

Ερώτηση 6^η: Πόσο εύκολο ή δύσκολο είναι να αντεπεξέλθετε στις απαιτήσεις ενός εξ αποστάσεως επιμορφωτικού προγράμματος, όπως αυτό που παρακολουθείτε (είχατε δυσκολίες σε επίπεδο επικοινωνίας, συμμετοχής κ.ά.);

Στην αρχή ήμουν αρκετά αγχωμένος και φοβισμένος, καθώς ερχόμουν πρώτη φορά σε επαφή με μια πλατφόρμα εκπαίδευσης. Σε πρώτο επίπεδο, είχα αρκετές δυσκολίες κατανόησης του τρόπου λειτουργίας της πλατφόρμας, καθώς σε πολλά σημεία το εγχειρίδιο οδηγιών λειτουργίας περιείχε ασάφειες. Είναι παρ' όλα αυτά αναγκαίο να τονίσω, ότι οι περισσότεροι διδάσκοντες ήταν σχεδόν συνέχεια συνδεδεμένοι στην πλατφόρμα και μας παρείχαν βοήθεια, καθώς αρκετές φορές δεν υπήρχε άμεση τεχνική υποστήριξη. Σε γενικές γραμμές είμαι ικανοποιημένος. Αφού έμαθα να χειρίζομαι την πλατφόρμα, τί άλλο θέλω;

Ερώτηση 7^η: Πως αντιμετωπίσατε τις δυσκολίες ή τα προβλήματα που συναντήσατε;

Με σωστό προγραμματισμό, έρευνα και άμεση επικοινωνία με τους διδάσκοντες. Συγκεκριμένα όταν αντιμετώπιζα κάποιο πρόβλημα ως προς την κατανόηση ενός θέματος, ανέβαζα μια ερώτηση στη πλατφόρμα ή αν το πρόβλημά μου ήταν τεχνικής φύσεως επικοινωνούσα άμεσα με το διδάσκοντα και την τεχνική υπηρεσία.

Ερώτηση 8^η: Τι θα προτείνατε ώστε τα επιμορφωτικά προγράμματα που προσφέρονται από τα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, να γίνουν πιο γνωστά και ελκυστικά στο κοινό;

Πρέπει να διαφημίζονται περισσότερο στις εκπαιδευτικές ιστοσελίδες, στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και σε εκπαιδευτικούς χώρους (σχολεία, παιδικούς σταθμούς κ.ά). Καλό θα ήταν κάποια να προσφέρονται και δωρεάν είτε να έχουν ειδικές εκπτώσεις και διευκολύνσεις, είτε να υπάρξει κάποια οικονομική μείωση στη συμμετοχή εξαιτίας των δυσμενών οικονομικών συνθηκών που επικρατούν σήμερα.

Ερώτηση 9^η: Με ποιο τρόπο αξιοποιήσατε στο βιογραφικό σας τη συμμετοχή σας σ' αυτό το πρόγραμμα;

Αν και δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμα, πιστεύω ότι θα με βοηθήσει αρκετά, καθώς μου προσφέρει 3 μόρια.

Ερώτηση 10^η: Πιστεύετε ότι η συμμετοχή σας σ' αυτό το πρόγραμμα σας βοήθησε/βοηθά στην επαγγελματική ανέλιξη ή ανάπτυξη; Αν ναι με ποιο τρόπο;

Πιστεύω θα με βοηθήσει, καθώς τα μόρια είναι αναγκαία για την εξέλιξη ή την παραμονή στη θέση που κατέχω.

Ερώτηση 11^η: Με ποιο τρόπο πιστεύετε ότι τα επιμορφωτικά προγράμματα που παρέχονται από τα Πανεπιστήμια στην εποχή μας θα μπορούσαν να γίνουν περισσότερο καινοτόμα κατά την άποψή σας;

Θα ήταν πολύ ενδιαφέρον να μπαίναμε σε μια εικονική αίθουσα διδασκαλίας, έχοντας το δικό μας σύνδεσμο και να συμμετέχουμε στην εκπαιδευτική διαδικασία. Παράλληλα, να υπήρχαν πιο ζωντανές δραστηριότητες και πιο καινοτόμο υλικό.

Συνέντευξη 2^η

Ερωτήσεις

Φύλο: Άντρας

Επάγγελμα: Εκπαιδευτικός

Ηλικιακή Ομάδα: 48

Επίπεδο Σπουδών: Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας

Οικογενειακή Κατάσταση: Άγαμος

Ερώτηση 1^η: Τι σας παρακίνησε να συμμετάσχετε στο συγκεκριμένο επιμορφωτικό πρόγραμμα Δια Βίου Εκπαίδευσης;

Επαγγελματικό ενδιαφέρον.

Ερώτηση 2^η: Ποιες ήταν οι αρχικές προσδοκίες πριν τη συμμετοχή σας;

Να γίνω καλύτερος στην δουλειά μου.

Ερώτηση 3^η: Υπήρξε κάποια διαδικασία διερεύνησης των μαθησιακών σας αναγκών στο πρόγραμμα που επιλέξατε να συμμετάσχετε;

Δυστυχώς όχι. Οι διδακτικές ενότητες και το διδακτικό υλικό είχε σχεδιαστεί πριν το παρακολουθήσω.

Ερώτηση 4^η: Με ποιο τρόπο σας βοήθησε το συγκεκριμένο επιμορφωτικό πρόγραμμα έως σήμερα στον εμπλουτισμό των γνώσεών σας για το συγκεκριμένο θέμα, στη βαθύτερη γνώση του αντικειμένου σας;

Το υλικό ήταν ενδιαφέρον και πολλά από αυτά που παρουσιάστηκαν στο πρόγραμμα μπορούν να εφαρμοστούν στην πράξη. Γνώρισα κάποιες εκπαιδευτικές τεχνικές και έμαθα να τις εφαρμόζω στη πράξη.

Ερώτηση 5^η: Θα προτιμούσατε τα επιμορφωτικά προγράμματα πανεπιστημιακού επιπέδου να προσφέρονται δια ζώσης ή εξ αποστάσεως, όπως αυτό που παρακολουθείτε;

Ζω στην επαρχία και είναι δύσκολο να παρακολουθήσω δια ζώσης κάποιο σεμινάριο, οπότε θεωρώ αναγκαίο τα Πανεπιστήμια να προσφέρουν προγράμματα εξ αποστάσεως για να μπορούν να παρακολουθούν όλοι.

Ερώτηση 6^η: Πόσο εύκολο ή δύσκολο ήταν να αντεπεξέλθετε στις απαιτήσεις ενός εξ αποστάσεως επιμορφωτικού προγράμματος, όπως αυτό που παρακολουθείτε (είχατε δυσκολίες σε επίπεδο επικοινωνίας, συμμετοχής κ.ά.);

Ήταν αρκετά εύκολο. Οι εργασίες ήταν λίγο πιεστικές γιατί είχαμε να ολοκληρώσουμε μία ανά εβδομάδα. Θα μπορούσε εναλλακτικά να υπάρχει μια εργασία για κάθε ενότητα και όχι μια για κάθε συνεδρία.

Ερώτηση 7^η: Πως αντιμετωπίσατε τις δυσκολίες ή τα προβλήματα που συναντήσατε;

Σε βάρος του προσωπικού χρόνου.

Ερώτηση 8^η: Τι θα προτείνατε ώστε τα επιμορφωτικά προγράμματα που προσφέρονται από Πανεπιστημιακά Ιδρύματα με την μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, να γίνουν πιο γνωστά και ελκυστικά στο κοινό;

Να είναι πιο ελαστικά από πλευράς χρόνου κατάθεσης εργασιών. Να γίνονται κατά τη θερινή περίοδο που οι εκπαιδευτικοί έχουν στην διάθεσή τους περισσότερο χρόνο.

Ερώτηση 9^η: Με ποιο τρόπο θα αξιοποιήσετε στο βιογραφικό σας τη συμμετοχή σας σ' αυτό το πρόγραμμα;

Θα μπορέσω να αυξήσω τα μόρια μου και να προσθέσω επιπλέον στοιχεία στο βιογραφικό μου.

Ερώτηση 10^η: Πιστεύετε ότι η συμμετοχή σας σ' αυτό το πρόγραμμα σας βοήθησε/βοηθά στην επαγγελματική ανέλιξη ή ανάπτυξη; Αν ναι με ποιο τρόπο;

Βελτίωση Βιογραφικού σημειώματος με σκοπό την ένταξη σε ένα μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών τα οποίο με την ολοκλήρωση του θα με βοηθήσει να διεκδικήσω μια διευθυντική θέση στο χώρο εργασίας μου.

Ερώτηση 11^η: Με ποιο τρόπο πιστεύετε ότι τα επιμορφωτικά προγράμματα που παρέχονται από τα Πανεπιστήμια στην εποχή μας θα μπορούσαν να γίνουν περισσότερο καινοτόμα κατά την άποψη σας;

Να είναι πιο ευέλικτα και λίγο πιο οικονομικά, έτσι ώστε να μπορούν να τα παρακολουθήσουν περισσότεροι. Το κόστος ενός εξ αποστάσεως προγράμματος είναι μικρό και αν γίνει ακόμα πιο οικονομικό θα προσελκύσει περισσότερους ενδιαφερόμενους.

Συνέντευξη 3^η

Ερωτήσεις

Φύλο: Άνδρας

Επάγγελμα: Εκπαιδευτικός

Ηλικιακή Ομάδα: 45

Επίπεδο Σπουδών: Μεταπτυχιακό

Οικογενειακή Κατάσταση: Άγαμος

Ερώτηση 1^η: Τι σας παρακίνησε να συμμετάσχετε στο συγκεκριμένο επιμορφωτικό πρόγραμμα Δια Βίου Εκπαίδευσης;

Η ανάγκη για επιμόρφωση στο συγκεκριμένο πεδίο. Η ανάπτυξη νέων δεξιοτήτων και η επιθυμία γνωριμίας με νέες εκπαιδευτικές πρακτικές σε θέματα διοίκησης.

Ερώτηση 2^η: Ποιες ήταν οι αρχικές προσδοκίες πριν τη συμμετοχή σας;

Να γνωρίσω τις επιμέρους διαστάσεις του συγκεκριμένου αντικειμένου και να αντιληφθώ τις σχέσεις του με την εκπαιδευτική πραγματικότητα.

Ερώτηση 3^η: Υπήρξε κάποια διαδικασία διερεύνησης των μαθησιακών σας αναγκών στο πρόγραμμα που επιλέξατε να συμμετάσχετε;

Όχι, αν και θα έπρεπε.

Ερώτηση 4^η: Με ποιο τρόπο σας βοήθησε το συγκεκριμένο επιμορφωτικό πρόγραμμα έως σήμερα στον εμπλουτισμό των γνώσεών σας για το συγκεκριμένο θέμα, στη βαθύτερη γνώση του αντικειμένου σας;

Αφού διάβασα και απάντησα στις συγκεκριμένες δραστηριότητες, μπόρεσα να διαμορφώσω ένα νέο γνωστικό τοπίο, το οποίο θα διαλέγεται με την εκπαιδευτική πράξη διαρκώς και θα καταλαμβάνει και νέους γνωσιακούς χώρους.

Ερώτηση 5^η: Θα προτιμούσατε τα επιμορφωτικά προγράμματα πανεπιστημιακού επιπέδου να προσφέρονται δια ζώσης ή εξ αποστάσεως, όπως αυτό που παρακολουθείτε;

Θα προτιμούσα την εξ αποστάσεως επιμόρφωση. Αυτό γιατί δεν βρισκόμαστε όλοι κοντά σε ένα Πανεπιστημιακό Ίδρυμα. Για παράδειγμα, εγώ κατοικώ στην Κάλυμνο και δεν έχω άμεση πρόσβαση σε κάποιο επιμορφωτικό πρόγραμμα πανεπιστημιακού επιπέδου.

Ερώτηση 6^η: Πόσο εύκολο ή δύσκολο ήταν να αντεπεξέλθετε στις απαιτήσεις ενός εξ αποστάσεως επιμορφωτικού προγράμματος, όπως αυτό που παρακολουθείτε (είχατε δυσκολίες σε επίπεδο επικοινωνίας, συμμετοχής κ.ά.);

Ήταν πολύ εύκολο και σε μια δυο δυσκολίες που αντιμετώπισα απαντήθηκαν άμεσα από την τεχνική υπηρεσία.

Ερώτηση 7^η: Πως αντιμετωπίσατε τις δυσκολίες ή τα προβλήματα που συναντήσατε;

Με ηλεκτρονική επικοινωνία με την τεχνική υπηρεσία και ήταν ευτυχώς άμεση η βοήθεια.

Ερώτηση 8^η: Τι θα προτείνατε ώστε τα επιμορφωτικά προγράμματα που προσφέρονται από Πανεπιστημιακά Ιδρύματα με την μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, να γίνουν πιο γνωστά και ελκυστικά στο κοινό;

Οι συμμετέχοντες να διαχέουν την πληροφορία της εμπειρίας τους σε αυτά και να υιοθετήσουν ακόμη πιο καινοτόμες δραστηριότητες. Συγκεκριμένα, καλό θα ήταν οι πλατφόρμες να είναι πιο εμπλουτισμένες, να έχουν συνδέσμους σε online βιβλιοθήκες κ.ά.

Ερώτηση 9^η: Με ποιο τρόπο θα αξιοποιήσετε στο βιογραφικό σας τη συμμετοχή σας σ' αυτό το πρόγραμμα;

Πιθανόν να συμμετέχω σε μια αξιολογική κρίση για θέση ευθύνης. Τα μόρια έστω και αυτά είναι σημαντικά.

Ερώτηση 10^η: Πιστεύετε ότι η συμμετοχή σας σ' αυτό το πρόγραμμα σας βοήθησε/βοηθά στην επαγγελματική ανέλιξη ή ανάπτυξη; Αν ναι με ποιο τρόπο;

Με βοήθησε, διότι πρόσθεσε επιπλέον μόρια σε συγκεκριμένα βαθμολογούμενα πεδία και φυσικά ανανέωσα τις γνώσεις μου.

Ερώτηση 11^η: Με ποιο τρόπο πιστεύετε ότι τα επιμορφωτικά προγράμματα που παρέχονται από τα Πανεπιστήμια στην εποχή μας θα μπορούσαν να γίνουν περισσότερο καινοτόμα κατά την άποψή σας;

Αυτό είναι δύσκολο να σας το απαντήσω. Πιστεύω ότι ακόμη και που προσφέρεται ένα επιμορφωτικό πρόγραμμα με την εξ αποστάσεως μέθοδο εκπαίδευσης είναι σημαντικό και καινοτόμο. Καλό θα ήταν να υπήρχε συνεχής ανανέωση εκπαιδευτικού υλικού και παρουσίαση νέων πεδίων δράσεων.

Συνέντευξη 4η

Ερωτήσεις

Φύλο: Γυναίκα

Επάγγελμα: Εκπαιδευτικός

Ηλικιακή Ομάδα: 51 ετών

Επίπεδο Σπουδών: Μεταπτυχιακό

Οικογενειακή Κατάσταση: Άγαμη

Ερώτηση 1^η: Τι σας παρακίνησε να συμμετάσχετε στο συγκεκριμένο επιμορφωτικό πρόγραμμα Δια Βίου Εκπαίδευσης;

Η επιθυμία να αποκτήσω γνώσεις πάνω στη διοίκηση εκπαιδευτικών μονάδων και η προσδοκία μοριοδότησης στη διεκδίκηση μιας θέσης ευθύνης.

Ερώτηση 2^η: Ποιες ήταν οι αρχικές προσδοκίες πριν τη συμμετοχή σας;

Να γίνει διαπραγμάτευση πρακτικών ζητημάτων της διοίκησης και θεμάτων που αφορούν τις διαπροσωπικές σχέσεις (π.χ. διαχείριση κρίσεων) μέσα σε έναν εκπαιδευτικό οργανισμό.

Ερώτηση 3^η: Υπήρξε κάποια διαδικασία διερεύνησης των μαθησιακών σας αναγκών στο πρόγραμμα που επιλέξατε να συμμετάσχετε;

Δεν υλοποιήθηκε από τη πλευρά του φορέα.

Ερώτηση 4^η: Με ποιο τρόπο σας βοήθησε το συγκεκριμένο επιμορφωτικό πρόγραμμα έως σήμερα στον εμπλουτισμό των γνώσεών σας για το συγκεκριμένο θέμα, στη βαθύτερη γνώση του αντικειμένου σας;

Απέκτησα θεωρητικές γνώσεις σχετικά με τα διάφορα συστήματα διοίκησης, αλλά δέχτηκα και πρακτικές συμβουλές στο χειρισμό διαφόρων θεμάτων.

Ερώτηση 5^η: Θα προτιμούσατε τα επιμορφωτικά προγράμματα πανεπιστημιακού επιπέδου να προσφέρονται δια ζώσης ή εξ αποστάσεως, όπως αυτό που παρακολουθείτε;

Θα προτιμούσα να εγγραφώ σε ένα εξ αποστάσεως πρόγραμμα λόγω των πολλών πλεονεκτημάτων που προσφέρει αυτός ο τρόπος παρακολούθησης. Συγκεκριμένα, η παρακολούθηση του προγράμματος σύμφωνα με το δικό μου χρόνο, η μη αναγκαία προσέλευση σε συγκεκριμένο τόπο για τη διεξαγωγή μαθημάτων κ.ά.

Ερώτηση 6^η: Πόσο εύκολο ή δύσκολο ήταν να αντεπεξέλθετε στις απαιτήσεις ενός εξ αποστάσεως επιμορφωτικού προγράμματος, όπως αυτό που παρακολουθείτε (είχατε δυσκολίες σε επίπεδο επικοινωνίας, συμμετοχής κ.ά.);

Σε γενικές γραμμές δε μου δημιουργήθηκαν ιδιαίτερες δυσκολίες που θα άξιζε να αναφερθούν.

Ερώτηση 7^η: Πως αντιμετωπίσατε τις δυσκολίες ή τα προβλήματα που συναντήσατε;

Με μεγαλύτερη ενασχόληση με το διαθέσιμο προς μελέτη υλικό, καθώς οι απορίες και οι δυσκολίες μου ήταν σε σχέση με το εκπαιδευτικό υλικό γιατί δεν γνώριζα το συγκεκριμένο πεδίο καθόλου.

Ερώτηση 8^η: Τι θα προτείνατε ώστε τα επιμορφωτικά προγράμματα που προσφέρονται από Πανεπιστημιακά Ιδρύματα με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, να γίνουν πιο γνωστά και ελκυστικά στο κοινό;

Θα πρότεινα ένταξη των προγραμμάτων αυτών στην παροχή επιμόρφωσης από το Υπουργείο Παιδείας στους εκπαιδευτικούς, ώστε να δίνεται η ευκαιρία στους ενδιαφερόμενους να επικαιροποιήσουν τις γνώσεις τους και να το πράξουν χωρίς χρηματική επιβάρυνση ή να μειωθούν τα έξοδα συμμετοχής.

Ερώτηση 9^η: Με ποιο τρόπο θα αξιοποιήσετε στο βιογραφικό σας τη συμμετοχή σας σ' αυτό το πρόγραμμα;

Ευελπιστώ το πρόγραμμα να ανταποκρίνεται στη μοριοδότηση που θα προβλέπεται στην πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για συγκεκριμένη διοικητική θέση, για την οποία σκοπεύω να θέσω υποψηφιότητα.

Ερώτηση 10^η: Πιστεύετε ότι η συμμετοχή σας σ' αυτό το πρόγραμμα σας βοήθησε/βοηθά στην επαγγελματική ανέλιξη ή ανάπτυξη; Αν ναι με ποιο τρόπο;

Πιστεύω ότι το πρόγραμμα συμβάλλει στην επαγγελματική μου ανέλιξη, καθώς το πιστοποιητικό παρακολούθησης θεωρείται ένα επιπλέον προσόν στη διεκδίκηση μιας θέσης ευθύνης.

Ερώτηση 11^η: Με ποιο τρόπο πιστεύετε ότι τα επιμορφωτικά προγράμματα που παρέχονται από τα Πανεπιστήμια στην εποχή μας θα μπορούσαν να γίνουν περισσότερο καινοτόμα κατά την άποψη σας;

Θα μπορούσε να επιδιωχθεί η συνεργασία με Πανεπιστήμια του εξωτερικού με στόχο τη δημιουργία κοινών προγραμμάτων επιμόρφωσης.

Συνέντευξη 5^η

Ερωτήσεις

Φύλο: Γυναίκα

Επάγγελμα: Εκπαιδευτικός ΠΕ16 Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης

Ηλικιακή Ομάδα:42

Επίπεδο Σπουδών: Μεταπτυχιακό

Οικογενειακή Κατάσταση: Έγγαμη 3 παιδιά

Ερώτηση 1^η: Τι σας παρακίνησε να συμμετάσχετε στο συγκεκριμένο επιμορφωτικό πρόγραμμα Δια Βίου Εκπαίδευσης;

Η επιμόρφωση με στόχο την επαγγελματική εξέλιξη.

Ερώτηση 2^η: Ποιες ήταν οι αρχικές προσδοκίες πριν τη συμμετοχή σας;

Να είναι ένα πρόγραμμα ευέλικτο που θα μου προσφέρει νέες γνώσεις.

Ερώτηση 3^η: Υπήρξε κάποια διαδικασία διερεύνησης των μαθησιακών σας αναγκών στο πρόγραμμα που επιλέξατε να συμμετάσχετε;

Όχι, αν και θα έπρεπε.

Ερώτηση 4^η: Με ποιο τρόπο σας βοήθησε το συγκεκριμένο επιμορφωτικό πρόγραμμα έως σήμερα στον εμπλουτισμό των γνώσεών σας για το συγκεκριμένο θέμα, στη βαθύτερη γνώση του αντικειμένου σας;

Μου έδωσε την επιστημονική κατάρτιση των όσων εμπειρικά γνώριζα. Δηλαδή έμαθα για θέματα διοίκησης και διαχείρισης κρίσεων.

Ερώτηση 5^η: Θα προτιμούσατε τα επιμορφωτικά προγράμματα πανεπιστημιακού επιπέδου να προσφέρονται δια ζώσης ή εξ αποστάσεως, όπως αυτό που παρακολουθείτε;

Φυσικά και εξ αποστάσεως, διότι όταν είσαι εργαζόμενη και με οικογένεια (3 παιδιά), οι χρόνοι παρακολούθησης γίνονται ευκολότεροι και μπορείς να είσαι πιο συνεπής στη μελέτη .

Ερώτηση 6^η: Πόσο εύκολο ή δύσκολο ήταν να αντεπεξέλθετε στις απαιτήσεις ενός εξ αποστάσεως επιμορφωτικού προγράμματος, όπως αυτό που παρακολουθείτε (είχατε δυσκολίες σε επίπεδο επικοινωνίας, συμμετοχής κ.ά.);

Καμία.

Ερώτηση 7^η: Πως αντιμετωπίσατε τις δυσκολίες ή τα προβλήματα που συναντήσατε;

Όσον αφορά στο θέμα του χρόνου, το προσάρμοζα σύμφωνα με τις απαιτήσεις του προγράμματος. Παράλληλα, ό,τι αφορούσε σε τεχνικά ζητήματα με βοηθούσαν και με στήριζαν οι διδάσκοντες άμεσα.

Ερώτηση 8^η: Τι θα προτείνατε ώστε τα επιμορφωτικά προγράμματα που προσφέρονται από Πανεπιστημιακά Ιδρύματα με την μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, να γίνουν πιο γνωστά και ελκυστικά στο κοινό;

Λιγότερο κόστος και περισσότερες πιστωτικές μονάδες, για να μπορούμε να παίρνουμε περισσότερα μόρια.

Ερώτηση 9^η: Με ποιο τρόπο θα αξιοποιήσετε στο βιογραφικό σας τη συμμετοχή σας σ' αυτό το πρόγραμμα;

Ως επιπλέον επιμόρφωση, η οποία προσφέρει μόρια και είναι αναγκαία στο αντικείμενο εργασίας μου.

Ερώτηση 10^η: Πιστεύετε ότι η συμμετοχή σας σ' αυτό το πρόγραμμα σας βοήθησε/βοηθά στην επαγγελματική ανέλιξη ή ανάπτυξη; Αν ναι με ποιο τρόπο;

Ναι, σύμφωνα με τις πιστωτικές μονάδες που προσφέρει, θα μου δοθεί πρόσβαση σε μια καλύτερη θέση π.χ., υποδιευθύντριας.

Ερώτηση 11^η: Με ποιο τρόπο πιστεύετε ότι τα επιμορφωτικά προγράμματα που παρέχονται από τα Πανεπιστήμια στην εποχή μας θα μπορούσαν να γίνουν περισσότερο καινοτόμα κατά την άποψη σας;

Εάν λειτουργούσαν ως επιδοτούμενα από το κράτος για τους μάχιμους εκπαιδευτικούς.

Συνέντευξη 6η

Ερωτήσεις

Φύλο: Γυναίκα

Επάγγελμα: Εκπαιδευτικός

Ηλικιακή Ομάδα: 40

Επίπεδο Σπουδών: Μεταπτυχιακό

Οικογενειακή Κατάσταση: Έγγαμη

Ερώτηση 1^η: Τι σας παρακίνησε να συμμετάσχετε στο συγκεκριμένο επιμορφωτικό πρόγραμμα Δια Βίου Εκπαίδευσης;

Να βελτιώσω τις γνώσεις μου.

Ερώτηση 2^η: Ποιες ήταν οι αρχικές προσδοκίες πριν τη συμμετοχή σας;

Να γνωρίσω τρόπους αξιολόγησης εκπαιδευτικών μονάδων και τρόπους αντιμετώπισης κρίσεων και εντάσεων μεταξύ συναδέλφων.

Ερώτηση 3^η: Υπήρξε κάποια διαδικασία διερεύνησης των μαθησιακών σας αναγκών στο πρόγραμμα που επιλέξατε να συμμετάσχετε;

Δεν νομίζω. Όχι.

Ερώτηση 4^η: Με ποιο τρόπο σας βοήθησε το συγκεκριμένο επιμορφωτικό πρόγραμμα έως σήμερα στον εμπλουτισμό των γνώσεών σας για το συγκεκριμένο θέμα, στη βαθύτερη γνώση του αντικειμένου σας;

Απέκτησα νέες γνώσεις στο τομέα της αξιολόγησης, κατανόησα τρόπους διαχείρισης ζητημάτων και τρόπους διοίκησης και ηγεσίας σ' ένα σχολείο

Ερώτηση 5^η: Θα προτιμούσατε τα επιμορφωτικά προγράμματα πανεπιστημιακού επιπέδου να προσφέρονται δια ζώσης ή εξ αποστάσεως, όπως αυτό που παρακολουθείτε;

Εξ αποστάσεως..... Λόγο τοποθεσίας που κατοικώ και υποχρεώσεων προσωπικών και επαγγελματικών.

Ερώτηση 6^η: Πόσο εύκολο ή δύσκολο ήταν να αντεπεξέλθετε στις απαιτήσεις ενός εξ αποστάσεως επιμορφωτικού προγράμματος, όπως αυτό που παρακολουθείτε (είχατε δυσκολίες σε επίπεδο επικοινωνίας, συμμετοχής κ.ά.);

Ναι στο να κατανοήσω την λειτουργία μιας πλατφόρμας εκπαίδευσης και τρόπους χειρισμού της.

Ερώτηση 7^η: Πως αντιμετωπίσατε τις δυσκολίες ή τα προβλήματα που συναντήσατε;

Ενοχλώντας συνεχώς την τεχνική υποστήριξη που μας παρείχε το Πρόγραμμα.

Ερώτηση 8^η: Τι θα προτείνατε ώστε τα επιμορφωτικά προγράμματα που προσφέρονται από Πανεπιστημιακά Ιδρύματα με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, να γίνουν πιο γνωστά και ελκυστικά στο κοινό;

Στην εποχή μας πιστεύω είναι ευρέως διαδεδομένα και γνωστά για όσους θέλουν να παρακολουθήσουν, οι υπόλοιποι χρησιμοποιούν δικαιολογίες. Δε νομίζω ότι μπορεί να γίνει κάτι άλλο.

Ερώτηση 9^η: Με ποιο τρόπο θα αξιοποιήσετε στο βιογραφικό σας τη συμμετοχή σας σ' αυτό το πρόγραμμα;

Θα αξιοποιήσω μελλοντικά τα μόρια για να διεκδικήσω μια σημαντικότερη διοικητική θέση.

Ερώτηση 10^η: Πιστεύετε ότι η συμμετοχή σας σ' αυτό το πρόγραμμα σας βοήθησε/βοηθά στην επαγγελματική ανέλιξη ή ανάπτυξη; Αν ναι με ποιο τρόπο;

Αρκετά αφού μου προσφέρει μόρια και έχω τη δυνατότητα να διεκδικήσω κάποια πράγματα στη δουλεία μου.

Ερώτηση 11^η: Με ποιο τρόπο πιστεύετε ότι τα επιμορφωτικά προγράμματα που παρέχονται από τα Πανεπιστήμια στην εποχή μας θα μπορούσαν να γίνουν περισσότερο καινοτόμα κατά την άποψη σας;

Αυτή είναι μια πολύ καλή ερώτηση η οποία όμως θέλει αρκετό χρόνο για να σας απαντήσω, τον οποίο όπως και σας είπα δεν διαθέτω. Όμως θα σας πω κάποιες ιδέες μου σύντομα. Πρώτον, θα πρέπει να προσφέρονται εξ αποστάσεως επιμορφωτικά προγράμματα, μεταπτυχιακά αλλά και προπτυχιακά από όλα τα Ελληνικά Πανεπιστήμια, καθώς μιλάμε για Δια Βίου Μάθηση αλλά χωρίς να έχουμε πρόσβασή όλοι σ' αυτή εξαιτίας τόπου διαμονής, κόστους, και χρόνου. Δεύτερον, να μειωθεί το κόστος, οι τιμές είναι αρκετά υψηλές σε μια περίοδο οικονομικής δυσχέρειας για τη χώρα μας και τρίτον, το υλικό να είναι ευέλικτο και να γίνεται διερεύνηση των εκπαιδευτικών αναγκών των εκπαιδευόμενων πριν αρχίσει το πρόγραμμα και όχι να είναι όλα έτοιμα από παρόν. Συγκεκριμένα να «ακούνε» οι φορείς διοργάνωσης τις ανάγκες των εκπαιδευόμενων.

Συνέντευξη 7η

Ερωτήσεις

Φύλο: Γυναίκα

Επάγγελμα: Νηπιαγωγός, Υπεύθυνη παιδικού σταθμού

Ηλικιακή Ομάδα: 47

Επίπεδο Σπουδών: Πτυχίο

Οικογενειακή Κατάσταση: Έγγαμη με δυο παιδιά

Ερώτηση 1η: Τι σας παρακίνησε να συμμετάσχετε στο συγκεκριμένο επιμορφωτικό πρόγραμμα Δια Βίου Εκπαίδευσης;

Η ανάγκη απόκτησης εξειδικευμένης γνώσης, η ενδιαφέρουσα θεματολογία των διδακτικών ενοτήτων και φυσικά η δυνατότητα αυτόνομης επιλογής του χρόνου μελέτης.

Ερώτηση 2η: Ποιες ήταν οι αρχικές προσδοκίες πριν τη συμμετοχή σας;

Είναι η πρώτη φορά που συμμετέχω σε εξ αποστάσεως επιμορφωτικό πρόγραμμα και το περίμενα λιγότερο πειστικό – αγχωτικό, σε σχέση πάντα με τις υπόλοιπες υποχρεώσεις μου. Συγκεκριμένα, ήθελα να είναι ευέλικτο και να μου προσφέρει νέες γνώσεις.

Ερώτηση 3η: Υπήρξε κάποια διαδικασία διερεύνησης των μαθησιακών σας αναγκών στο πρόγραμμα που επιλέξατε να συμμετάσχετε;

Όχι.

Ερώτηση 4η: Με ποιο τρόπο σας βοήθησε το συγκεκριμένο επιμορφωτικό πρόγραμμα έως σήμερα στον εμπλουτισμό των γνώσεών σας για το συγκεκριμένο θέμα, στη βαθύτερη γνώση του αντικειμένου σας;

Όσα έχω διαβάσει μέχρι τώρα ήταν πολύ ενδιαφέροντα και σίγουρα με έχουν βοηθήσει να βελτιώσω τον τρόπο που σκέφτομαι και ενεργώ. Εντόπισα λανθασμένες ενέργειες που έχω πράξει ως Διευθύντρια και δε πρέπει να επαναληφθούν.

Ερώτηση 5η: Θα προτιμούσατε τα επιμορφωτικά προγράμματα πανεπιστημιακού επιπέδου να προσφέρονται δια ζώσης ή εξ αποστάσεως, όπως αυτό που παρακολουθείτε;

Σίγουρα εξ αποστάσεως. Θα μου ήταν εξαιρετικά δύσκολο να το συμπεριλάβω στην καθημερινότητά μου εάν απαιτούταν φυσική παρουσία. Ο χρόνος που έχω στη διάθεση μου είναι πολύ λίγος, εξαιτίας των υποχρεώσεών μου και θέλω κάτι που να μπορώ να ασχοληθώ βραδινές ώρες.

Ερώτηση 6η: Πόσο εύκολο ή δύσκολο ήταν να αντεπεξέλθετε στις απαιτήσεις ενός εξ αποστάσεως επιμορφωτικού προγράμματος, όπως αυτό που παρακολουθείτε (είχατε δυσκολίες σε επίπεδο επικοινωνίας, συμμετοχής κ.ά.);

Στην αρχή μου φάνηκε αρκετά δύσκολο να το προσαρμόσω στο καθημερινό μου πρόγραμμα και με άγχωνε, ειδικά όταν οι εβδομαδιαίες συνεδρίες υπερκάλυπταν η μια την άλλη και συσσωρεύονταν οι εργασίες (δύο ανά εβδομάδα). Όμως σίγα σιγά κατάφερα να βρω τους χρόνους μου. Αντιμετώπισα και κάποια ζητήματα όσον αφορά στην λειτουργία της πλατφόρμας εκπαίδευσης.

Ερώτηση 7η: Πως αντιμετωπίσατε τις δυσκολίες ή τα προβλήματα που συναντήσατε;

Με σωστό προγραμματισμό και ζητώντας βοήθεια από την τεχνική υπηρεσία.

Ερώτηση 8η: Τι θα προτείνατε ώστε τα επιμορφωτικά προγράμματα που προσφέρονται από Πανεπιστημιακά Ιδρύματα με την μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, να γίνουν πιο γνωστά και ελκυστικά στο κοινό;

Προσωπικά θα ευχόμουν τα Ελληνικά Πανεπιστημιακά Ιδρύματα να έδιναν τη δυνατότητα και μεταπτυχιακών σπουδών εξ αποστάσεως. Όσον αφορά στα επιμορφωτικά προγράμματα, θεωρώ ότι είναι αρκετά γνωστά και ίσως θα ήταν πιο ελκυστικά στην σημερινή εποχή εάν ήταν χαμηλότερο το κόστος για τους συμμετέχοντες.

Ερώτηση 9η: Με ποιο τρόπο θα αξιοποιήσετε στο βιογραφικό σας τη συμμετοχή σας σ' αυτό το πρόγραμμα;

Θα προσθέσω την πιστοποίηση μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος, αποδεικνύοντας ότι έχω λάβει επιπλέον γνώσεις σχετικές με τον ένα τομέα του αντικείμενου εργασίας μου. Μ' αυτόν τον τρόπο θα μπορέσω να κρατήσω τη θέση μου ως διευθύντρια.

Ερώτηση 10η: Πιστεύετε ότι η συμμετοχή σας σ' αυτό το πρόγραμμα σας βοήθησε/βοηθά στην επαγγελματική ανέλιξη ή ανάπτυξη; Αν ναι με ποιο τρόπο;

Σε επαγγελματική ανέλιξη όχι. Επειδή όμως με την οικονομική κρίση των τελευταίων ετών τα τεκταινόμενα στους χώρους εργασίας μας γίνονται όλο και πιο δύσκολα, ίσως στο μέλλον με βοηθήσει να διατηρήσω τη θέση μου, ως ένα επιπλέον προσόν.

Ερώτηση 11η: Με ποιο τρόπο πιστεύετε ότι τα επιμορφωτικά προγράμματα που παρέχονται από τα Πανεπιστήμια στην εποχή μας θα μπορούσαν να γίνουν περισσότερο καινοτόμα κατά την άποψή σας;

Για τα δεδομένα τα δικά μου, είναι αρκετά καινοτόμα, όπως και όλη η διαδικασία απόκτησης επιπλέον γνώσεων που ακολουθείται στα εξ αποστάσεως προγράμματα. Δεν έχω να προτείνω κάτι άλλο.

Συνέντευξη 8η

Ερωτήσεις

Φύλο: Γυναίκα

Επάγγελμα: Εκπαιδευτικός: ΠΕ70 (Διευθύντρια)

Ηλικιακή Ομάδα: 48

Επίπεδο Σπουδών: Μεταπτυχιακό

Οικογενειακή Κατάσταση: Έγγαμη

Ερώτηση 1^η: Τι σας παρακίνησε να συμμετάσχετε στο συγκεκριμένο επιμορφωτικό πρόγραμμα Δια Βίου Εκπαίδευσης;

Στις τελευταίες κρίσεις έγινα διευθύντρια. Θεώρησα ότι θα ήταν χρήσιμο να αποκτήσω ένα θεωρητικό υπόβαθρο, το οποίο θα μπορούσε να με υποστηρίξει στο έργο μου.

Ερώτηση 2^η: Ποιες ήταν οι αρχικές προσδοκίες πριν τη συμμετοχή σας;

Να αποκτήσω θεωρητική βάση πάνω σε ζητήματα που άπτονται της διοίκησης της εκπαίδευσης (νομοθεσίες, οικονομική διαχείριση και αρμοδιότητες).

Ερώτηση 3^η: Υπήρξε κάποια διαδικασία διερεύνησης των μαθησιακών σας αναγκών στο πρόγραμμα που επιλέξατε να συμμετάσχετε;

Όχι.

Ερώτηση 4^η: Με ποιο τρόπο σας βοήθησε το συγκεκριμένο επιμορφωτικό πρόγραμμα έως σήμερα στον εμπλουτισμό των γνώσεών σας για το συγκεκριμένο θέμα, στη βαθύτερη γνώση του αντικειμένου σας;

Με βοήθησε αρκετά. Αφενός εμπλουτίζοντας τις γνώσεις μου πάνω στο συγκεκριμένο θέμα και αφετέρου να προβληματιστώ πάνω σε ζητήματα που αντιμετωπίζουμε καθημερινά στα σχολεία.

Ερώτηση 5^η: Θα προτιμούσατε τα επιμορφωτικά προγράμματα πανεπιστημιακού επιπέδου να προσφέρονται δια ζώσης ή εξ αποστάσεως, όπως αυτό που παρακολουθείτε;

Έχοντας πρόσφατα τελειώσει ένα μεταπτυχιακό πρόγραμμα δια ζώσης, το οποίο απαιτούσε 9-12 ώρες φυσική παρουσία την εβδομάδα και ατέλειωτες ώρες μελέτης, αναζητούσα κάτι πιο «ανάλαφρο». Ένα εξ αποστάσεως πρόγραμμα ήταν το μόνο που μπορούσα να υποστηρίξω τη δεδομένη στιγμή, στη λογική ότι τις ώρες που αφιέρωνα στη φυσική παρουσία και στις μετακινήσεις, θα μπορούσα να τις αξιοποιήσω σε μελέτη.

Ερώτηση 6^η: Πόσο εύκολο ή δύσκολο ήταν να αντεπεξέλθετε στις απαιτήσεις ενός εξ αποστάσεως επιμορφωτικού προγράμματος, όπως αυτό που παρακολουθείτε (είχατε δυσκολίες σε επίπεδο επικοινωνίας, συμμετοχής κ.ά.);

Μέχρι στιγμής έχω καταφέρει σχετικά εύκολα να ανταπεξέλθω στις απαιτήσεις. Δεν έχω συναντήσει δυσκολίες ούτε σε επίπεδο επικοινωνίας ούτε σε επίπεδο συμμετοχής.

Ερώτηση 7^η: Πως αντιμετωπίσατε τις δυσκολίες ή τα προβλήματα που συναντήσατε;

Με σωστή οργάνωση του χρόνου όλα βαίνουν ομαλά. Το θέμα έγκειται στο να μην αφήνεις τις εργασίες να συσσωρεύονται. Γιατί ανά βδομάδα έπρεπε να ολοκληρώνουμε μια με δύο εργασίες 6-7 σελίδων. Αυτό ήταν πολύ απαιτητικό και χρειαζόταν σωστός προγραμματισμός.

Ερώτηση 8^η: Τι θα προτείνατε ώστε τα επιμορφωτικά προγράμματα που προσφέρονται από Πανεπιστημιακά Ιδρύματα με την μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, να γίνουν πιο γνωστά και ελκυστικά στο κοινό;

Θεωρώ ότι ο κόσμος τα γνωρίζει και τα θεωρεί ελκυστικά. Το θέμα είναι η οικονομική επιβάρυνση και ότι θα έπρεπε να δίνουν επιπλέον μόρια.

Ερώτηση 9^η: Με ποιο τρόπο θα αξιοποιήσετε στο βιογραφικό σας τη συμμετοχή σας σ' αυτό το πρόγραμμα;

Θεωρώ ότι απλά θα προσμετρηθεί στα συνεκτιμώμενα προσόντα.

Ερώτηση 10^η: Πιστεύετε ότι η συμμετοχή σας σ' αυτό το πρόγραμμα σας βοήθησε/βοηθά στην επαγγελματική ανέλιξη ή ανάπτυξη; Αν ναι με ποιο τρόπο;

Ναι, θα πάρω κάποια επιπλέον μόρια και θα κατοχυρώσω εν μέρει τη θέση μου.

Ερώτηση 11^η: Με ποιο τρόπο πιστεύετε ότι τα επιμορφωτικά προγράμματα που παρέχονται από τα Πανεπιστήμια στην εποχή μας θα μπορούσαν να γίνουν περισσότερο καινοτόμα κατά την άποψη σας;

Συμπεριλαμβάνοντας online συναντήσεις, όπου θα μπορούν να γίνονται ερωτήσεις και διευκρινίσεις πάνω σε συγκεκριμένα ζητήματα.

Συνέντευξη 9η

Ερωτήσεις

Φύλο: Γυναίκα

Επάγγελμα: Δασκάλα

Ηλικιακή Ομάδα: 47

Επίπεδο Σπουδών: Πτυχίο

Οικογενειακή Κατάσταση: έγγαμη με ένα παιδί

Ερώτηση 1^η: Τι σας παρακίνησε να συμμετάσχετε στο συγκεκριμένο επιμορφωτικό πρόγραμμα Δια Βίου Εκπαίδευσης;

Η τοποθέτησή μου στη θέση της διεύθυνσης σχολικής μονάδας και η απουσία γνώσης μου στο συγκεκριμένο πεδίο. Η πολυπλοκότητα του ρόλου του διευθυντή στο σύγχρονο σχολείο, με ώθησε στο να αναζητήσω τρόπους για την απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων προκειμένου να μπορέσω να ανταποκριθώ καλύτερα στις νέες επαγγελματικές μου υποχρεώσεις.

Ερώτηση 2^η: Ποιες ήταν οι αρχικές προσδοκίες πριν τη συμμετοχή σας;

Να εμπλουτίσω τις θεωρητικές γνώσεις μου σε σχέση με το διοικητικό κυρίως ρόλο του σχολείου.

Ερώτηση 3^η: Υπήρξε κάποια διαδικασία διερεύνησης των μαθησιακών σας αναγκών στο πρόγραμμα που επιλέξατε να συμμετάσχετε;

Όχι.

Ερώτηση 4^η: Με ποιο τρόπο σας βοήθησε το συγκεκριμένο επιμορφωτικό πρόγραμμα έως σήμερα στον εμπλουτισμό των γνώσεών σας για το συγκεκριμένο θέμα, στη βαθύτερη γνώση του αντικειμένου σας;

Με βοήθησε στο να αναγνωρίζω και να εντάσσω τις ενέργειές μου σε κάποιο μοντέλο διοίκησης, να εντοπίζω θετικά και αρνητικά στον τρόπο δράσης μου, να αποφεύγω την άκριτη αντιγραφή μαθημένων συμπεριφορών από προηγούμενους συναδέλφους και φυσικά να παραδεχτώ λανθασμένες ενέργειες και να προσπαθήσω να τις βελτιώσω.

Ερώτηση 5^η: Θα προτιμούσατε τα επιμορφωτικά προγράμματα πανεπιστημιακού επιπέδου να προσφέρονται δια ζώσης ή εξ αποστάσεως, όπως αυτό που παρακολουθείτε;

Επειδή ζω σε ένα ακριτικό μέρος, είχα μεγάλη δυσκολία στο να συμμετέχω σε επιμορφωτικές δράσεις – σεμινάρια. Έτσι, τα εξ αποστάσεως προγράμματα επιμόρφωσης, τα οποία μάλιστα προσφέρονται από έναν αναγνωρισμένο και αξιόπιστο φορέα, είναι για μένα η ιδανική λύση.

Ερώτηση 6^η: Πόσο εύκολο ή δύσκολο ήταν να αντεπεξέλθετε στις απαιτήσεις ενός εξ αποστάσεως επιμορφωτικού προγράμματος, όπως αυτό που παρακολουθείτε (είχατε δυσκολίες σε επίπεδο επικοινωνίας, συμμετοχής κ.ά.);

Δεν αντιμετώπισα καμιά δυσκολία στο να ανταπεξέλθω στις απαιτήσεις του προγράμματος. Ίσως κάποια πράγματα στην αρχή μέχρι να μάθω τη λειτουργία της πλατφόρμας εκπαίδευσης.

Ερώτηση 7^η: Πώς αντιμετωπίσατε τις δυσκολίες ή τα προβλήματα που συναντήσατε;

Επικοινωνώντας με διδάσκοντες της ενότητας ή την τεχνική υποστήριξη.

Ερώτηση 8^η: Τι θα προτείνατε ώστε τα επιμορφωτικά προγράμματα που προσφέρονται από Πανεπιστημιακά Ιδρύματα με την μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, να γίνουν πιο γνωστά και ελκυστικά στο κοινό;

Να είναι αμεσότερη η σύνδεσή τους με την αγορά εργασίας και να προσφέρουν περισσότερα μόρια.

Ερώτηση 9^η: Με ποιο τρόπο θα αξιοποιήσετε στο βιογραφικό σας τη συμμετοχή σας σ' αυτό το πρόγραμμα;

Δεδομένου ότι δε διατίθεται επιμόρφωση από την πολιτεία προς τους διευθυντές, έστω κι αν η συγκεκριμένη επιμόρφωση δεν μπορεί να υπολογιστεί στα μετρήσιμα κριτήρια, πιστεύω πως εμπλουτίζει το βιογραφικό μου στον τομέα των προσπαθειών μου για αυτοβελτίωση.

Ερώτηση 10^η: Πιστεύετε ότι η συμμετοχή σας σ' αυτό το πρόγραμμα σας βοήθησε/βοηθά στην επαγγελματική ανέλιξη ή ανάπτυξη; Αν ναι με ποιο τρόπο;

Με βοήθησε σαφώς στην επαγγελματική μου ανάπτυξη δείχνοντάς μου τρόπους αποτελεσματικότερης ηγεσίας.

Ερώτηση 11: Με ποιο τρόπο πιστεύετε ότι τα επιμορφωτικά προγράμματα που παρέχονται από τα Πανεπιστήμια στην εποχή μας θα μπορούσαν να γίνουν περισσότερο καινοτόμα κατά την άποψη σας;

Με την αμεσότερη σύνδεση θεωρίας και πράξης.

Συνέντευξη 10η

Ερωτήσεις

Φύλο: Άνδρας

Επάγγελμα: Εκπαιδευτικός

Ηλικιακή Ομάδα: 52

Επίπεδο Σπουδών: Μεταπτυχιακό

Οικογενειακή Κατάσταση: Άγαμος

Ερώτηση 1^η: Τι σας παρακίνησε να συμμετάσχετε στο συγκεκριμένο επιμορφωτικό πρόγραμμα Δια Βίου Εκπαίδευσης;

Το θέμα του επιμορφωτικού προγράμματος σχετικά με την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών μονάδων παραμένει πάντα επίκαιρο και απασχολεί τα τελευταία χρόνια την εκπαιδευτική κοινότητα. Με ενδιαφέρει η επιστημονική προσέγγιση του θέματος, κατά το οποίο προσφέρει το συγκεκριμένο επιμορφωτικό πρόγραμμα Δια Βίου Εκπαίδευσης στο ΤΕΠΑΕΣ του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Ερώτηση 2^η: Ποιες ήταν οι αρχικές προσδοκίες πριν τη συμμετοχή σας;

Να εμπλουτίσω τις γνώσεις μου στο τομέα της αξιολόγησης αλλά και της διοίκησης των εκπαιδευτικών μονάδων.

Ερώτηση 3^η: Υπήρξε κάποια διαδικασία διερεύνησης των μαθησιακών σας αναγκών στο πρόγραμμα που επιλέξατε να συμμετάσχετε;

Όχι.

Ερώτηση 4^η: Με ποιο τρόπο σας βοήθησε το συγκεκριμένο επιμορφωτικό πρόγραμμα έως σήμερα στον εμπλουτισμό των γνώσεών σας για το συγκεκριμένο θέμα, στη βαθύτερη γνώση του αντικειμένου σας;

Απέκτησα έως τώρα, γνώσεις στο τομέα της αξιολόγησης των σχολικών μονάδων και συστημάτων σε εξειδικευμένο επίπεδο, οι οποίες συνέβαλαν στη βαθύτερη κατανόηση του πεδίου αυτού. Παράλληλα, είχα την ευκαιρία να γνωρίσω και τις απόψεις των υπόλοιπων εκπαιδευτικών που συμμετείχαν στο συγκεκριμένο επιμορφωτικό πρόγραμμα μέσα από το διάλογο που αναπτύχθηκε.

Ερώτηση 5^η: Θα προτιμούσατε τα επιμορφωτικά προγράμματα πανεπιστημιακού επιπέδου να προσφέρονται δια ζώσης ή εξ αποστάσεως, όπως αυτό που παρακολουθείτε;

Θεωρώ ότι είναι καλύτερα τα επιμορφωτικά προγράμματα πανεπιστημιακού επιπέδου να προσφέρονται εξ αποστάσεως, κατά το μεγαλύτερο μέρος των προσφερόμενων διδακτικών ωρών σε συνδυασμό με παρακολούθηση δια ζώσης κατά ένα μικρό ποσοστό.

Ερώτηση 6^η: Πόσο εύκολο ή δύσκολο ήταν να αντεπεξέλθετε στις απαιτήσεις ενός εξ αποστάσεως επιμορφωτικού προγράμματος, όπως αυτό που παρακολουθείτε (είχατε δυσκολίες σε επίπεδο επικοινωνίας, συμμετοχής κ.ά.);

Δεν αντιμετώπισα δυσκολίες δεδομένου ότι η ηλεκτρονική πλατφόρμα του εκπαιδευτικού υλικού της διδακτικής ενότητας ήταν πλήρης, σε συνδυασμό με προηγούμενη εμπειρία που έχω αποκτήσει παρακολουθώντας και άλλα επιμορφωτικά προγράμματα εξ αποστάσεως.

Ερώτηση 7^η: Πως αντιμετωπίσατε τις δυσκολίες ή τα προβλήματα που συναντήσατε;

Δεν αντιμετώπισα δυσκολίες ή προβλήματα. Οι τυχόν απορίες μου επιλύονταν μέσα από την πλατφόρμα και μέσω των e-mail που ελάμβανα τόσο από τους επιμορφούμενους όσο και από τους διδάσκοντες καθηγητές.

Ερώτηση 8^η: Τι θα προτείνατε ώστε τα επιμορφωτικά προγράμματα που προσφέρονται από Πανεπιστημιακά Ιδρύματα με την μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, να γίνουν πιο γνωστά και ελκυστικά στο κοινό;

Θεωρώ ότι αξιολογώντας τα επιμορφωτικά προγράμματα του Πανεπιστημίου Αιγαίου, καταλήγω στο συμπέρασμα ότι η όλη υποδομή και οργάνωση τους προσεγγίζει το άριστο. Δεν έχω επομένως να προτείνω κάτι περισσότερο ώστε να γίνουν πιο ελκυστικά στο ευρύ κοινό.

Ερώτηση 9^η: Με ποιο τρόπο θα αξιοποιήσετε στο βιογραφικό σας τη συμμετοχή σας σ' αυτό το πρόγραμμα;

Πιστεύω στη Δια Βίου μάθηση. Δεν χρειάζεται να αξιοποιήσω οπωσδήποτε τη συμμετοχή μου στο συγκεκριμένο πρόγραμμα, παρά μόνο αναφέροντας το στο βιογραφικό μου σημείωμα. Η καλύτερη αξιοποίηση θα ήταν να χρησιμοποιήσω τις όποιες γνώσεις απέκτησα στη καθημερινή πρακτική είτε ως εκπαιδευτικός είτε ως στέλεχος της εκπαίδευσης.

Ερώτηση 10^η: Πιστεύετε ότι η συμμετοχή σας σ' αυτό το πρόγραμμα σας βοήθησε/βοηθά στην επαγγελματική ανέλιξη ή ανάπτυξη; Αν ναι με ποιο τρόπο;

Το συγκεκριμένο πρόγραμμα μακροπρόθεσμα βοηθά στην επαγγελματική μου ανάπτυξη, όπως και κάθε άλλο επιμορφωτικό πρόγραμμα. Περισσότερο δε, το παρόν πρόγραμμα που έχει ως αντικείμενο του ένα θέμα που θα απασχολήσει τα επόμενα χρόνια την εκπαιδευτική κοινότητα.

Ερώτηση 11^η: Με ποιο τρόπο πιστεύετε ότι τα επιμορφωτικά προγράμματα που παρέχονται από τα Πανεπιστήμια στην εποχή μας θα μπορούν να γίνουν περισσότερο καινοτόμα κατά την άποψή σας;

Η μοναδική καινοτομία που θα μπορούσε κατά την προσωπική μου γνώμη να προσφερθεί, θα ήταν η αξιοποίησή τους στην πράξη από τους επιμορφούμενους και η διάδοση των συμπερασμάτων που θα προκύψουν στην ευρύτερη εκπαιδευτική κοινότητα

Συνέντευξη 11η

Ερωτήσεις

Φύλο: Άντρας

Επάγγελμα: Εκπαιδευτικός

Ηλικιακή Ομάδα: 35

Επίπεδο Σπουδών: Πτυχίο

Οικογενειακή Κατάσταση: έγγαμος

Ερώτηση 1^η: Τι σας παρακίνησε να συμμετάσχετε στο συγκεκριμένο επιμορφωτικό πρόγραμμα Δια Βίου Εκπαίδευσης;

Οι γνώσεις που προσφέρει και η ευελιξία στον τρόπο παρακολούθησης.

Ερώτηση 2^η: Ποιες ήταν οι αρχικές προσδοκίες πριν τη συμμετοχή σας;

Να λάβω αρχικές γνώσεις στο αντικείμενο της θεματικής ενότητας που είναι αναγκαίες για την υποστήριξη του έργου μου.

Ερώτηση 3^η: Υπήρξε κάποια διαδικασία διερεύνησης των μαθησιακών σας αναγκών στο πρόγραμμα που επιλέξατε να συμμετάσχετε;

Όχι

Ερώτηση 4^η: Με ποιο τρόπο σας βοήθησε το συγκεκριμένο επιμορφωτικό πρόγραμμα έως σήμερα στον εμπλουτισμό των γνώσεών σας για το συγκεκριμένο θέμα, στη βαθύτερη γνώση του αντικειμένου σας;

Με βοήθησε πιστεύω πολύ και έβαλε ρίζες ώστε να βελτιωθώ μελλοντικά στον τομέα των συνεργασιών, της καλλιέργειας ομαδικού πνεύματος και της εμπύχωσης. Ελπίζω βέβαια. Να μάθω περισσότερα πράγματα για τη διοίκηση και την αξιολόγηση τα οποία δεν κατέχω ως αντικείμενα.

Ερώτηση 5^η: Θα προτιμούσατε τα επιμορφωτικά προγράμματα πανεπιστημιακού επιπέδου να προσφέρονται δια ζώσης ή εξ αποστάσεως, όπως αυτό που παρακολουθείτε;

Προτιμώ εξ αποστάσεως, γιατί με αγχώνει λιγότερο η παρακολούθηση. Με την εξ αποστάσεως μέθοδο δίνεται η ευκαιρία σε όλους ανεξαρτήτως τόπου κατοικίας και χρόνου να παρακολουθήσει ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα.

Ερώτηση 6^η: Πόσο εύκολο ή δύσκολο ήταν να αντεπεξέλθετε στις απαιτήσεις ενός εξ αποστάσεως επιμορφωτικού προγράμματος, όπως αυτό που παρακολουθείτε (είχατε δυσκολίες σε επίπεδο επικοινωνίας, συμμετοχής κ.ά.);

Και ναι και όχι. Είχα κάποια θέματα ως προς την πλατφόρμα αλλά τα κατάφερα.

Ερώτηση 7^η: Πως αντιμετωπίσατε τις δυσκολίες ή τα προβλήματα που συναντήσατε;

Διάβασα προσεκτικά τις οδηγίες λειτουργίας της πλατφόρμας και συμβουλευτήκα την τεχνική υπηρεσία.

Ερώτηση 8^η: Τι θα προτείνατε ώστε τα επιμορφωτικά προγράμματα που προσφέρονται από Πανεπιστημιακά Ιδρύματα με την μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, να γίνουν πιο γνωστά και ελκυστικά στο κοινό;

Να μειωθεί το οικονομικό κόστος παρακολούθησης.

Ερώτηση 9^η: Με ποιο τρόπο θα αξιοποιήσετε στο βιογραφικό σας τη συμμετοχή σας σ' αυτό το πρόγραμμα;

Δεν ξέρω ακόμα. Θα ήθελα να έπαιρνα το πιστοποιητικό και να το χρησιμοποιούσα στο πεδίο της επιμόρφωσης.

Ερώτηση 10^η: Πιστεύετε ότι η συμμετοχή σας σ' αυτό το πρόγραμμα σας βοήθησε/βοηθά στην επαγγελματική ανέλιξη ή ανάπτυξη; Αν ναι με ποιο τρόπο;

Ναι βοηθά. Και σε προσωπικό επίπεδο (διαπροσωπικών σχέσεων) και ενδεχομένως σε επαγγελματικό, όταν αρχίσω να εφαρμόζω όσα έμαθα και μαθαίνω.

Ερώτηση 11^η: Με ποιο τρόπο πιστεύετε ότι τα επιμορφωτικά προγράμματα που παρέχονται από τα Πανεπιστήμια στην εποχή μας θα μπορούσαν να γίνουν περισσότερο καινοτόμα κατά την άποψη σας;

Να αφουγκράζονται τον παλμό της κοινωνίας, να δημιουργούν οικονομικά και ελκυστικά προγράμματα, να ενθαρρύνουν οι καθηγητές τους επιμορφούμενους όταν διαγιγνώσκουν ότι απαιτείται, να παρέχουν ανατροφοδότηση στις εργασίες και να εξελίσσουν τα εξειδικευμένα επιστημονικά πεδία ανάλογα με τις ομάδες - στόχους που απευθύνονται.

Συνέντευξη 12η

Ερωτήσεις

Φύλο: Γυναίκα

Επάγγελμα: Εκπαιδευτικός Δευτεροβάθμιας

Ηλικιακή Ομάδα: 55

Επίπεδο Σπουδών: Πτυχίο

Οικογενειακή Κατάσταση: Διαζευγμένη με δύο κόρες

Ερώτηση 1^η: Τι σας παρακίνησε να συμμετάσχετε στο συγκεκριμένο επιμορφωτικό πρόγραμμα Δια Βίου Εκπαίδευσης;

Η ανάγκη μου να επιμορφωθώ σε θέματα διοίκησης και παιδαγωγικής πρακτικής, έτσι ώστε να μπορώ να ανταπεξέλθω στις υποχρεώσεις της θέσης, όταν αποφασίσω να τη διεκδικήσω. Ήθελα το πρόγραμμα να καλύπτει όσο γίνεται περισσότερες προεκτάσεις της σχολικής διοίκησης, αλλά ταυτόχρονα να καλύπτει και παιδαγωγικά θέματα. Θεωρώ πως το «πακέτο» αυτό είναι το πιο κατάλληλο για τη θέση της διεύθυνσης/ηγεσίας μιας σχολικής μονάδας.

Ερώτηση 2^η: Ποιες ήταν οι αρχικές προσδοκίες πριν τη συμμετοχή σας;

Οι αρχικές μου προσδοκίες ήταν να διευρύνω τις ελάχιστες γνώσεις που είχα σε θέματα σχολικής διοίκησης, να λάβω ερεθίσματα, να προβληματιστώ, να αναζητήσω διεξόδους στα προβλήματα και γενικά όταν θα βρεθώ σε μια τέτοια θέση να μην αναρωτηθώ και τώρα τι γίνεται; Από πού ξεκινάμε;

Ερώτηση 3^η: Υπήρξε κάποια διαδικασία διερεύνησης των μαθησιακών σας αναγκών στο πρόγραμμα που επιλέξατε να συμμετάσχετε;

Όχι.

Ερώτηση 4^η: Με ποιο τρόπο σας βοήθησε το συγκεκριμένο επιμορφωτικό πρόγραμμα έως σήμερα στον εμπλουτισμό των γνώσεών σας για το συγκεκριμένο θέμα, στη βαθύτερη γνώση του αντικειμένου σας;

Με τη βιβλιογραφία που υπάρχει σε κάθε διδακτική ενότητα, εκτός του βασικού κειμένου μελέτης. Το υλικό που δίνεται, οι εργασίες αξιολογήσιμες και μη. Άλλη μια βοήθεια που προσωπικά έλαβα ήταν ότι επιβεβαιώνονται κάποιες ιδέες και πιστεύω μου στο θέμα της σχολικής διοίκησης και για τις οποίες είχα έρθει σε αντιπαράθεση με συναδέλφους μου.

Ερώτηση 5^η: Θα προτιμούσατε τα επιμορφωτικά προγράμματα πανεπιστημιακού επιπέδου να προσφέρονται δια ζώσης ή εξ αποστάσεως, όπως αυτό που παρακολουθείτε;

Φυσικά και με την εξ αποστάσεως μέθοδο. Είναι το μέλλον, δεν νοείτε τριτοβάθμια εκπαίδευση πλέον αν δεν προσφέρεται με τη μέθοδο αυτή.

Ερώτηση 6^η: Πόσο εύκολο ή δύσκολο ήταν να αντεπεξέλθετε στις απαιτήσεις ενός εξ αποστάσεως επιμορφωτικού προγράμματος, όπως αυτό που παρακολουθείτε (είχατε δυσκολίες σε επίπεδο επικοινωνίας, συμμετοχής κ.ά.);

Κάποιες δυσκολίες που είχα και έχω δεν αφορά το πρόγραμμα της εξ αποστάσεως επιμόρφωσης, αλλά κάποιες δύσκολες προσωπικές συγκυρίες. Θα έλεγα ότι οι απαιτήσεις είναι αρκετές και λόγω άλλων υποχρεώσεων (εργασία, προσωπικές υποχρεώσεις κ.ά.) προσθέτει ένα βαθμό δυσκολίας.

Ερώτηση 7^η: Πως αντιμετωπίσατε τις δυσκολίες ή τα προβλήματα που συναντήσατε;

Επικοινωνώντας με τους υπεύθυνους του προγράμματος, ζητώντας παράταση χρόνου για την κατάθεση κάποιας εργασίας ίσως.

Ερώτηση 8^η: Τι θα προτείνατε ώστε τα επιμορφωτικά προγράμματα που προσφέρονται από Πανεπιστημιακά Ιδρύματα με την μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, να γίνουν πιο γνωστά και ελκυστικά στο κοινό;

Πιο γνωστά: Εύκολα στην αναζήτηση μέσω ίντερνετ, με όσο το δυνατόν αναλυτικότερες πληροφορίες για το τι προσφέρουν. Πιο ελκυστικά: Ισότιμα θεωρώ πως είναι η ποιότητα και η τιμή.

Ερώτηση 9^η: Με ποιο τρόπο θα αξιοποιήσετε στο βιογραφικό σας τη συμμετοχή σας σ' αυτό το πρόγραμμα;

Σε περίπτωση που διεκδικήσω κάποια θέση που θα έχει σχέση με την επιμόρφωση που παρακολουθώ, θεωρώ πως η αναφορά του στο βιογραφικό μου θα βοηθήσει. Σε περίπτωση που μετέχει στη μοριοδότηση, αυξάνονται τα μόρια.

Ερώτηση 10^η: Πιστεύετε ότι η συμμετοχή σας σ' αυτό το πρόγραμμα σας βοήθησε/βοηθά στην επαγγελματική ανέλιξη ή ανάπτυξη; Αν ναι με ποιο τρόπο;

Στην προσωπική μου ανάπτυξη: Οι γνώσεις που λαμβάνω από το πρόγραμμα συντελούν στην αλλαγή του τρόπου αντιμετώπισης κάποιων θεμάτων, καθώς έχω λάβει και λαμβάνω καταιγισμό πληροφοριών και γενικά αισθάνομαι πιο σίγουρη όταν

θέλω να κάνω κάποια διαφοροποίηση σε οποιοδήποτε επίπεδο της επαγγελματικής μου ζωής. Σημαντικό στοιχείο είναι και η ικανοποίηση που λαμβάνω. Στην επαγγελματική ανέλιξη: Η μοριοδότηση για θέση ευθύνης και όταν την κατακτήσεις να αισθάνεσαι περισσότερο ασφαλής λόγω των γνώσεων και των δεξιοτήτων που απέκτησες.

Ερώτηση 11^η: Με ποιο τρόπο πιστεύετε ότι τα επιμορφωτικά προγράμματα που παρέχονται από τα Πανεπιστήμια στην εποχή μας θα μπορούσαν να γίνουν περισσότερο καινοτόμα κατά την άποψη σας;

Πιστεύω πως για να γίνει ένα περισσότερο καινοτόμο θα πρέπει το Πανεπιστήμιο να ερευνά ποια θέματα είναι ενδιαφέροντα στα άτομα που απευθύνεται, καθώς και σε τι ακριβώς επιζητούν να επιμορφωθούν και γιατί. Εντοπίζοντάς τα, να ερευνά τι προσφέρεται από άλλα πανεπιστήμια (εσωτερικού και γιατί όχι και εξωτερικού) και συγκεντρώνοντας όσες περισσότερες πληροφορίες είναι δυνατόν να σχεδιάσει το επιμορφωτικό πρόγραμμα. Ακόμη, γιατί όχι, να προσθέσει και επιμόρφωση live streaming και να μπορούν να επεμβαίνουν και όλοι οι συμμετέχοντες, αν το επιθυμούν.

Συνέντευξη 13η

Ερωτήσεις

Φύλο: Γυναίκα

Επάγγελμα: Εκπαιδευτικός Δευτεροβάθμιας

Ηλικιακή Ομάδα: 40

Επίπεδο Σπουδών: Πτυχίο

Οικογενειακή Κατάσταση: Έγγαμη με δύο παιδιά.

Ερώτηση 1^η: Τι σας παρακίνησε να συμμετάσχετε στο συγκεκριμένο επιμορφωτικό πρόγραμμα Δια Βίου Εκπαίδευσης;

Να διευρύνω τις γνώσεις στο τομέα της διοίκησης, καθώς δε γνωρίζω το πεδίο αυτό και έχω ανάγκη να το καλύψω καθώς ανέλαβα ρόλο υποδιευθύντριας φέτος.

Ερώτηση 2^η: Ποιες ήταν οι αρχικές προσδοκίες πριν τη συμμετοχή σας;

Να μάθω εκπαιδευτικές νομοθεσίες και πώς να διαχειρίζομαι κρίσεις στη σχολική κοινότητα.

Ερώτηση 3^η: Υπήρξε κάποια διαδικασία διερεύνησης των μαθησιακών σας αναγκών στο πρόγραμμα που επιλέξατε να συμμετάσχετε;

Όχι.

Ερώτηση 4^η: Με ποιο τρόπο σας βοήθησε το συγκεκριμένο επιμορφωτικό πρόγραμμα έως σήμερα στον εμπλουτισμό των γνώσεών σας για το συγκεκριμένο θέμα, στη βαθύτερη γνώση του αντικειμένου σας;

Μέσα από το διδακτικό υλικό και τη μελέτη παραδειγμάτων, εντόπισα τις αδυναμίες μου και προσπάθησα να διορθώσω λανθασμένες αντιλήψεις και στάσεις μου.

Ερώτηση 5^η: Θα προτιμούσατε τα επιμορφωτικά προγράμματα πανεπιστημιακού επιπέδου να προσφέρονται δια ζώσης ή εξ αποστάσεως, όπως αυτό που παρακολουθείτε;

Φυσικά και επιλέγω την εξ αποστάσεως επιμόρφωση, καθώς είναι πιο ευέλικτη για ένα μάχιμο εκπαιδευτικό. Εξαιτίας επαγγελματικών και οικογενειακών υποχρεώσεων, η παρακολούθηση δια ζώσης προγραμμάτων είναι αδύνατη κατά την προσωπική μου άποψη.

Ερώτηση 6^η: Πόσο εύκολο ή δύσκολο ήταν να αντεπεξέλθετε στις απαιτήσεις ενός εξ αποστάσεως επιμορφωτικού προγράμματος, όπως αυτό που παρακολουθείτε (είχατε δυσκολίες σε επίπεδο επικοινωνίας, συμμετοχής κ.ά.);

Δεν είχα.

Ερώτηση 7^η: Πως αντιμετωπίσατε τις δυσκολίες ή τα προβλήματα που συναντήσατε;

Δεν χρειάστηκε γιατί δεν είχα.

Ερώτηση 8^η: Τι θα προτείνατε ώστε τα επιμορφωτικά προγράμματα που προσφέρονται από Πανεπιστημιακά Ιδρύματα με την μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, να γίνουν πιο γνωστά και ελκυστικά στο κοινό;

Περισσότερη διαφήμιση και μείωση του κόστους τους.

Ερώτηση 9^η: Με ποιο τρόπο θα αξιοποιήσετε στο βιογραφικό σας τη συμμετοχή σας σ' αυτό το πρόγραμμα;

Να κρατήσω τη θέση που έχω.

Ερώτηση 10^η: Πιστεύετε ότι η συμμετοχή σας σ' αυτό το πρόγραμμα σας βοήθησε/βοηθά στην επαγγελματική ανέλιξη ή ανάπτυξη; Αν ναι με ποιο τρόπο;

Ναι, γιατί μέσω της μοριοδότησης κρατάω τη θέση που έχω ως υποδιευθύντρια και μπορώ ίσως στο μέλλον να διεκδικήσω κάτι ανώτερο.

Ερώτηση 11^η: Με ποιο τρόπο πιστεύετε ότι τα επιμορφωτικά προγράμματα που παρέχονται από τα Πανεπιστήμια στην εποχή μας θα μπορούσαν να γίνουν περισσότερο καινοτόμα κατά την άποψή σας;

Να ερευνούν τις ανάγκες των καταρτιζόμενων πριν τον σχεδιασμό ενός προγράμματος. Να αφουγκράζονται τα θέλω των καταρτιζόμενων και να τους προσφέρουν αυτό που θέλουν να μάθουν.

Συνέντευξη 14^η

Φύλο: Άνδρας

Επάγγελμα: Διευθυντής Πρωτοβάθμιας

Ηλικιακή Ομάδα: 46

Επίπεδο Σπουδών: Διδακτορικό

Οικογενειακή Κατάσταση: Έγγαμος (3 παιδιά)

Ερώτηση 1^η: Τι σας παρακίνησε να συμμετάσχετε στο συγκεκριμένο επιμορφωτικό πρόγραμμα Δια Βίου Εκπαίδευσης;

Τον τελευταίο χρόνο ανέλαβα καθήκοντα διευθυντή. Η απουσία γνώσεων στο πεδίο της διοίκησης και αξιολόγησης σχολικών μονάδων με οδήγησε στο να συμμετάσχω στο συγκεκριμένο επιμορφωτικό πρόγραμμα.

Ερώτηση 2^η: Ποιες ήταν οι αρχικές προσδοκίες πριν τη συμμετοχή σας;

Ελπίζω με την ολοκλήρωση του προγράμματος αυτού να γνωρίσω θέματα διοίκησης, τρόπους επίλυσης προβλημάτων και διαχείρισης εκπαιδευτικών ζητημάτων με κατάλληλες τεχνικές.

Ερώτηση 3^η: Υπήρξε κάποια διαδικασία διερεύνησης των μαθησιακών σας αναγκών στο πρόγραμμα που επιλέξατε να συμμετάσχετε;

Δυστυχώς δεν υπήρξε.

Ερώτηση 4^η: Με ποιο τρόπο σας βοήθησε το συγκεκριμένο επιμορφωτικό πρόγραμμα έως σήμερα στον εμπλουτισμό των γνώσεών σας για το συγκεκριμένο θέμα στη βαθύτερη γνώση του αντικειμένου σας;

Μέσα από τα μαθήματα που έχω παρακολουθήσει και το υλικό που έχω διαβάσει έως τώρα, κατανόησα αρκετά την εκπαιδευτική νομοθεσία και μερικές χρήσιμες τεχνικές αντιμετώπισης ζητημάτων καθώς και αποτελεσματικές τεχνικές αξιολόγησης τόσο του δικού μου έργου όσο και των εκπαιδευτικών.

Ερώτηση 5^η: Θα προτιμούσατε τα επιμορφωτικά προγράμματα πανεπιστημιακού επιπέδου να προσφέρονται δια ζώσης ή εξ αποστάσεως, όπως αυτό που παρακολουθείτε;

Σίγουρα εξ αποστάσεως είναι πιο ευέλικτα για κάποιον που εργάζεται και δεν κατοικεί σε μέρη όπου υπάρχουν πανεπιστήμια, τα οποία να προσφέρουν επιμορφωτικά προγράμματα δια ζώσης.

Ερώτηση 6^η: Πόσο εύκολο ή δύσκολο είναι να αντεπεξέλθετε στις απαιτήσεις ενός εξ αποστάσεως επιμορφωτικού προγράμματος, όπως αυτό που παρακολουθείτε (είχατε δυσκολίες σε επίπεδο επικοινωνίας, συμμετοχής κ.ά.);

Έως τώρα νομίζω ότι τα έχω καταφέρει επαρκώς.

Ερώτηση 7^η: Πως αντιμετωπίσατε τις δυσκολίες ή τα προβλήματα που συναντήσατε;

Δε συνάντησα κάποιο τόσο σημαντικό που χρειάζεται να σας αναφέρω.

Ερώτηση 8^η: Τι θα προτείνατε ώστε τα επιμορφωτικά προγράμματα που προσφέρονται από τα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, να γίνουν πιο γνωστά και ελκυστικά στο κοινό;

Να γίνεται ενημέρωση σε σχολικές μονάδες από τα ιδρύματα, περισσότερη διαφήμιση σε εκπαιδευτικές ιστοσελίδες και ανανεωμένα προγράμματα και υλικό, σύμφωνα με τις απαιτήσεις των εκπαιδευτικών.

Ερώτηση 9^η: Με ποιο τρόπο αξιοποιήσατε στο βιογραφικό σας τη συμμετοχή σας σ' αυτό το πρόγραμμα;

Με την ολοκλήρωση του θα αυξήσω τα μόρια μου.

Ερώτηση 10^η: Πιστεύετε ότι η συμμετοχή σας σ' αυτό το πρόγραμμα σας βοήθησε/βοηθά στην επαγγελματική ανέλιξη ή ανάπτυξη; Αν ναι με ποιο τρόπο;

Πιστεύω πως ναι, γιατί τα μόρια είναι αναγκαία έστω και αυτά για να είμαι πιο σίγουρος για την εργασιακή μου θέση.

Ερώτηση 11^η: Με ποιο τρόπο πιστεύετε ότι τα επιμορφωτικά προγράμματα που παρέχονται από τα Πανεπιστήμια στην εποχή μας θα μπορούσαν να γίνουν περισσότερο καινοτόμα κατά την άποψή σας;

Δύσκολη ερώτηση αυτή. Καλό θα ήταν να υπάρχουν καθηγητές και από Πανεπιστήμια άλλων χωρών, ώστε μέσα από συζήτηση και εργασίες να κατανοούμε τις πρακτικές και άλλων εκπαιδευτικών συστημάτων, να διοργανώνονται κατά τη διάρκεια του προγράμματος κάποια σεμινάρια τα οποία θα προσφέρουν επιπλέον μοριοδότηση. Αυτά μπορώ να σκεφτώ τώρα.

Συνέντευξη 15^η

Ερωτήσεις

Φύλο: Άνδρας

Επάγγελμα: Σχολικός Σύμβουλος

Ηλικιακή Ομάδα: 49

Επίπεδο Σπουδών: Διδακτορικό

Οικογενειακή Κατάσταση: Έγγαμος (1 παιδί)

Ερώτηση 1^η: Τι σας παρακίνησε να συμμετάσχετε στο συγκεκριμένο επιμορφωτικό πρόγραμμα Δια Βίου Εκπαίδευσης;

Το πόστο που ανέλαβα το τελευταίο διάστημα ως σχολικός σύμβουλος. Είναι αναγκαίο να γνωρίζω ζητήματα διοίκησης και αξιολόγησης, αν θέλω να έχω επιτυχία.

Ερώτηση 2^η: Ποιες ήταν οι αρχικές προσδοκίες πριν τη συμμετοχή σας;

Θέλω να πιστεύω ότι θα καταρτιστώ όσο το δυνατόν καλύτερα σε θέματα διοίκησης και αξιολόγησης για να βοηθώ τους εκπαιδευτικούς της περιφέρειας μου.

Ερώτηση 3^η: Υπήρξε κάποια διαδικασία διερεύνησης των μαθησιακών σας αναγκών στο πρόγραμμα που επιλέξατε να συμμετάσχετε;

Όχι, ήταν όλα έτοιμα πριν συμμετάσχουμε.

Ερώτηση 4^η: Με ποιο τρόπο σας βοήθησε το συγκεκριμένο επιμορφωτικό πρόγραμμα έως σήμερα στον εμπλουτισμό των γνώσεών σας για το συγκεκριμένο θέμα στη βαθύτερη γνώση του αντικειμένου σας;

Πρέπει να τονίσω ότι το υλικό είναι πολύ καλά σχεδιασμένο και παρέχει μόνο σύγχρονες πληροφορίες. Το εκπαιδευτικό αυτό υλικό με βοήθησε να εμβαθύνω στα θέματα του ενδιαφέροντος μου.

Ερώτηση 5^η: Θα προτιμούσατε τα επιμορφωτικά προγράμματα πανεπιστημιακού επιπέδου να προσφέρονται δια ζώσης ή εξ αποστάσεως, όπως αυτό που παρακολουθείτε;

Μάλλον ναι, τα εξ αποστάσεως είναι καλύτερα γιατί μπορείς να τα προσαρμόσεις σύμφωνα με τις υποχρεώσεις σου.

Ερώτηση 6^η: Πόσο εύκολο ή δύσκολο είναι να αντεπεξέλθετε στις απαιτήσεις ενός εξ αποστάσεως επιμορφωτικού προγράμματος, όπως αυτό που παρακολουθείτε (είχατε δυσκολίες σε επίπεδο επικοινωνίας, συμμετοχής κ.ά.);

Όχι κάποια σημαντική, ίσως μόνο κάποια τεχνικά ζητήματα κάποιες φορές που κολλούσε το σύστημα της πλατφόρμας.

Ερώτηση 7^η: Πως αντιμετωπίσατε τις δυσκολίες ή τα προβλήματα που συναντήσατε;

Με άμεση επικοινωνία με την τεχνική υπηρεσία.

Ερώτηση 8^η: Τι θα προτείνατε ώστε τα επιμορφωτικά προγράμματα που προσφέρονται από τα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, να γίνουν πιο γνωστά και ελκυστικά στο κοινό;

Δεν ξέρω..... πιστεύω ότι είναι να κάνουν γίνεται.

Ερώτηση 9^η: Με ποιο τρόπο αξιοποιήσατε στο βιογραφικό σας τη συμμετοχή σας σ' αυτό το πρόγραμμα;

Σίγουρα με τα μόρια που θα μου προσφέρει κατοχυρώνω τη θέση μου.

Ερώτηση 10^η: Πιστεύετε ότι η συμμετοχή σας σ' αυτό το πρόγραμμα σας βοήθησε/βοηθά στην επαγγελματική ανέλιξη ή ανάπτυξη; Αν ναι με ποιο τρόπο;

Σίγουρα.

Ερώτηση 11^η: Με ποιο τρόπο πιστεύετε ότι τα επιμορφωτικά προγράμματα που παρέχονται από τα Πανεπιστήμια στην εποχή μας θα μπορούσαν να γίνουν περισσότερο καινοτόμα κατά την άποψή σας;

Ίσως με πιο δυναμικές δραστηριότητες, να αλλάξει λίγο το σύστημα αξιολόγησης όχι μόνο γραπτές εργασίες. Ενωώ ότι θα μπορούσαμε πέρα από την ανάλυση ενός θέματος

να σχολιάζαμε απόψεις να υπήρχαν ως δραστηριότητες κάποιες μελέτες περίπτωσης ώστε να εντοπίζαμε το πρόβλημα και να προτείναμε άμεσα λύση. Και αλλά θα μπορούσαν να γίνουν στο θέμα της αξιολόγησης αλλά θέλουν αρκετή συζήτηση.

Βιβλιογραφία

- Ανδρέου, Α. (1997). *Η επιμόρφωση των στελεχών της εκπαίδευσης*. Αθήνα: Λιβάνης.
- Aydoğdu Karaaslan, I. (2013). The effect of banking personnel's access to E-learning opportunities on their professional achievement, *Turkish Online Journal of Educational Technology*, vol. 12, no. 2, pp. 269–280.
- Boolam, R. (1982). INSET for professional development and school improvement. *British Journal of In-Service Education*, Vol. 9 (1), 14-17.
- Γρόλλιος, Γ. (1998). Τα «νέα» ιδεολογικά χαρακτηριστικά της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών και οι κατευθύνσεις της κριτικής. *Εκπαιδευτική Κοινότητα*, 44, 44-49.
- Cochran-Smith, M., & Lytle, S.L. (2001). *Beyond certainty: taking an inquiry stance on practice*. New York: Teachers College Press.
- CEDEFOP, (2008). Terminology of European education and training policy. Luxembourg
- Cohen, L., Manion, L. & Morrison, K. (2007). *Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Δημουλάς, Κ., Κοντονή, Αν., Κρητικίδης, Γ., Μπελεγρή-ΡομπόληΑθ., Παπαδόγαμβρος, Β., Ππαδοπούλου, Δ., Παληός, Ζ., & Τραγάκη, Αλ. (2003). *Κατάρτιση και Απασχόληση*. Αθήνα: Ινστιτούτο Εργασίας ΓΣΕΕ- ΑΔΕΔΥ.
- Δούκας, Χ., Βαβουράκη, Α., Θωμοπούλου, Μ., Κούτρα, Χ., Σμυρνωτοπούλου, Α. (2008). Επιμόρφωση των Εκπαιδευτικών. Στο Βλάχος, Δ. (επιμ.) *Η Ποιότητα στην Εκπαίδευση* (σ.σ. 357–435). Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.
- Ελληνικό Λεξικό, (1993) Στ' Έκδοση. Αθήνα: Εκδ. Τεγόπουλος – Φυτράκης.
- Ζαρίφης, Γ. (2014). *Υλικό Μελέτης για τις Θεματικές Ενότητες ΣΔΜ 512 και ΣΔΜ 522 «Θεωρητική Θεμελίωση και Πρακτικές Εφαρμογές στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση»*. ΑΠΚΥ.
- Ζαρίφης, Γ. (2014). *Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση: Θεωρία και Πράξη. Διδακτικές Σημειώσεις*. Θεσσαλονίκη: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο.

- Ιωσηφίδης, Θ. (2003). *Ανάλυση ποιοτικών δεδομένων στις κοινωνικές επιστήμες*. Αθήνα: Κριτική.
- Καλαϊτζίδης, Δ. & Ουζούνης, Κ. (2000). *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση: Θεωρία και Πράξη*. Ξάνθη: Σπανίδα.
- Καραλής, Θ. (2008). Εκπαίδευση Ενηλίκων και Διά Βίου Μάθηση: απόπειρα χαρτογράφησης των ερευνητικών τάσεων, *Εκπαίδευση Ενηλίκων*, 14, 24-29.
- Κασσωτάκης, Μ. (2002). «Η επιμόρφωση του Διδακτικού Προσωπικού της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης από το 1975 μέχρι σήμερα» 2^ο Διεθνές Συνέδριο «Η παιδεία στην αυγή του 21^{ου} αιώνα Ιστορικό – Συγκριτικές Προσεγγίσεις. Πάτρα 4-6/10/2002.
- Καψάλης, Α. & Παπασταμάτης, Α. (2013). *Εκπαίδευση Ενηλίκων: Γενικά Εισαγωγικά Θέματα*. Αθήνα: Σιδέρης.
- Κελπανίδης, Μ. & Βρυσιώτη, Κ. (2012). *Δια Βίου Μάθηση. Κοινωνικές Προϋποθέσεις και Λειτουργίες: Δεδομένα και Διαπιστώσεις*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Κόκκος, Α. (2005). *Εκπαίδευση Ενηλίκων*. Ανιχνεύοντας το πεδίο. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Keegan, D. (2001). *Οι βασικές αρχές της Ανοικτής και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Λιοναράκης, Α. (2001). Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Πολυμορφική Εκπαίδευση: Προβληματισμοί για μία ποιοτική προσέγγιση σχεδιασμού διδακτικού υλικού, στο Λιοναράκης (Επιμ.) *Απόψεις και προβληματισμοί για την ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση*. Αθήνα: Προπομπός.
- Lam, M. (2009). Effectiveness of web-based courses on technical learning, *Journal of Education for Business*, vol. 84, no. 6, pp. 323–331.
- Μακρυγιάννης, Π. (2012). *Τα προγράμματα σπουδών του Νέου Σχολείου: στόχοι, φιλοσοφία και ένταξη των ψηφιακών μέσων διδασκαλίας και μάθησης στις παιδαγωγικές πρακτικές*.
- Μαυρογιώργος, Γ. (1993). Επιτέλους Επιμόρφωση σε Πανεπιστημιακά Επιμορφωτικά Κέντρα (Π.Ε.Κ.), *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τ. 74, σ.σ.16-17.

- Μαυρογιώργος, Γ. (1999). Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών και Επιμορφωτική Πολιτική στην Ελλάδα, Στο Αθανασούλα- Ρέπα, Α., Ανθοπούλου, Σ., Κατσουλάκης, Σ. & Μαυρογιώργος, Γ. *Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού*, τόμος Β', σελ. 93-135. Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.
- Μπαμπινιώτης, Γ. (1998). *Λεξικό της νέας ελληνικής γλώσσας*. Αθήνα: Κέντρο Λεξικολογίας Ε.Π.Ε.
- Μπουζάκης, Σ. (2000). *Η επιμόρφωση και η μετεκπαίδευση των δασκάλων/ διδασκαλιστών και των νηπιαγωγών στο νεοελληνικό κράτος*. Αθήνα: Gutenberg.
- Means, B., Toyama, Y., Murphy, R. F. & Baki, M. (2013). The effectiveness of online and blended learning: A meta-analysis of the empirical literature, *Teachers College Record*, vol. 115, no. 3, p. 1.
- Moore, M.G. & Kearsley, G., (1996). *Distance Education: A systems view*. Belmont: Wadsworth Publishing Company.
- Moyer J., Sinclair J. (2015). *Stoking the Dialogue on the Domains of Transformative Learning Theory Insights From Research With Faith-Based Organizations in Kenya*.
- Νάσσαινας, Γ. (2010). *Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στο πλαίσιο της Δια Βίου Εκπαίδευσης*. Αθήνα: Μπατσιούλας.
- Παπαναούμ, Ζ. (2005). Ο ρόλος της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών στην επαγγελματική τους ανάπτυξη: γιατί, πότε, πώς, Στο Μπαγάκης, Γ. (επιμ.) *Επιμόρφωση και επαγγελματική ανάπτυξη του εκπαιδευτικού*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Πρόκου Ε. (2008) *Πολιτικές Εκπαίδευσης Ενηλίκων στην Ελλάδα*, έρευνα υπό διεξαγωγή στο πλαίσιο της Επιστημονικής Ένωσης Εκπαίδευσης Ενηλίκων.
- Rogers, A. (1999). *Η Εκπαίδευση Ενηλίκων*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Salvara, I. M., Bognár, J., Biró, N. E.& Salvaras, I. (2002).Physical Education Teachers' Representations on Empiricism,Cognitivism and Constructivisma Critical Thinking Perspective, *Motive Journal*,4.
- Sesen. H. (2013). Personality or environment? A comprehensive study on the entrepreneurial intentions of university students, *Education + Training*.

Χατζηπαναγιώτου, Π. (2001). *Η Επιμόρφωση των Εκπαιδευτικών: Ζητήματα Οργάνωσης, Σχεδιασμού και Αξιολόγησης*. Αθήνα: Τυπωθήτω.

Schlosser, L.A., Simonson, M. (2002). *Distance Education: Definition and Glossary of Terms*. AECT.

Τσεκούρας, Γ., Σταμπούλης, Μ. & Λιτσαρδάκης, Μ. (2004). *Η χρηματοδότηση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην Ελλάδα. Περιγραφή του συστήματος χρηματοδότησης*. Θεσσαλονίκη: Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης.

Χρυσαφίδης, Κ. (2006). *Βιωματική- Επικοινωνιακή Διδασκαλία. Η εισαγωγή της μεθόδου project στο σχολείο*. Gutenberg.

Jarvis, P. (2004). *Συνεχιζόμενη εκπαίδευση και κατάρτιση: Θεωρία και πράξη* (μτφ: Α. Μανιάτη). Αθήνα: Μεταίχμιο.

Jeffer T., & Smith M. (1999). *Informal Education – Conversation, Democracy and Learning*. Derbyshire: Education Now.

Ιστοσελίδες:

Επιμορφωτικά Προγράμματα Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών: <https://elearn.elke.uoa.gr/>).

Επιμορφωτικά Προγράμματα Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου: <http://diaviou.auth.gr/>.

Επιμορφωτικά Προγράμματα Πανεπιστημίου Αιγαίου: <http://e-epimorfosi.aegean.gr/>: